

Izvozu prvo mesto!

Ceprav smo ob začetku gospodarske reforme (in tudi že prej) na veliki zvon udarili, kako iščimo, odkrivajmo in izkoriščajmo v gospodarstvu notranje rezerve, dobronamerni poziv ni povsem za legel. Direktor Zavoda za plan SRS, inž. Tone Tribušon, je na seminarju za vodilne kadre v gospodarstvu februarja v Novem mestu ugotovil, imamo še toliko neizrabljenega, da bi lahko polovico proizvodnje v času srednjeročnega plana ustvarili predvsem z rezervami. To velja sicer za Slovenijo, ne more pa biti drugače v dolenjskih in spodnjeposavskih občinah.

Dojge peti gospodarske reforme so že za nami in povsod zaznavni uspehi. Povečala se je materialna osnova samoupravljanja, kar je bilo nedvomno doseženo z novim načinom razporeditve družbenega proizvoda. Med uvozom in izvozom je prišlo do ugodnejšega razmerja, povečal pa se je zlasti izvoz na področja konvertibilne valute. Se bi lahko naštevali uspehe, dosežene v prvih mesecih gospodarskega obdobja. Vsega seveda ni bilo mogoče napraviti v eni sapi.

Tovariš Tribušon je ugotovil, da se pri nas prepočasno uveljavlja poslovno sodelovanje med podjetji. Dosedanji načini sodelovanja niso vedno opravičili, ker niso vselej temeljili na ekonomskem računu. Struktura zaposlenih tudi še ni zadovoljiva. Nagrajevanje po delu pa se v tem času še ni ootreslo linearnega povečanja, čeprav je minilo že precej časa, kar smo začeli valorizirati osebne dohodke.

Ce bi torej vse ugotovitev strnili v eno samo, bi mogli reči, da je reforma odprla že nešteto ventilov. Mnogim je tako pomagala do svežega zraka, tistim, ki njenim zahtevam niso hoteli prisluniti, pa je dovolj zgodaj povedala, da se ji z njimi ne da igrati.

Leto 1966 je prvo leto srednjeročnega gospodarskega plana, ki bo kmalu sprejet. Planski osnutek predvideva izreden porast proizvodnje. Večja in kvalitetnejša proizvodnja ob večji storilnosti je podlaga za večji dohodek. Srednjeročni gospodarski plan bo seveda posvetil temu vprašanju osrednjo pozornost. Menijo, da se bo tedaj začel lomiti tudi začarani krog, ki ga sestavljajo elementi: nizka proizvodnja, nizka proizvodnost in majhna potrošnja. Osrednjo veljavo bo dobilo varčevanje. Končni smoter naj bi bilo ZNIZEVANJE CEN.

V letu 1966 predvidevamo za 15. odst. večji izvoz, ki bo še bolj predstavljal naše gospodarstvo v tujini. Gospodarskim organizacijam bo prepuščeno, kako bodo prišle do deviznih sredstev. Država bo posredovala le še v izjemnih primerih. Pričakujejo, da bo tako sprostitve spodbudila naše gospodarstvo, da se bo redneje pojavljalo na zunanjih trgih in se, kar je povsem razumljivo, uveljavljalo konkurenčnimi proizvodi.

Gospodarsko reformo izvajamo predvsem za človeka, občana!

»Ljudje pričakujejo od nas, zlasti od tega plenuma, da bomo enkrat za vselej storili tisto, o čemer govorimo, tako da se bodo naše besede ujemale z dejanji...«, je poudaril generalni sekretar Josip Broz-Tito na tretji seji CK ZK Jugoslavije

Na začetku tretjega plenuma CK ZKJ je generalni sekretar ZKJ tovariš Josip Broz Tito pred dnevi govoril o sedanjih nalogah Zveze komunistov Jugoslavije. Bolj kot v podobnih primerih zadnjih let so tokrat Titove besede elektrizirale množice delovnih ljudi po vsej Jugoslaviji, ki so iskreno pritrtili resnim besedam našega spoštovanega voditelja. Tretja seja je bila do 11. marca prekinjena, takrat pa jo bodo nadaljevali in sprejeli sklepe, ki jih bo treba izvajati odločneje kot doslej. Titov govor, kakor tudi besede drugih udeležencev razprave na plenumu, so delovni ljudje Dolenjske toplo pozdravili in jim v celoti pritrtili. Zanimanje za potek plenuma je bilo izredno veliko; mnogi so poslušali prenos po radiu in televiziji, v nedeljo zjutraj pa je v Novem mestu in drugod že zgodaj dopoldne zmanjkalo časnikov, ki so objavili govora tovariša Tita in Aleksandra Rankovića. V naslednjih dneh so se ljudje povsod pogovarjali o odmevu Titovih besed in jih vedno znova komentirajo. V resnici pričakujemo temeljite sklepe za nadaljnje uresničevanje gospodarske reforme in utrjevanje življenjske ravnj vseh delovnih ljudi v Jugoslaviji.

Uvodne besede generalnega sekretarja ZKJ Josipa Broza-Tita je objavilo DELO v nedeljo, 27. februarja. Tovariš Tito je na seji CK ZKJ med drugim v uvodu dejal, da je plenum zelo važen za naš nadaljnji razvoj, saj gre za dosledno uresničitev nalog, ki jih je sprejel VIII. kongres ZKJ. Zagotoviti je

treba vse možnosti za pravilno uresničevanje gospodarske reforme. Organizacije ZK so se resno lotile dela in je bila dejavnost v tem pogledu zelo močna. Ena glavnih ovir za izpolnjevanje reforme pa je v vodilnih telesih Zveze komunistov. Ne povsod, vendar pa so bili posamezni komunisti, ki so

bili na jeziku za reformo, v dejanjih pa so ostali pasivni ali pa so delali tisto, kar je nasprotovalo težnjam uresničevanja gospodarske reforme.

Naši delovni ljudje, je nadaljeval tovariš Tito, pričakujejo od nas, zlasti od tega plenuma, da bomo enkrat za vselej storili tisto, o čemer govorimo in kar je vsebina naših sklepov, tako da se bodo naše besede ujemale z dejanji. To smo obljubili na VIII. kongresu. Po VIII. kongresu pa smo imeli celo vrsto stvari, ki so bile daleč od tega, da bi lahko rekli,

(Nadaljevanje na 7. str.)

Danes svečana otvoritev Hokeja 66

Nocoj ob 20. uri bo v hali Tivoli v Ljubljani otvoritvena svečanost svetovnega in evropskega prvenstva v hokeju na ledu za leto 1966. Najprej bodo pridrsali na ledeno ploščev drsalcj z 19 zastavami držav udeleženk, nato pa bo sta govorila predsednik mednarodne hokejske organizacije g. Ahearn in predsednik organizacijskega komiteja Hokej 66 Leopold Krese.

Zatem bo pokrovitelj svetovnega prvenstva republike Josip Broz Tito odprl letošnje tekmovanje najboljših

moštev na svetu. Prireditvena svečanost bo trajala 20 minut, nato pa bo na sporedu tekma Kanada : ZDA.

Jugoslovanska televizija bo posredovala prenose svetovnega prvenstva Evroviziji, Interviziji in ameriškim televizijskim družbam.

V torek, 8. marca, bo gostovala v Novem mestu Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. V režiji Slavka Jana bo uprizorila znano Moliérovo komedijo v petih dejanjih UCENE ZENSKE (v prevodu Josipa Vidmarja). Na odru bomo tokrat slišali J. Rohačka, V. Juvanovo, I. Zupančičevo, B. Sotlarja, D. Počkajeva, J. Součka in druge znane igralce naše Drame. — Ob 16. uri bo predstava za mladino, ob 19.30 pa za ostale. Zagotovite si vstopnice v predprodaji! Gostovanje je organiziral Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu. — Na sliki: Duša Počkajeva kot Beliza, Vida Juvanova kot Filaminta in Iva Zupančičeva kot Armanda (od leve na desno). — FOTO: Propaganda SNG

»Žene, ki imate srce in pogum, dvignite se in spregovorite odločno: Me, žene naše dežele, preveč čutimo z ženami druge dežele, da bi mogle dopustiti urjenje naših sinov za pobijanje njihovih... V imenu žensk vsega sveta in humanizma iskreno pozivam, da splošni kongres žena ne gleda na narodnost... propagira zvezo vseh narodov, sporazumno reševanje mednarodnih vprašanj ter velikih in splošnih koristi miru...«

Iz »Poziva ženam vsega sveta«, ki ga je napisala Američanka Julia Ward Howe leta 1878.

Ogenj v februarjski suši

Goreli so gozdovi, steljniki, gospodarska poslopja, trava, listje — Trikrat so ogenj zantile iskre iz lokomotive, večkrat je gorelo zaradi neprevidnosti pri delu in čiščenju na poraslih površinah — Gasilci in prebivalstvo vselej na mestu

■ Na meji med metliško občino in republiko Hrvatsko je 7. februarja zgorelo blizu

2 ha gozdov SUMARIJE Karlovac. Ogenj se je naglo širil proti severovzhodu, kjer so borovi in mešani gozdovi GG Novo mesto. Vaščani Gornje-garva Suhorja, Dola, Drage in Ravnac so ogenj pogasili in preprečili širjenje požara.

■ 18. februarja je gorel steljnik Grič nad Jugorjem. Logarja sta ogenj pogasila, znova pa se je vžgala trava na več mestih. K sreči se ogenj ni razširil, sicer bi prišlo do večje škode, ker je blizu borov gozd.

■ 21. februarja je gorelo v Biškem gozdu ob progji Novo mesto—Mirna peč. Zgorela sta suha trava in listje na požarnovarnostnem pasu ob železnici, ogenj pa se je ustavil pri poti. Požar so zantile iskre iz lokomotive.

■ Istega dne popoldne je v Dobljici gori zgorela zidavnica Ane Butala iz Sel pri

Dragatušu. Lastnica je med delom v vinogradu zakurila pri zidnici. Ker je pihal močan veter, sta se vžgala trava in grmovje, nato pa se je vnela še zidavnica. Ogenj je zidavnici uničil ostrešje in vse lesene dele; sode, stiskalnico in kadi so rešili sosede.

■ 18. februarja je gorel tudi v Zapudju. Aleksandru Volkovu se je vžgal stog slame pri kleti. Komaj so preprečili, da ni ogenj skočil še na klet. Vsa slama je zgorela.

■ Ob progji Novo mesto—Metlika je 26. februarja po-

Marelice so cvetele že 27. februarja!

Izredno toplo in lepo vreme je privabilo pretekle dni na svetlo prvo sadno cvetje. Pri hiši Jožeta Ziberta na Ardrem pri Raki rastejo marelice, ki so že 27. februarja pognale prve cvetove, kar je vsekakor veliko prezgodaj. Ljudje se boje, da nam bo še zima zagodla. A. Z.

V Brežicah brzotur- nir slovenskih mest

Na letni skupščini šahovske zveze Slovenije so 20. februarja na predlog šahovskih klubov Zasavja in Posavja izbrali Brežice za kraj, kjer bo brzoturnir reprezentanc slovenskih mest. Nastopale bodo 6-članske ekipe z dvema rezervama. To je priznanje delovnim brežjskim šahistom, ki se bodo potrudili, da bo prireditvev čimbolj uspela. D. B.

Vreme

OD 3. DO 13. MARCA

Okrog 8. in 11. marca padavine z ohladitvijo, v ostalem suho in lepo vreme.

Dr. V. M.

SOCIALISTIČNA ZVEZA IN KMETIJSTVO

Ce bi razvrstili vse zadeve, ki so jih obravnavale organizacije Socialistične zveze, bi dobili podatek, da so posebno krajnje in občinske organizacije izmed gospodarstev panog največkrat obravnavale kmetijstvo. To gotovo ne zaradi tega, ker bi v strukturi našega gospodarstva prevladovalo kmetijstvo, pač pa zato, ker so se na tem področju neprestano odpirala številna vprašanja, za katera so se morale zavzeti vse družbene sile.

O kmetijski politiki in problemih, ki se pojavljajo na podeželju, je razpravljala tudi glavni odbor pretekli tork. Tudi to dejstvo, da je glavni odbor SZDL Slovenije tik pred kongresom dal na dnevni red svoje seje kmetijstvo, dokazuje, da je na tem območju vrsta vprašanj, ki bi jih morali hitreje urejevati.

Kjerkoli so doslej razpravljali o kmetijstvu, povsod so potrjevali, da je pravilna pot, ki sta jo glede nadaljnega razvoja te panoge začrtala program Zveze komunistov in nova ustava. Pač pa so pri nas precej neenotni pogledi glede praktičnega izvajanja začrtane politike kmetijskega razvoja.

V naši republiki se preživlja s kmetijstvom okoli 30 odstotkov prebivalstva. V zadnjih petih letih se je kmetijska proizvodnja v družbenem sektorju povečala za 12,5 odstotka, v zasebnem pa je nazadovala za 1,4 odstotka. Nekaj zaporednih slabih letin je vplivalo na te rezultate. Vmes pa so seveda še drugi razlogi.

Zlasti v večjih središčih se spomnimo, da je pred desetimi leti povsod bila težava s preskrbo z mesom ter mlekom. Teh težav dandanes ni. To kaže na nekatere uspehe v kmetijstvu, saj je dandanes vzreja živine zaradi primernih cen in organizacije kmetijskih obratov po-

stala donosna in izvoz mesa ima pomemben delež pri izvozu kmetijskih pridelkov. Veliki živinorejski obrati, dalje bolj organizirano zbiranje mleka pa je omogočilo, da je preskrba z mlekom urejena. Prav tako je v zadnjih desetih letih zraslo več velikih kmetijskih farm, tako da v preskrbi z mesom zavzema perutnina čedalje pomembnejše mesto.

Ze sam podatek, da je proizvodnja družbenega sektorja kmetijstva napredovala, privatnega pa neznatno padla, nam kaže, v katerem grmu tiči zajec. Ob tem so začeli nekateri misliti, da ni prav razvijati družbeno kmetijstvo. Neusmiljena odkritost števil pa nam govori drugače. Ob koncu leta 1965 je družbeni sektor kmetijstva izkoriščal okoli 13 odstotkov skupne obdelovalne površine ter dajal skupno s kooperacijo okoli 28 odstotkov celotne kmetijske proizvodnje in okoli 45 odstotkov vseh tržnih presežkov. Tudi podatki o hektarskih donosih različnih pridelkov dokazujejo, da je proizvodnja na družbenih posevstih bolj rentabilna. To med drugim tudi zaradi tega, ker ni omogočeno obdelovanje privatne zemlje s sodobnimi sredstvi. Družbena posestva uporabljajo okoli 850 kilogramov gnojil na hektar, privatni kmetje pa okoli 150 kilogramov, kar seveda vpliva na količino pridelka.

Za našo družbo je gotovo osnovno vprašanje, kako trenutno in dolgoročno zagotoviti več kmetijskih pridelkov. Prav gotovo ne bo mogoče iti z začrtane smeri in opustiti razvijanje družbenih posestev, ki bodo na sodoben način in s sodobnimi sredstvi, z boljšo organizacijo dela dajala na trg več svojih pridelkov. Privatni sektor kmetijstva je pri nas tako obsežen, da je treba prav

Pretekli teden sta se zvrstila kar dva državna udara. V Gani se je skupina oficirjev polastila oblasti, v Siriji pa gre bolj za notranje prepire v stranki Baas, ki pa zato niso nič manj krvavi, saj je padlo v spopadih okrog tisoč ljudi.

Napreden svet je najbolj zaskrbljen ob državnem udaru v Gani, kajti ta dežela je bila eden izmed najmočnejših stebrov neodvisne politike mladih afriških držav in gre potemtakem za očitno zaroto neokolonialističnih sil proti svobodi ne le Gane marveč vseh tistih dežel, ki so se doslej uspešno postavljale po robu imperialističnemu pritisku. Splošna sodba je, da se bo zdaj imperialistični pritisk na te afriške dežele še bolj okrepil, saj je znano, da je bil ganski predsednik Nkrumah tisti, ki je vse vrste neokolonializma, kolonializma in imperializma najpogumneje razkrinkaval, se neutrudno bojeval za afriško enotnost, ker je v njej videl edino realno pot, po kateri naj bi si te dežele ohranile neodvisnost ter zagotovile socialistično izgradnjo dežele.

Neokolonialistične sile, katerih niti peljejo tako v London kot v Washington, so že prej večkrat poskušale vreči Nkrumaha, priredile so nanj vrsto atentatov in poskusile že nekaj državnih udarov. Zdaj pa so izkoristile priložnost, ko je ganski predsednik odpotoval na misijo miru v Kairo, Ravalpindi, Rangun, Peking in Hanoi, da bi dosegel mirno ureditev vietnamskega spopada. Kazalo je že, da ta njegova pot ne bo čisto zaman. Ko pa je bil v Pekingu, je prišla vest, da so v njegovi deželi izvršili državni udar, ukinili ustavo, odstavili predsednika Nkrumaha in razpustili parlament, prav tako pa tudi Nkrumahovo stranko nacionalne konvencije. V deželi je zavladala strahovlada, pobijajo politične nasprotnike, vmes pa padajo nedolžne žrtve.

Gana je bila 113 let pod britansko kolonialno vladavino in si je priborila neodvisnost leta 1957, republiko pa so razglasili 1960. leta. Mlada republika je ostala član Commonwealtha, iz njega pa je izstopila ob koncu lanskega leta, ko je to storilo še osem drugih afriških dežel zaradi britanske politike do južnorodezijskega režima. Takrat je tudi pretrgala diplomatske stike z Veliko Britanijo.

Državna udara

Dežela je silno bogata in je ne imenujejo zastoj »Zlata obala«. Ima velikanske zaloge zlate rude, diamantov, mangana in boksita. Dežela je eden največjih izvoznikov kakava na svetu. In nič čudnega, če so takoj po udaru poskočile delnice ganskih družb na londonski borzi. Zaradi tolikšnega bogastva, posebej pa še zaradi socialistične usmeritve in politike neangažiranosti je bila Gana več čas obstoja trn v peti imperialistov, ki zdaj slave zmago. Čisto razumljivo je, da bi popolna zmaga teh mračnih sil v Gani pomenila hud udarec politiki nerazvrščanja in naprednim silam v Afriki sploh, ker se bo vsak vprašal, kdo je zdaj na vrsti.

Kwame Nkrumah je izjavil, da se bo vrnil domov, ker zaupa v svoje ljudstvo, ki mu je na referendumih doslej izkazalo polno za-

upanje. Vsekakor orožja ni položil. Dogodki v tej afriški deželi pa utegnejo pripeljati do novih hudih zapletov še v drugih afriških državah.

V Siriji je položaj drugačen. V njej je prišla na oblast le druga skupina stranke Baas — socialistična stranka arabskega preporoda. Razlika med obema skupinama pa je vendarle velika. Stranko so ustanovili leta 1940 kot stranko, ki naj bi povezovala ves arabski svet, ker lahko zmaga socializem po mnenju njenega ideologa in ustanovitelja Michela Aflaka le, če bo zmagal v več arabskih deželah. Torej naj bi imela stranka po njegovi zamisli vsearabski značaj, na oblasti pa je le v Siriji, vtem ko so jo v Iraku vrgli z oblasti. Svoje organizacije ima tudi v drugih arabskih deželah zlasti Bližnjega in Srednjega vzhoda. V vodstvu stranke torej niso bili samo Sirijci, to pa je povzročilo opozicijo nacionalnega strankinega vodstva. Stvar se je razpletla tako, da so nacionalno vodstvo razpustili, vmes je prišla še kriza vlade, ki jo je povzročilo medarabsko vodstvo stranke, naposled so razpustili še nacionalni revolucionarni svet ter imenovali novega. V tem pa ni bilo več ljudi iz sirijskega vodstva stranke ter oficirjev. Nato pa je prišlo do državnega udara prav tistih, ki so jih bili doslej odstranili iz vodstev. Tako Baas pravzaprav preneha biti vsearabska organizacija, razen če je ne bodo ustanovili kje zunaj Sirije in bi se potlej lahko zgodilo, da bi tisto vodstvo odreklo legalnost sirijskemu vodstvu. Toda zdaj so tisti, ki bi mogli izoblikovati takšno medarabsko vodstvo, v rokah pučistov.

tako misliti na to, kako bi tudi privatni kmetovalci pridelali čimveč. Organizacije Socialistične zveze so večkrat opozarjale in obravnavale kooperacijo zasebnih kmetov s kmetijskimi delovnimi organizacijami. Ponekod je tako sodelovanje dalo lepe rezultate. Tudi gospodarska reforma je postavila nekatere nove vidike za razvoj kmetijstva, saj normalnejše razmerje med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih proizvodov tudi vzbuja interes za boljše kmetovanje.

Zvezni odbor Socialistične zveze je izdal posebne teze o kmetijstvu in povabil občane, naj sodelujejo v razpravi ter prispevajo svoje misli, kako naj bi se v prihodnje razvijalo naše kmetijstvo.

- Ker se je na tem gospodarskem področju nakopičilo toliko različnih nerešenih in nejasnih vprašanj, bosta gotovo tako republiški kot zvezni kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva del svoje razprave posvetila tudi tem nalogam.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ ZAPLETI IN RAZPLETI V INDONEZIJU — Položaj v Indoneziji še vedno ni jasen. V svet so prišla celo poročila, da so Sukarna strmoglavili, pa je take vesti demantiral sam indonezijski predsednik, ko je govoril množici v Bandungu. Odstavljeni obrambni minister Nasulun je spregovoril novinarjem ter dejal, da mora indonezijsko ljudstvo zmeraj podpirati in braniti enotnost oboroženih sil, množice in velikega voditelja revolucije predsednika Sukarna.

■ WILSON RAZPISAL VOLITVE — Britanski premier je objavil, da bodo volitve 31. marca. Sedanjí parlament bodo razpustili 10. marca. Laburisti si obojeto večjo zmago in torej več poslanskih mest v parlamentu, kar naj bi jim omogočilo, da bi se z večjo gotovostjo lotili uresničevati program, ki so si ga bili postavili še pred prejšnjimi volitvami.

■ PSICKA V VESOLJU — V Sovjetski zvezi so izstrleli v vesolje raketo, v kateri sta tudi dva psicka. Največja oddaljenost tega satelita od Zemlje je 1000 kilometrov in je to torej višina, do katere ni doslej prišlo še nobeno žival. Iz ZDA pa poročajo, da vo bitje. Iz ZDA pa poročajo, da sta se pri letalski nesreči ubila dva ameriška kozmonavta, ki sta bila določena za polet z ladjo »Gemini 9«.

■ NEUCINKOVITE SANKCIJE — Britanski premier Wilson je pred tremi tedni zatrdil, da se Smithov rasistični režim v Južni Rodeziji ne bo obdržal na oblasti dlje kot do srede marca. Zdaj pa se je izkazalo, da so bile njegove napovedi preuranjene. Smithu je namreč uspelo vzpostaviti redno oskrbo z nafte iz Južnoafriške republike in iz Portugalske. London je sicer protestiral pri obeh vladah, vendar zaman.

■ UMIK Z BOJNE CRTE — Indija in Pakistan sta umaknila svoje čete na položaje, ki so jih zasedale pred 5. avgustom lani, kakor so se dogovorili v Taškentu. Prevladuje prepričanje, da je to dobro znamenje za izboljšanje odnosov med Indijo in Pakistanom.

■ NOVA ITALIJANSKA VLADA — Premier Aldo Moro je sestavil novo italijansko vlado levega centra. Podpredsednik vlade je Pietro Nenni, zunanji minister pa Amintore Fanfani, obrambni minister je postal socialni demokrat Roberto Tremelloni. V prejšnji vladi je imel ta resor krščanski demokrat.

■ OPAT YOLOU V CIVILU — Nekdanji oblastnik brazzavilskega Konga opat Gilbert Youlou je to dni prispel v Pariz, kjer ga je pričakal založnik njegove knjige »Obtožujem Kitajsko«. V njej zatrjuje, da je moral s svojega nekronnega prestola samo zaradi Kitajcev. Od tam je, kot je znano, zbežal k Combeju. Ko pa so Combeja strmoglavili, se je začel potikati po svetu. Ko je prišel v Pariz, je novinarjem veliko govoril. Med drugim jim je povedal tudi to, da je zbežal iz Konga »isto naga«. No, v Parizu je bil v civilni obleki, ker so ga bili že prej suspendirali. Izjavil je, da je »Pariz njegovo mesto in da silno ljubi predsednika de Gaulle, ki da mu je bil vedno vdan.« Toda dovoljenja za bivanje v Franciji ni dobil in se je potlej napotil v Spanijo.

■ BIVSI MINISTER — Od nedavne prenosne francoske vlade Giscard d'Estaing ni več minister. Novinarji so seveda stikali, s čim se je zameril predsedniku de Gaulle. In so odkrili, da je stvar v puloverju. Minister je namreč tudi v pisarni delal kar v puloverju in si dovolil, da je v njem nastopil celo na televiziji. »Človek mora biti moderen,« je dejal.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ PLENUM GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE. V torek je bil v Ljubljani razširjeni plenum GO SZDL Slovenije, na katerem so obravnavali nekatera aktualna vprašanja kmetijstva in vasi. Med drugim so znova ugotovili, da je edina pot k polni izrabi ugodnih naravnih pogojev, ki jih imamo za kmetijsko proizvodnjo, v modernizaciji kmetijstva. Kmetijske zadruge so najprimernejša oblika, s katero postopoma premagujemo drobnolastniško stihijo in razvijamo veliko socialistično proizvodnjo. Družbeni sektor kmetijstva je že prerasel razdobje organizacijskega oblikovanja in so tako ustvarjeni vsi pogoji za nadaljnji hitrejši razvoj podružbljanja kmetijskih zemljišč. Ta proces mora seveda iti v korak z ekonomskimi možnostmi posamezne kmetijske delovne organizacije. Obenem pa ne smemo zanemarjati zasebnega kmetijskega proizvajalca, ki ga je treba še močnejše — prek oblik kooperacije — vključevati v proces moderne kmetijske proizvodnje.

Zanimivo je, da so bile udeležencem plenuma na voljo tudi pripombe h gradivu. Pred plenumom je bilo namreč več razprav, kjer so pretresali gradivo plenuma in dali precej pripomb. V teh pripombah je med drugim rečeno, da se približujemo visoko razviti industrijski družbi, iz česar izvirajo tudi naloge za kmetijstvo, ker nas spremlja pomanjkanje kmetijskih pridelkov. Vse industrijske dežele so dosegle tako hiter razvoj ob razvitem kmetijstvu. Seveda nam ne gre samo za povečanje fizičnega obsega proizvodnje, temveč nam je predvsem za ekonomično proizvodnjo. Več bi morali govoriti tudi o kreditiranju kooperacije. Davčna politika mora stimulirati kmetove investicije. Imeti je treba liberalnejši odnos do

kmetijske mehanizacije prek carinske stopnje in davkov.

Razprava je bila izredno živahna. V njej so med drugim poudarili, da ni res, da bi zašli v slepo ulico in da potemtakem sploh ni treba spreminjati osnov naše kmetijske politike. Zmotno je videti rešitve samo v družbenem sektorju ali le v zasebnem sektorju kmetijstva. Take alternative sploh ni. Potrebno je razvijati proizvodnjo v obeh sektorjih, izhodišče mora biti, kako izrabiti vse obstoječe zmogljivosti.

■ TRETJA SEJA CK ZKJ. Na tretji seji centralnega komiteja ZKJ so govorili o

SODOBNA INDUSTRIJA OB RAZVITEM KMETIJSTVU

izvajanju gospodarske reforme. Pri tem so bili zelo kritični. Posebno velik odmev sta imela referata Tita in Rankovića. Plenum je prekinil delo in se bo čez nekaj dni vnovič sešel, da bi sprejel ustrezne sklepe.

■ MEDNACIONALNI ODNOSI. Na VI. kongresu SZDL Srbije so posvetili posebno pozornost mednacionalnim odnosom. V sklopu so med drugim poudarili, da se bo Socialistična zveza zavzemala za to, da bi sproti odkrivali vzroke pojavov, ki ovirajo razvoj mednacionalnih odnosov, in poiskali načine, kako odstraniti te ovire.

■ V JUGOSLAVIJI NEZAPOSLENOST LE ZACASEN POJAV. V televizijskih odda-

jah »Aktualni pogovori« je predsednik ZIS Petar Stambolić med drugim dejal, da je v Jugoslaviji nezaposlenost le začasen pojav. Ko bo naše gospodarstvo na višji stopnji, bo možno drugačno zaposlovanje — predvsem v terciarnih dejavnostih. Ze srednje-ročni plan razvoja predvideva, da se bo stopnja zaposlenosti povečala vsako leto za 2,5 do 3 odstotke.

■ USTANOVNI OBCNI ZBOR SPLOSNE GOSPODARSKE BANKE. Več kot sto ustanoviteljev je banki zagotovilo kreditni sklad 25 milijonov starih dinarjev. Na prvi seji začasnega izvršilnega odbora so izvolili za predsednika in. Mirana Mejaka.

■ KONFERENCA ODVETNIKOV JUGOSLAVIJE. Na prvi konferenci odvetnikov Jugoslavije so menili, da vsepovsod advokature še ne obravnavajo tako, kot je deklarirano v ustavi, da je namreč advokatura ustanova za pomoč državljanom. Na konferenci so govorili tudi o odvetniški etiki.

■ TEMELJNI ZAKON O DELOVNIH RAZMERIH. Organizacijsko-politični zbor republiške skupščine je obravnaval nekatere vprašanja v zvezi z izvajanjem temeljnega zakona o delovnih razmerjih. V delovnih organizacijah bodo morali v statutih in drugih splošnih aktivih urediti delovna razmerja v skladu s tem zakonom. Samoupravni organom bo treba pri tem strokovno pomagati.

■ ZACETEK SVETOVNEGA PRVENSTVA V HOKEJU. Ljubljana je svečano okrašena. Na ulicah je polno tujcev. Med prvimi so prispeli hokejske reprezentance iz NDR, Kanade in ZDA. V tivolski veliki športni dvorani je vse nared za začetek svetovnega prvenstva.

KOČEVJE: POTREBE IN MOŽNOSTI

Nepopolna osnovna izobrazba je ena izmed velikih ovir, da bi ženske lažje dobile redno zaposlitev — Izmed vseh prijavitelj pri Zavodu za zaposlovanje delavcev v Kočevju kar 70 odst. žena in deklet nima dokončane osnovne šole — Tretjina žena, ki bi rade dobile delo, nima jamstva za varstvo otrok med delovnim časom

Stalen višek ženske delovne sile na območju Zavoda za zaposlovanje delavcev v Kočevju nas je napotil k temu, da smo med nezaposleno žensko delovno silo, prijaviteljo pri zavodu, izvedli anketo, s katero smo hoteli ugotoviti dejanske potrebe in možnosti njihove zaposlitve.

Iz anketnih podatkov je razvidno, da je 49,6% anketirank v starosti od 19 do 35 let, to je v dobi, ko bi bile lahko najbolj produktivne. Žal pa ima med temi kar 70 odstotkov nepopolno osnovno izobrazbo, kar vsekakor otežuje možnost zaposlitve. Nadalje smo ugotovili, da je med anketiranimi 71,6% poročenih in bi predstavljala njihova zaposlitev dodatni vir dohodkov v družini, manj pa sredstva za njihovo osnovno preživljanje. Če dodamo k temu še, da so možje 53,7% poročenih žena zaposleni na delovnih mestih kvalificiranih delavcev, nam postane jasno, zakaj te žene pogosto odklanjajo ponudeno zaposlitev in tako predstavljajo na zavodu še naprej prividno nezaposleno delovno silo, potrebno zaposlitve.

Posebno pozornost smo posvetili vprašanju števila, starosti in varstva otrok nezaposlenih žena, kar bistveno vpliva na možnost vključitve

v proizvodnjo. Glede števila in starosti smo ugotovili, da ima 27,8% antekiranih žena 1 otroka do 7 let, 13% žena 2 otroka do 7 let, 11,4% žena 1 do 7 in 1 do 15 let, 8,8% žena 2 otroka do 15 let itd. Zanimivo je pri tem, da iščejo zaposlitev 3 matere s po 5 mladoletnimi otroci in 1 celo z 10 otroci, od katerih sta 2 sicer že zaposlena (16 in 18 let) vendar še doma, 4 v starosti od 7 do 15 let in 4 do 7 let. V tem primeru je zaposlitev velika želja oz. ekonomska nujnost, ne pa dejanska možnost, saj je žena v tako ekstremnem primeru že doma polno zaposlena.

Oglejmo si še, kako bi bilo urejeno varstvo med delom. Številke so zelo zgovorne. Otroci 28,8% nezaposlenih žena bi bili brez varstva, otroci 21,3% žena bi bili pod nadzorstvom moža, kar zahteva delo v nasprotnih izmenah, 25,5% ženam bi otroke pazili starši in le 16,7% ženam bi pomagale pri varstvu otrok varstvene ustanove. Druge žene bi se poslužile drugih načinov varstva. Torej skoraj ena tretjina žena ne bi imela nobenega varstva za otroke! Najbrž je povsem odveč poudariti, da pri njih ni mogoče misliti na zaposlitev, ko hkrati že vnaprej vemo, kakšna je storil-

nost žene, katere skrb je deljena med delo in dom.

S temi podatki smo v grobih obrisih prikazali vsebino ankete, katere podrobna obdelava nam služi pri delu in pomaga pri zaposlovanju. Prikazana groba obdelava že kaže, da skupno število prijaviteljnih žena za delo ne predstavlja dejanskega pritiska na zaposlitev, saj je očitno, da vrsta žena ne izpolnjuje osnovnih pogojev za to. V tem smislu nam je anketa kot osnovno razčistila neznanke, koliko žena res potrebuje delo in ima pogoje za zaposlitev.

MARKO ZVOKELJ

IZ NASE SLAVNE PRETEKLOSTI — Tole je pa naš dvorni norec, ki skrbi za telesno vzgojo in kulturo!

»NOVOLESKOV« IZVOZ V 1965

Izvoz se je že prebil na prvo mesto

NOVOLES je lani izvozil 54 odst. svojih izdelkov, 46 odst. pa jih je prodal na domačem tržišču — Cene na mednarodnem tržišču so ugodnejše od onih na domačem — Letošnji izvoz bo večji od lanskega

Novomeška lesna industrija NOVOLES je tudi lani zabeležila pri prodaji svojih izdelkov na tujih tržiščih lep uspeh: izvozili so za 1.323.715 dolarjev svojih izdelkov. Vrednost celotne proizvodnje v NOVOLESOVIH obratih je znesla lani 3 milijarde 37 milijonov Sdin. Če primerjamo vrednost blaga, prodanega na tujih tržiščih, z vrednostjo onega, ki so ga prodali doma, bomo ugotovili, da je NOVOLES lani prodal 54 odstotkov svojih izdelkov na tujem. To torej pomeni, da je prodal v tujini več kakor pa doma.

Še posebej je razveseljivo, da so domala vse, kar so izvozili, prodali v deželah s trdno valuto (99,4 odst.) in le 0,6 odst. na klirinškem področju. Izdelke so izvažali v 16 tujih držav.

Če si podrobneje ogledamo izdelke, ki so jih izvažali, bomo ugotovili: izvozili so za 649.000 dolarjev končnih izdelkov, za 324.000 dolarjev polizdelkov in le za 350.000 dolarjev rezanega lesa. Iz tega je razbrati, da NOVOLES izvažava vedno več svojega dela.

V kolektivu povedo, da so cene na zunanjem tržišču ne-

koliko boljše kot pa na domačem, ker so v Jugoslaviji cene lesnih izdelkov že nekaj časa blokirane. Za podjetje je pri vsem tem vsekakor ugodnejše izdelke prodajati na tujih tržiščih, kot pa doma. Letos se kani NOVOLES registrirati kot izvozno podjetje za izvoz lastnih izdelkov. Plana izvoza za 1966 se nima v celoti izdelanega, vsekakor pa bodo letos izvozili več kot lani.

Sevniški svet za urbanizem o preskrbi z vodo

Prvega marca se je v Sevnici sestal svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve in razpravljalo o zanimivih gospodarskih vprašanjih. Pretresal je pian podčobora vodne skupnosti az 1966. leto, razpravljalo o preskrbi z vodo v občini in se odločilo za spremembe pri zadavni mestnega predela nad Deličem. Svet je nadalje razpravljalo o novih predlogih za zadavno prostora pred osnovno šolo in o ukinitvi železniških prelazov med postajama Sevnica in Blanca.

Ogenj

(Nadaljevanje s 1. str.) poldne iskra iz lokomotive zanetila ogenj v gozdu med Smihelom in Skrjančami. Na več krajih se je vžgala suha trava na požarnovarnostnem pasu. Naslednjega dne so iskre iz lokomotive zanetile požar ob tej progi pri vasi Lokve. Ogenj je zajel hektar gozda in uničil predvsem gozdni podmladek.

27. februarja dopoldne je Franc Suštar iz Rodin med čiščenjem travnika zažgal travo. Ogenj se je v vetru razširil in ogrozil nekatera poslopja. Požar so preprečili črnomaljski gasilci.

Nekatere slabosti zamrznjenih cen

V trogovskem podjetju »Jelka« v Ribnici pravijo, da bi bilo potrebno cene čimprej sprostiti. Zamrznjene cene imajo namreč za posledico, da nekateri blaga sploh ni mogoče več dobiti, ker so ga proizvodna podjetja prenehala proizvajati. Tovarne namreč opuščajo proizvodnjo blaga, za katerega menijo, da ni rentabilno, ker Zavod za cene ne prizna novih (višjih) cen. Tako ni mogoče dobiti že več dobrih artiklov, pa tudi nekaterih večjih kot hladilnikov »Goren« ali pralnih strojev.

Mlečna kuhinja v novi sevniški šoli odprta

Osnovna šola v Sevnici se ni do kraja dograjena. Te dni so odprli trakt z mlečno kuhinjo in upravnimi prostori. Telovalnico še dokončujejo; v letošnjem šolskem letu je žal še ne bodo mogli uporabljati, jeseni pa bo solarjem že na razpolago.

Na novomeškem sejmišču cene rastejo

Na novomeškem sejmišču je bilo v ponedeljek, 28. februarja, naprodaj 475 pujskov. Razen 10 so bili vsi prodani. Zaradi pomanjkanja plemenskih praščkov cene nenehno naraščajo, kupci pa odhajajo s sejmišča praznih rok in gredo po nakupih raje drugam. Tokrat so veljali manjši prašički 14.000 do 21.500 Sdin, večji pa od 22 tisoč do 35.000 Sdin.

Na sejmu v Brežicah

26. februarja so pripeljali živinorejci na brežiški prašičji sejem 740 pujskov, od teh pa je bilo 665 prodanih. Mlaži so šli v prodajo po 1000 do 1100 Sdin kilogram žive teže, večji pa največ po 550 do 580 Sdin kilogram.

Kočevje: manjša popravila bodo opravili stanovalci

Enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami pri Rudniku rjavega premoga Kočevje gospodari z okoli 350 stanovanji. Na nedavnem sestanku s predstavniki hišnih svetov in te enote so se dogovorili, da bodo stanovalci prostovoljno prispevali (pred vsem s prostovoljnimi delom) za razna manjša popravila. Tako so sklenili, da bodo ne-kvalificirana dela opravili stanovalci sami seveda pod vodstvom ustreznih strokovnja-

kov. Poudarjeno je bilo tudi, da je potrebno sredstva, ki se bodo nabrala s stanarini, izkoristiti čimbolj gospodarno. Sklenili so še, da bo slabo vzdrževana stanovanja popravila enota, vendar na račun stanovalca. Na sestanku so se seznanili predstavniki hišnih svetov še z odlokom o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami, s hišnim redom, s požarno varnostnimi ukrepi in z drugim.

Osebni dohodek delavca, ki zamejuje delavca na oddihu

Kolikšen bo osebni dohodek delavca, ki opravlja posle delavca, ki je šel na letni oddih? To vprašanje se v delovnih organizacijah večkrat postavlja in nekateri po-

udarjajo tudi zahtevo za izplačilo osebnega dohodka od sotnega delavca.

Toda taka zahteva je neupravičena, kajti nihče nima pravice na del osebnega dohodka delavca, ki je na letnem oddihu (razen po razsodbi sodišča). Razen tega je delavec na letnem oddihu prejel nadomestek svojega osebnega dohodka za čas oddiha. Če pa njegovo delo v tem času opravljajo drugi delavci, je to manifestacija medsebojnih odnosov v delovni organizaciji, zlasti ker je delavec, ki je na letnem oddihu, že bil v podobnem položaju ali pa bo, ko se vrne in bodo na oddih šli drugi. Za opravljanje teh dodatnih poslov ni določena posebna nagrada, temveč delavec že na podlagi takega dela sodeluje v delitvi osebnih dohodkov, oziroma bo po ostvarjenem sodelovanju povečal tudi osebne dohodke. Končno so možne še druge rešitve, katere delovna organizacija samostojno poišče, ker se zakon v to ne spušča.

ENODNEVNI SEMINAR V NOVEM MESTU

SPOZNAVAJMO POTA REFORME!

Pičel odziv na seminar kaže, da smotri reforme še niso povsod prav vrednoteni

Na seminar za vodilne kadre v gospodarstvu, ki ga je Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje produktivnosti dela v Novem mestu organiziral 23. februarja, se je iz štirih dolenskih občin prijavilo 28 predstavnikov gospodarskih organizacij, občinskih skupščin in občinskih vodstev družbeno političnih organizacij. Približno v takem sestavu je bila tudi udeležba. Seminarju so prisostvovali in sodelovali v raz-

pravi zvezni poslanec Ludvik Golob in nekateri republiški poslanci.

Udeleženci so poslušali dva referata. Direktor Zavoda za plan SRS inž. Tone Tribušon je dal oceno obdobju po reformi in spregovoril o osnovnih nalogah gospodarstva v letu 1966. Strokovni sodelavec Gospodarske zbornice SRS Rudi Videtič pa je predstavil poslušalcem regionalne ekonomske grupacije v Evro-

pi, GATT in govori o vključevanju našega gospodarstva v mednarodno menjavo in delitev dela.

Snov, ki sta jo obravnavala predavatelja, je bila zanimiva in bi jo morali spoznati vsaj vodilni v delovnih organizacijah. Žal namen seminarja ni bil povsem dosežen, kar najbolj potrjuje udeležba. Kaj ob toliko in toliko izgubljenih urah res ni časa za izobraževanje?

KLOPOTEC

Komisija za delovna razmerja — sprejemanje in odpoved delavcev pri

KROJAŠKEM PODJETJU TREBNJE

razpisuje

VEČJE STEVILO

prostih delovnih mest kvalificiranih krojačev

Nastop dela takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku. Samska stanovanja zagotovljena.

Po sklepu DS prodamo na

JAVNI LICITACIJI

AVTOMOBIL FIAT 1100

zaprt, za prevoz kruha, v voznem stanju. Izklicna cena je 12.000 Ndin. Avtomobil je že registriran za leto 1966.

Licitacija bo 10. marca 1966 pred obratom pekarnice v LOCNI za zadržni sektor ob 9. uri, za zasebni sektor pa ob 11. uri. Vozilo si lahko zainteresirani ogledajo v pekarni Ločna.

»PEKARNA IN SLAŠČIČARNA«
NOVO MESTO

Lisice so raznašale sinove kosti

Sestnajstletna v Ameriko zaslužila za poroko — Tudi mož je šel v Ameriko — Med prvo vojno kupovali, med drugo prosili — Družina v internaciji — Lojz je padel nekaj dni pred koncem vojne — Lisice so raznašale sinove kosti, dokler jih niso mati prinesli v nahrbtniku domov — Vedno so se bali, da ne bi ubili tudi drugega sina — Kljub trdemu delu in življenju do 81. leta le enkrat bolni

vse počast pride tako tudi svoboda in z njo tudi tisto kar si želite vi in jaz in ves naš narod. Pregovor pravi: Brez trpljenja ni življenja. Zato moramo tudi mi malo potrpeti če hočemo enkrat boljše življenje in to ni več daleč. Jaz mislim da veste kako gre dobro vsepovsod po svetu. Dajte mi pisati kako ste kaj doma. Zame ste brez skrbi sem dobro oblečen in obut in tudi lačen nisem. Prejmite dragi stariši najsrčnejše pozdrave od vašega vdanega sina

partizana
Alojza
Kaliča.

Prav lepo pozdravim tudi Kevave in vse druge domače starokotarje. Joško je na štabu brigade.

V zadnjem pismu, ki ga je pisal 12. januarja 1945, pravi Lojz med drugim: »Glavno je da se preživite zdaj, potem bom že jaz skrbel za vas kakor sem vam že povedal ko sem bil doma. Zato še malo potrpite saj to ne bo več dolgo trajalo ker se dogodki po svetu razvijajo za nas kar najugodnejše. Če morete naprositi pri domačih tobaka pa mi ga pošljite po kom.«

Lojz je bil res dober fant, so povedali mati. Pogosto je govoril kako bo skrbel za vse nas, ko bo konec vojne. V pisnih nas je vedno tolažil, da je sit, obut in oblečen, pa je bil lačen, bos in strgan. Kakor je imel sin rad mater, očeta, brata in sploh poštene ljudi, tako so imeli tudi oni njega radi, posebno še mati. Že dva meseca po končani vojni, ko je bilo povsod še polno skrivačev in ostankov belih, so šli mati peš preko Ribnice, Kočevja in Roga v Novo mesto spravevat, kje je padel sin, da bi ga prenesli na domače pokopališče. V Novem mestu so jim dejali, da so vse padle zakopali in da bi morali imeti za prevoz sinovih ostankov dvojno krsto. Denarja za tako dvojno krsto mati niso imeli, zato so se vrnili domov brez sina.

Potem so mati dve leti prosiš v Kočevju za krsto in do-

voljenje za sinov prekop. Dovoljenja niso dobili, pač pa le obljube. Končno so zvedeli za nekoga iz Ribjeka, ki je vedel, kje je sin zakopan. Prosiš so ga, naj jim gre pokazat sinov grob. Spet sta se napotila peš proti Dobrniču oziroma Gradencu. Sinove bele kosti sta našla pod nekim dračjem. Nekaj kosti je že manjkalo, ker so jih raznesle lisice. Mati so kosti zbrali, jih zložili v nahrbtnik in jih prinesli domov. Doma so napravili oder kot za mrliča in dali nanj sinove kosti. Ljudje so prihajali kropit in se poslavljati od Kaličevega Lojza.

— Prišli so tudi miličniki in še eni iz mesta, so nadaljevali pripoved mati. Ustrašila sem se malo in dejala:

»Če lisice niso potrebovale dovoljenja za raznašanje sinovih kosti, potem ga tudi jaz ne potrebujem! Tu me imate, pa me ustrelite, da bova šla skupaj s sinom v grob! Oni so se opravičevali, češ da so prišli zato, da bi napravili bolj slovesen pogreb. Zavrnila sem jih: »Moj sin ni potreboval časti, ko je bil živ, pa jih tudi zdaj ne potrebuje, ko ga ni več!« Pogreb smo napravili po domače, zakopali pa smo ga v Dragi. Prav te dni bo sin dobil tudi spomenik, za katerega je prispeval tudi občinski odbor Zveze borcev 25.000 din.

Po vojni so bila »planska leta«, brigade so sekale v naših gozdovih, po noči smo stražili, starejši sin France je delal vse dni in noči, jaz pa

sem se vedno bala, da ga ne bi kdo ubil, da ne bi umrl. Danes mi ni hudega saj nisem ne lačna ne strgana...«

Skopo sem opisal življenje ene izmed mnogih naših kmečkih mamic: Kaličeve matere. Takih mater je pri nas veliko; nekatere so doživele več hudega, večina pa verjetno nekoliko manj. Kljub trdemu delu, lakoti, slabi hrani, večnemu boju z naravo in ljudmi so naše kmečke mamicke zdrave, dobre, nežne in imajo rade svoj rod ter vse poštene in dobre ljudi. Ob dnevu žena in njihovem prazniku jim pošiljamo, podobno kot bi naredil Kaličev Lojz, če bi bil še živ, »Najsrčnejše pozdrave!«

JOŽE PRIMC

»Danes mi ni hudega, saj nisem ne lačna ne strgana...« so dejali Kaličeva mati iz Lazca na Kočevskem, ko smo jih prejšnji teden obiskali in prosili, da so nam povedali zgodbo o sinu partizanu Lojzetu, ki je dal za svobodo mlado življenje aprila 1945 blizu Gradencu nad Dobrničem. Dolga leta trdega življenja so se zapisala v to plemenito lice Kaličeve matere; njej in vsem našim slovenskim materam pošiljamo za letošnji dan žena prisrčne tople pozdrave z željami, da bi bile zdrave in srečne! Trpljenje, ki so ga prestale med vojno za osvoboditev domovine in vse njihovo delo v povojnih letih — vse to je že postalo sestavni del zgodovine našega ljudstva in ne bo nikoli pozabljeno!

Pred dnevom žena smo obiskali Kaličovo mamo iz Lazca (občina Kočevje). Mati so bili rojeni leta 1885, končali so tri razrede osnovne šole v Dragi, ko so imeli 16 let pa so šli v Ameriko, da bi si prislužili doto. Po treh letih so se vrnili z zasluženimi 1000 goldinarji. Poročili so se v Stari kot, ko je bil starejši sin star štiri leta, je šel mož v Ameriko, da zasluži denar za hišo. Po moževi vrnitvi so zgradili hišo in 8 let srečno živeli, potem pa se je začela druga svetovna vojna.

V prvi vojni sem morala hoditi kupovat koruzo v Struge, če smo hoteli jesti žgance. V drugi vojni so nas Italijani internirali. Po njihovi kapitulaciji smo se vrnili na razdejan dom. Če smo hoteli jesti, smo morali prosjati. Fanta sta šla v partizane, so pripovedovali mati.

Mlajši, Lojze, je padel aprila 1945, nekaj dni pred koncem vojne, v borbi nad Gra-

dencem pri Dobrniču. »Bil je do zadnjega dober in hraber borec« ter »priljubljen med tovariši in je smrtno sovražil okupatorja«, pravijo odlomki obvestila Štaba IX. brigade XVIII. divizije, ki so ga dobili mati po sinovi smrti skupaj s sinovo medaljo za hrabrost. Zadnji dve Lojzovi pismi mati skrbno hranijo skupaj z njegovo medaljo za hrabrost. Dalj so mi ju prebrati. Prvo pravi:

DRAGI STARIŠI!
dne 9. XII. 1944

Dam vam vedeti da sem živ in zdrav, kakor upam da ste tudi vi doma. Pisal sem vam že večkrat pa ne vem če ste dobili ali ne, ker nisem dobil še nič odgovora. Prosim pišite mi ker sem radoveden kako se še kaj imate. Slišal sem da ste dobili kravo in telico za kar sem prav vesel boste vsaj mleka imeli če je kaj dobra krava. Saj sem vam rekel ko sem bil zadnjič doma da še malo potrpite

MED SLUŽBO IN GOSPODINJSTVOM NI ČASA ZA MATERINSTVO

19 let v porodni sobi

Kaj pravi o družini, kjer sta oba starša zaposlena, Anica Obranič, babica v novomeški porodnišnici

»Že ko sem pred devetnajstim leti prišla na naš oddelk, sta bila porodna in otroška soba v istih prostorih, kot sta danes. Tudi sanitarje so še prav take kot takrat...« se spominja Anica Obranič, babica na porodniškem oddelku novomeške bolnice.

»Bilo nas je malo in morala sem delati v turnusu: 12 ur službe in 24 ur počitka — to je bil hud napor. Zdaj nas je več in delam 7 ur podnevi in 10 ur, kadar imam nočno.«

Porodniški oddelk se bo letos razširil po poslopju, ki ga po odselitvi kirurškega in otroškega oddelka še vedno preurejajo. Obraničeva pravi:

»Najhuša je stiska s prostorom! V sobah, kjer smo imeli takrat, ko sem prišla na oddelk, po tri postelje, stoji danes šest, včasih pa celo sedem postelji! Pripetilo se je, da sta morali dve po-

rodniči ležati na eni postelji. Saj ni čudno: število porodov se je v teh letih potrojilo!«

sobi brez pritisklin. Hrepene! smo po večjem stanovanju in če smo ga hoteli kupiti, sva morala oba služiti. Zdaj

„S strahom sem čakala na rešitev v LABODU“

Jožica Bibič je delavka v obratu Tovarne perila »Laboda« v Krškem. Doma je iz Sromelj pri Brežicah, stara pa je 20 let. V pomenku, ki je za nekaj minut prekinil delo za njenim šivalnim strojem, je v dneh pred praznikom žena nadrobila veliko o sebi, o svoji dotodanji poti in upih, ki jih spleta z razvojem mladega Labodovega obrata v Krškem.

Moja mama je dninarica na kmetih. Osemletko sem končala v Brežicah in nadaljevala tam gimnazijo. Ker je bil dijaški dom v Brežicah ukinjen, sem ostala brez stanovanja. Tri mesece sem nato hodila v gimnazijo v Brežicah peš iz Sromelj. To je 12 km dolga pot. Vstajala sem ob pol štiri zjutraj in ob štiri odhajala od doma. Slabotna sem in nisem vzdržala.

Nato sem bila 2 meseca doma. Mama me ni mogla preživljati, doma pa sta še bratec in sestrice. Težko čakajo, kdaj jih bom lahko začela podpirati. Ker ni bilo drugega, sem se odločila za gospodinjsko pomočnico. Zadnji dve leti sem delala kot gospodinjska pomočnica v Krškem.

Ko se je razvedelo, da bo »Laboda« odprl v Krškem obrat, sem se takoj odločila zanj. Vložila sem prošnjo in — upala. Strahoma sem čakala. V prvi izbiri sem izpadla, nato pa so k sreči vzeli še nekaj deklet. Med njimi sem bila tudi jaz! V januarju sem dosegla v času pričevanja 57 odstotkov norme, v februarju pa nekoliko več, čeprav je v januarju bilo predpisano 20-odstotno doseganje norme, v februarju pa 40-odstotno. Delo mi je v zadovoljstvo in ko že povprašujete po mojih željah, bi rekla samo to, da želim, naj bi se Labodov obrat lepo razvijal.

M. JAKOPEC

Vseeno pa se je umrljivost novorojenčkov precej zmanjšala: urejeno imajo pediatrično službo, z nosečnicami se prično ukvarjati že nekaj mesecev pred porodom, ugotavljajo Rh faktor, kupili so inkubator in tudi sodelovanje z ljubljansko kliniko v težjih primerih je predvsem zaradi boljših prometnih zvez lažje in učinkovitejše.

Obraničeva ima dva sina; prvi je star 6, drugi pa 12 let. »Dokler sva bila oba z možem v službi, se nisva mogla ukvarjati z njima — to se jima je poznalo v šoli in pri vzgoji na sploh. Kjer sta oba starša zaposlena, so otroci reveži! Saj jih lahko v vrtcu lepo učijo, toda tako jih ne more nihče kot starši. Mati mora biti pri otrocih, jaz pa še za gospodinjske stvari nisem imela časa...«

»Potem bi bilo pa najbrž bolje pustiti službo in skrbeti raje za družino?«

»Prav gotovo! Toda mi smo takrat živeli 5 let v eni

je on upokojen in se lahko malo več ukvarja s fantoma. V dveh mesecih sta se že tako navezala nanj...«

V BETI za 8. marec

V vseh obratih metliške tovarne BETI je zaposlenih pretežno večina žena, zato bodo 8. marec še posebno lepo proslavili. V metliškem obratu pripravljajo mladina kratek kulturni program, nato pa bo sindikat priredil ženam skromno zabavo. Na podoben način bodo praznovali mednarodni dan žena tudi v Črnomlju, v Mirni peči in Dobovi.

Vojaka čestitata za 8. marec

Vse najboljše in najlepše želita delovnim ženam za 8. marec Lojze Škol in Lojze Vrtačič, ki služita vojaški rok, doma pa sta z Dolenjskega Veliko srečo želita zlasti svojim prijateljicam.

Rezka Ožura med svojimi zvestimi prijateljicami — knjigami

Včasih je preveč sestankov

Pred dnevom žena smo obiskali tudi Rezko Ožura, učiteljico na Bračičevi šoli v Kočevju, odbornico občinske skupščine, članico občinskega odbora SZDL, predsednico sveta za socialno skrbstvo in varstvo družine, predsednico občinske konference za družbeno aktivnost žensk itd. Vprašali smo jo med drugim:

V: Kako zmorete delo doma, v službi in še družbeno delo?

O: Z dobro voljo in seveda, če je zdravje, je vse lahko! Ni mi dolgčas, kot berem v časopisju, da je ameriškim ženskam. Zal mi ostaja pre malo časa za kino in sprehode. Pri delu doma mi pomagata tudi otroka, ki sta kljub »nerodnim letom« (imata jih 13 in 15), kar pridna.

V: Vam vzamejo sestanki dosti časa?

O: Včasih jih je res preveč. V zadnjem času so se pri nas razne funkcije k sreči razporedile na več ljudi. Tako je prav. Če nisi preobremenjen s funkcijami, imaš bolj veselje do dela.

V: Vam mož pri gospodinjstvu kaj pomaga?

O: Kje pa! Saj ga ni nikoli doma. Najbolj je zdrav, če čepi v pisarni. Sicer pa starejših mož ne moreš prevzgojiti. Veseli me ko vidim, da so mlajši možje bolj sodobni, saj vodijo otroke na sprehod, kupujejo in tudi drugače pomagajo svojim zaposlenim ženam.

V: Kako pa v šoli vzgajate in prevzajate bodoče moške in žene?

O: Fantje in dekleta se učijo v glavnem istih del. Tako se na primer uče dekleta tudi o dvotaktnih motorjih, fantje pa kuhati in šivati.

V življenju ni čudežev

Koliko ur, koliko dni, koliko let! Desetletja že prestopa Mara Glonar prag učilnic v novomeški osnovni šoli Katja Rupena, desetletja že igra vloge knjižnih oseb na domačem odru in kdove koliko časa že prestopa prag življenja! Nerada govori o vsem tem, vendar se je našemu pogovoru ljubeznivo odzvala.

— S kakšnim občutkom ste začeli poučevati? Se je do danes čustvo do mladih oziroma najmlajših kaj spremenilo?

— Takrat sem bila prepričana, da bom delala čudeže, zdaj pa sem srečna, če imam uspeh.

— Če bi še enkrat izbirali poklic, kaj bi postali in zakaj?

— Učiteljica. Svoj poklic imam zares rada.

— Poznate prosti čas samo kot pojem ali tudi v resnici?

— Prosti čas poznam tudi v resnici. Čudno, kajne? Mislim, da si mora prosti čas najti vsak zase, če hoče

ostati človek. Življenje bi sicer šlo mimo. Pa vendar ponuja toliko lepih stvari: knjige, predstave, televizijo, nedeljske izlete. Sama se tudi klepetu v kavarni nočem odpovedati.

— Kot igralka, ki je precej časa posvetila učenju umetniške besede za nastope DPD Svoboda Dušan Jereb, vam najbrž ne bo težko odgovoriti na vprašanje: je kaj težko igrati vlogo emancipirane žene?

— Na odru ne, saj vlogo napiše pisatelj in jo vodi režiser. V življenju je precej drugače in težje: vlogo si pišemo same, režira pa jo mnogo pomožnih režiserjev, zato emancipirana žena nastopa v službi, doma in v raznih organizacijah. Za vzgojo naših otrok bi bilo seveda bolje, da bi imela žena manj vlog.

— Kaj vas je v življenju najbolj prizadelo in razveselilo, česa ste se ves čas zavedali?

— Ne vem, vsega je bilo precej. Težke stvari moramo pozabljati in se zlasti veseliti drobnih, upati moramo, pa gre. Sošolec mi je napisal v spominsko knjigo: »Ne zase, za druge živimo!«

— Grede vaši otroci po poti, ki ste jo sami začrtali, si jo zamislili?

— Ne, lahko jih spremljam, jim svetujem in pripravim popotnico, svojo pot pa bodo morali določiti sami.

— Pravijo, da so za vzgojo otrok predvsem odgovorni starši.

Kdaj naj bi mati začela svojemu otroku »brati iz knjige vzgojnih naukova? Kdaj je po vašem mišljenju predvsem čas za to?

— Res je, dobri otroci so najboljše naložen kapital. Zal se tega vse premalo zavedamo, pa ta kapital nalagamo drugam. Za »branje iz knjige vzgojnih naukova« ni nikoli prezgodaj, vem pa, da je prepozno takrat, ko zna otrok »brat« že sam.

IVAN ZORAN

Našim bralkam prirčne čestitke za dan žena!

DOLENJSKI LIST

KAREL ORAZEM

„Dan je zame prekratek“

Inženirka Martina Golobova ima zelo odgovorno službo: je kmetijski in gozdarski referent na občini Črnomelj, opravlja še posle kmetijskega inšpektorja, sodeluje v komisijah in odborih, — vendar je to šele pol njenega vsakdanjega dela.

Ko se dopoldne ukvarja edino s kmetijskimi vprašanji, se pogovarja s kmetovalci, hodi na teren, skrbi za razne kmetijske akcije na celotnem črnomeljskem področju, kot so škropljenje, setve itd. — najbrž njene stranke ne pomislijo, da bi imela lahko še kaj drugega v mislih. Poklicnemu delu se predaja z vso zavzetostjo, vendar postaja nestrpna, če jo delo v službi zadržuje v popoldanskem času.

Njen 7-letni Marko in 5-letna Polonca sta v vrtcu in čakata, da ju mamica pride iskat. Marko že hodi v 1. razred in če mamice ni — kdo mu bo pomagal pri pisanju nalog?

— Nikdar ne naredim vsega, kar bi rada v enem dnevu opravila, — je povedala inž. Golobova. — Gospodinjske pomočnice nimam več, tako moram poleg naporenega službenega dela skrbeti še za otroke, dom in gospodinjstvo. Kosilo skuham, ko pridem iz

službe. Mož mi precej pomaga, če ima čas, a tudi njega večkrat ni ves dan doma.

Pred leti sem rada hodila v kino, v družbo, zdaj ne grem nikamor več. Vedno manj mi preostane časa za zabavo. — Kako preživljate nedelje in prosti čas? — Ob nedeljah popoldne

23 žensk na ministrskih stolčkih

V 122 državah sveta uživajo žene iste državljanske pravice kot moški. To ugotavlja statistika OZN, ki so jo sestavili kmalu po izvolitvi Indire Gandhi za ministrsko predsednico Indije. Samo v devetih deželah članicah OZN ženske še nimajo volilne pravice. Seznam teh držav je precej nenavaden, ker vsebuje zaostale in moderne države. To so: Irak, Jordanija, Kuwait, Liechtenstien, Nigerija, Kongovska republika, Saudova Arabija, Jemen in Svica. V 47 državah so si ženske priborile vstop v parlament, 23 žensk sedi na ministrskih stolčkih, 14 jih je bilo izvoljenih v vrhovna sodišča in prav toliko je veleposlanice.

UMRLA JE KORLETOVA MAMA

Pred kratkim je po krajši bolezni umrla na Vinicah Marija Pakiž, po domače Korletova mama. Bila je poštena in zavedna slovenska žena in mati, ki je svojo družino vzgajala v naprednem duhu.

Trije njeni otroci so bili med vojno borci v NOV.

Imela je težko življenje. Bila je še mlada, ko ji je umrl mož in ji zapustil 7 otrok. Najmlajšemu je bilo komaj 4 leta. Vztrajno se je spoprijela z življenjem, izdelavo viter in rešet je služila kruh za družino vse do svoje smrti.

Umrla je v starosti 66 let in nihče ni pričakoval, da se bo tako nenadoma poslovila od nas. Na zadnji poti jo je spremlilo veliko ljudi, ker je bila priljubljena med vsemi, ki so jo poznali. K. O.

Tudi kot borke!

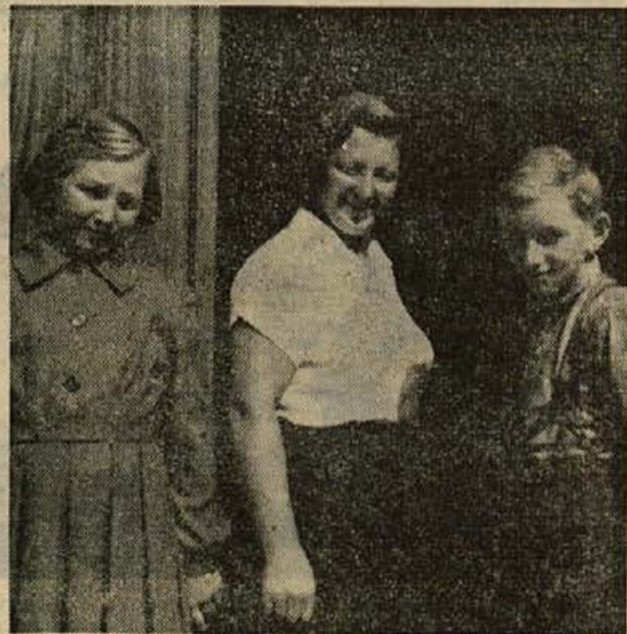
»Ker so čedalje pogostejše želje, da bi šle tudi ženske v odrede, smo sklenili, da jih sprejmemo v odrede ne le kot bolničarke, temveč tudi kot borke. Prava sramota bi bila za nas, če bi ne omogočili ženskam, da se tudi te s puško v roki bore za narodno osvoboditev...«

Tovariš Tito v pismu Lolu Ribarju in Edvardu Kardelju — 1941

MNOŽIČNO NAVDUŠENJE KMETIC

»Najzanimivejše je to, da se v teh najbolj zakotnih bosanskih vaseh kmetice množično navdušujejo za narodnoosvobodilni boj. Partizani imajo velik ugled pri ženskah in te nam bodo veliko pomagale, da bodo onemogočile pri možeh četniško propagando. V Foči se nam je posrečilo že takoj v prvih dneh po prihodu zbrati 90 odstotkov žensk, ki prihajajo na sestanke.«

TITO

začela pripovedovati gospodinja. Zelje, krompir, fižol in podobni kmetijski pridelki so pogosto na mizi Lovšinovih.

Gospodinja Angela se je omožila na Lovšino kmetijo pred 20 leti in je rodila četrto otrok. Kmetija je zahtevala in še zahteva celega človeka. Gledam delovne roke in verjamem ji, ko pravi, da se njen delavnik začne ob starih zjutraj. Obujava spomine na mladostna leta, ko je bila še mlado dekle in ko so jo Nemci skupaj s sestro in z očetom aretirali. 25. marca 1944 ne bo nikoli pozabila. Ta dan so jo sovražni vojaki s sestro in očetom odpeljali v taborišče Miltrof pri Dresdenu. »Ob čorbii smo delali ponoči in podnevi in bili strašno lačni. Komaj sem čakala, da bom

Komaj smo našli kruh najstarejši hčerki, ki se je izučila šiviljske obrti.«

Povprašam jo, kako preživi delovni dan in če ima sploh še kaj časa za kaj drugega kot za delo. »Si ga pač vzamem,« mi je odgovorila. »Naročeni smo na Dolenjski list, Našo ženo in Kmečki glas, imamo pa tudi televizijo. Rada berem vse tri časopise, od televizijskega sporeda pa me najbolj zanima televizijski obzornik. Toda kmalu se bo pričelo delo na polju in ne bo več časa za vse to.«

V kuhinji je prijetno toplo in kramljanje teče neprislujno. Občutek imam, da sem zaželen gost.

Letá teko in z njimi se odmikajo spomini na vojne in povojne čase ter na tiste dni,

Sevnica - otok na stičišču slabih cest

Ceste vodijo na vse štiri strani neba, toda nobena ni sposobna za težji promet — Edini izhod je po desnem bregu Save v smeri proti Krškemu — Občani zahtevajo asfaltiranje tega odseka — Vseh cest imajo v občini 110 km, od tega le 2,5 km asfaltiranih — Promet resno ovira tudi sevniški most, ki nosi komaj še tri tone

V Sevnici leto dni nazaj skoraj ni bilo seje občinske skupščine, zbor volivcev ali konference družbenih organizacij, na kateri ne bi postavljali vprašanj in zahtev po modernizaciji cestnega prometa. Letos je to vprašanje postalo izredno pereče in terja hitro ukrepanje. Sevnščani so se znašli na otoku, ki ga

ne koristi toliko kolikor bi lahko sicer. Most je ves skrpan in nosi komaj tri tone. Če pripelje 20-tonski tovornjak blago trgovskemu podjetju, se mora pred mostom ustaviti in počakati, da zloži tovar na lažje avtomobile. Podobno se dogaja z lesom. KOPI TARNA ga prepele čez Savo na malih kamio-

ne koristi toliko kolikor bi lahko sicer. Most je ves skrpan in nosi komaj tri tone. Če pripelje 20-tonski tovornjak blago trgovskemu podjetju, se mora pred mostom ustaviti in počakati, da zloži tovar na lažje avtomobile. Podobno se dogaja z lesom. KOPI TARNA ga prepele čez Savo na malih kamio-

Zakrpani most čez Savo v Sevnici vzdrži komaj tri tone in težja vozila sploh ne morejo čezenj. Sevnica ima dobro povezavo le z železnico, medtem ko morajo tovar z večjih kamionov onstran mostu prekladati na manjša vozila! To povzroča velike dodatne stroške vsem delovnim organizacijam, ki so odvisne od dovoza in odvoza blaga (Foto: J. Teppy)

zadovoljivo veže s svetom edinole železnica, po njej pa žal ne morejo usmeriti vsega prometa.

Ko so začeli graditi cesto Rimske Toplice—Zidani most, so preusmerili avtomobilski promet proti Celju čez Sevnico in Planino. Obvozna cesta pa za povečano obremenitev ni bila pripravljena in je v zelo slabem stanju. Zdej je sicer odprta že nova cesta proti Rimskim Toplicam, vendar je tudi ta komaj prevozna. Zanj so porabili veliko denarja, a je slabša kot prej. Tudi cestna zveza s Trebnjim ni zadovoljiva. Cesta na več mestih zasipajo plazovi in celo Mirna se je nevarno zajedla vanjo. Ta cesta je zdaj veliko bolj obremenjena kot kdajkoli prej. Z ukinitvijo proge Sevnica—Krmelj so vpeljali po njej dodatni avtobusni promet. Tudi težji tovornjaki iz obrata METALNE vozijo v tej smeri.

Edini izhod ima Sevnica po cesti na desnem bregu Save proti Krškemu in avtomobilski cesti Ljubljana—Zagreb. To pa precej podaljša pot, zaradi slabega mostu čez Savo v Sevnici pa cesta niti

nih, tam pa ga šele naložijo na večja vozila. Včasih kdo vpraša, zakaj ne usmerijo tovornega prometa po štajerski strani. Ta ne ve, da za težji promet cesta ob levem bregu Save ni sposobna zaradi izredno nizkega podvoza pri Bianci.

Dovolj je bilo obljub — zdaj občani nočejo več čakati!

Kaj si torej želijo Sevnščani? Predvsem nadaljevanje zasavske ceste proti Sevnici in Krškemu oz. zaenkrat vsaj asfaltiranje odseka Sevnica—Krško. Sevnica je v Sloveniji najbrž edini večji industrijski kraj, ki ni povezan z asfaltno cesto. Zatorej omenjene želje niso pretirane.

Program za asfaltiranje ceste je bil že zdavnaj napravljen, toda menjali so se okraji in sevniški načrti so obležili v okrajnih pisarnah. Meje so se spreminjale prehitro, da bi lahko prišli na vrsto. »Marsikaj smo zamudili,« je povedal podpredsednik občinske skupščine tov. Molan. Pojasnil je, koliko sredstev za ceste je letos namenjenih

gradnjo nove ceste. Občinski proračun se vedno bremeni-jo anuitete iz leta 1961 za dva km asfalta skozi mesto in anuitete za novo šolo. Oboje skupaj znaša 1.360.000 N din. Od tega bodo morale delovne organizacije prispevati 980.000 N din, kar je velik poseg v njihove žepce. Spričo skromnega proračuna tudi v prihodnje ni mogoče računati na večjo udeležbo občine pri modernizaciji cest in bo morala izdatno pomagati širša družbena skupnost.

Brez dobrih cest tudi turistov ne bomo privabili!

»Ljudje so se za nekaj časa odpovedali iluzijam o novi zasavski cesti, zahtevajo pa asfalt do Krškega,« je dopolnil tov. Molan sekretar obč. komiteja ZK Jože Bogovič. »Ceste so za razvoj občine življenjsko važne,« je nadaljeval tovarš sekretar. »Brez dobrih cestnih zvez si ne moremo zamišljati napredka v industriji, razmaha turizma, trgovine in vseh drugih dejavnosti.

Prva leta so opozarjali na

to vprašanje le poslovni ljudje in politični predstavniki, zdaj pa postavlja zahteve po modernizaciji že sleherni občan. Ljudje upravičeno vprašujejo, kako dolgo bodo naše ceste še zapostavljene? Pogosto opažamo, da se nam drugi odmikajo. Strokovnjaki, ki jih vabimo na predavanja, trgovski potniki in razni politični predstavniki kaj radi izjavljajo, da smo »nedostopni«. Razen tega se tudi turisti ne ustavljajo pri nas, čeprav imamo zanimive zgodovinske spomenike in naravne lepote,« je odločno poudaril tov. Bogovič.

JOZICA TEPPEY

Šolo so elektrificirali

Pravzaprav se nekam nesodobno sliši, če govorimo o elektrifikaciji šole, vendar je le res: kostanjevska šola je šele zdaj dobila predpisano elektrifikacijo. Prvič je bila elektrika napeljana v poslopje v šolskem letu 1935/36. Med zadnjo vojsko je bilo poslopje uničeno in so trpeli zlasti prostori v prvem nadstropju. Po vojski so usposabljali prostor za prostorom in tako le zasilno usposabljali tudi električno napeljava. Vse pogoje je imelo eno samo fazo, ki pa je bila tako obremenjena, da so se topile žice in je izolacija povsem propadla. Januarja letos je

občinska skupščina Krško odobrila poseben kredit, saj je bila šola praktično že brez elektrike in je obstajala nevarnost, da pride do požara. Zdej je vsa šola elektrificirana in odgovarja sodobnim predpisom. Projekt je bil izdelan že pred dvema letoma, prošnje za novo elektrifikacijo pa so teklo polnih sedem let! Projekt je izdelal Dušan Šetin, izvedlo pa ga je pod vodstvom tov. Gučka Elektro Celje, poslovna enota Krško. Tako so učilnice, ki so doslej imele le po eno ali dve svetlobni telesi in nobene možnosti za priključke, končno le pravilno in varno osvetljene.

»DANA« SI JE DOBRO POSTLALA

Osební dohodek po reformi 72.000 din ali za 46 odst. večji kot v prvem polletju 1965 — Surovin dovolj do konca septembra 1966 za 38 vrst izdelkov, v glavnem za destilate in sadne sirupe — Oslabljená kupna moč, pomanjkanje steklenic in skladišč najbolj skrbijo kolektiv

Kakor si boš postlal, tako boš ležal — pravi ljudska modrost v reku.

Kakor boš gospodaril, tako boš živel, so govorili kmečki očetje svojim sinovom, ko so jim izročali grunte.

Danes pa pravimo: živel boš od tega, kar boš dobil za svoje delo. Po reformi to še celo poudarjamo.

Dobrega gospodarja nič ne ukane, ker se vedno dobro pripravi na dobro in hudo. Mirenska DANA je čas dosejanega izvajanja reforme kar mimogrede prestala »Pravili smo se, kaj bi drugEGA,« zatrjuje direktor Alojz Krlin.

Se več razveseljivega vedo povedati v DANI. Medtem ko so morali kolektivi drugih podjetij močno zategniti pas, ga je DANIN popustil za več lukenj. Osební dohodek si je povečal od povprečnih 49.000 din iz prvega polletja 1965 kar na 72.000 din ali za 46 odst. Upoštevaje dragotno, ki je nastala zavoljo zvišanih cen, se je osební standard zaposlenih v tej mirenski delovni organizaciji povečal za 15. če ne 20 odst., kar je v trebanjski občini izjemen pri-

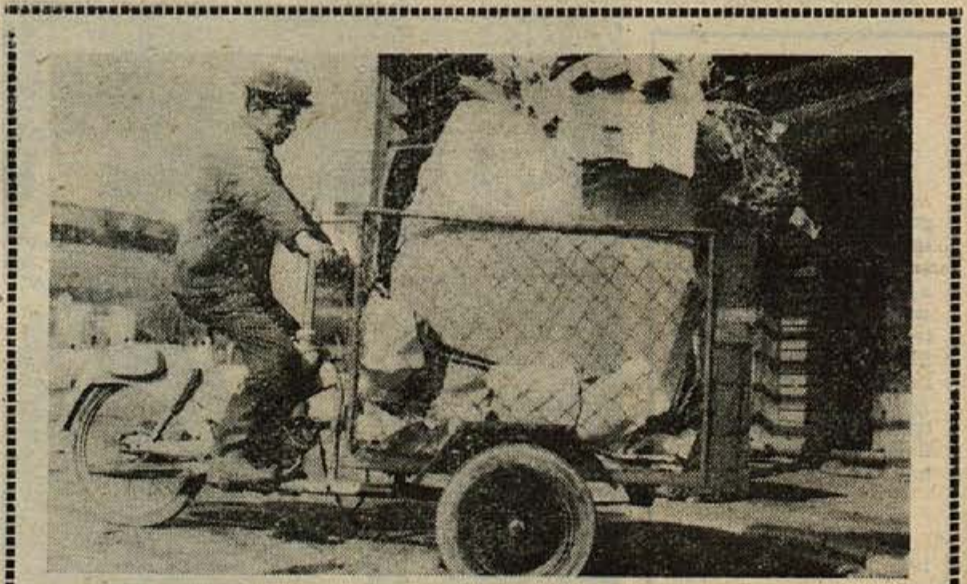
mer. Osební dohodek, so se sploh skokovito povečevali, saj je bilo še 1964 mes. povprečje le 38.000 din. Ob koncu leta 1965 je bil najmanjši osební dohodek za 14.000 din večji od povprečnega pred dvema letoma.

Kdor ne pozna DANINEGA razvoja, kdor ne ve, da si je njen kolektiv več let odtrgov val od ust velk del zasluzka in ga nakladal za modernizacijo podjetja, kdor misli, da je DANA pač podjetje, podobno podjetju, si ne bo prišel na čisto z računom, kako je mogoče v tako kratkem času standard tako izboljšati. Toda sadovi zavestnega odpovedovanja delu dohodka, in to celo ob nespremenjeni delitvi čistega dohodka na sklade in osebné dohodke v razmerju 50:50, so pri tem

predstavljeni kot dolgo dozorjavoči pridelek, ki bogato obrodi. Danes ni v DANI nikomur žal za preteklim, ker je vsak naslednji dan boljši od predhodnega.

Poslovno leto 1965 je bilo za DANO nadvse uspešno: ustvarila je za 1 milijardo 160 milijonov dinarjev vredno proizvodnjo, zaslužila 290 milijonov dinarjev, 105 milijonov dinarjev pa dala v sklade.

V leto 1966 je DANA stopila brez večjih skrbi za proizvodnjo kljub napovedi, da se bo zavoljo reforme kupna moč trga zmanjšala. Uvedli so delo v dveh izmenah, nekateri oddelki pa imajo celo triizmensko delo. Malce jih skrbi pomanjkanje steklenic, skladišč in vin za predelavo. Računajo, da bodo dobili letos večje količine španskih in afriških vin in da si zavoljo tega ne kaže preveč beliti glave. Skladišče pa nameravajo dobiti v prostorih, ki jih je kmetijska zadruga svoj čas zgradila za skladišče krompirja.

Na sliki vidite novi tricikel z mopedom, s katerim bo DINOSOV delavec prišel k vam na dom po odpadke, če jih sami ne morete dostaviti v DINOSOVO skladišče. Poslužite se te ugodnosti! (Foto: Miloš Jakopec)

DINOS pride k Vam na dom!

Poslovna enota podjetja DINOS Ljubljana v Novem mestu je zbrala lani 1400 ton odpadnih surovin. Zbrali so okoli 1000 ton raznega železa, 140 ton odpadnega papirja, nad 40 ton barvnih kovin, 20 ton stekla, preostanek teže pa so razni tekstilni odpadki, odpadki iz gume in gu-

marskih izdelkov in drugo.

Pri novomeški poslovni enoti podjetja DINOS so s 1. marcem letos uvedli novost: če imate doma kakršnekoli odpadke, ki bi jih radi prodali DINOSU, pokličite telefonsko številko 21-205, povejte vaš naslov in delavec bo prišel

k vam na dom po odpadke s triciklom. DINOS vam bo odpadke, ki mu jih boste prepustili, plačal po najvišjih dnevnikih cenah. Lani je poslovna enota podjetja DINOS v Novem mestu zbrala za 47 milijonov din raznih odpadnih surovin.

Gimnazijci, maturantje, mladina! Zbirajte odpadne surovine, ker si na ta način lahko zberete lepe zneske za šolski izlet, za maturantsko prireditev in podobno! Z oddajo odpadkov boste pomagali industriji in koristili našemu gospodarstvu!

IVAN ŽIVIC

Sindikalni delavci na izobraževanju

Delovni program ObSS v Brežicah, sprejet na podlagi sklepov občnega zbora, predvideva izobraževanje občinskega sindikalnega vodstva: za občinski sindikalni svet in nadzorni odbor, občinski odbor sindikata delavcev v družbenih dejavnosti in občinski odbor sindikata delavcev v storitvenih dejavnostih. S tem načinom izobraževanja bi si občinsko sindikalno vodstvo pridobilo potrebno znanje, ko je marsikdaj treba hitro ukrepati in se odločiti za reševanje posameznih vprašanj.

Izobraževalni program obsega več aktualnih tem, kot so: vloga in dejavnost druž-

beno političnih organizacij v delovnih organizacijah s posebnim poudarkom na samoupravljanju in vlogi sindikatov; samoupravljanje in gospodarstva reforma s poudarkom na samoupravnih odnosih in procesih, ki jih poraja reforma; perspektive družbenega razvoja SFRJ v reformiranem gospodarstvu (kritične točke prihodnjega gospodarskega obdobja); gospodarska reforma in njen odraz v brežiški občini (konkreten prikaz stanja na vseh področjih); vključevanje SFRJ v mednarodno delitev dela in problemi regionalnih skupnosti — EFTA, SEV, EGS, GATT itd.

Razvidno je, da program z vsebino zagotavlja, da bo vodstvo občinskega sindikalnega sveta marsikaj pridobilo. Poskrbljeno je tudi za to, da bodo pogovore vodili tovariši — iz republiškega sveta Slavko Bohanec, Mitja Svab; Janez Skrjanec iz VSPV; Rudi Videtič iz RGZ ter Erlih Slatner iz ObS Brežice.

Pogovori se bodo pričeli 24. februarja v predavalnici delavske univerze (prosvetni dom) v Brežicah in bodo popoldne od 14. do 18. ure vsak četrtek. Računajo, da bo tudi udeležba zadovoljiva.

Gospodarsko reformo izvajamo predvsem za človeka, občana!

(Nadaljevanje s 1. str.)

da so v skladu z besedami na VIII. kongresu in s sklepi.

Na tem plenumu moramo konkretno odgovoriti na vsa vprašanja, vsebovana v tezah. To zahtevajo od nas naši delovni ljudje, to zahtevajo od nas naši občani. Od nas zahtevajo, da smo v izpolnjevanju sklepov odločnejši.

Tovarišice in tovariši, mi dobivamo pisma od spodaj, v katerih ljudje pravijo: »Nastopite končno, vi zgoraj, ki vam še zaupamo, nekoliko odločnejše proti raznim negativnim pojavom!«

Odlučnejše moramo torej kakor doslej uveljavljati naše sklepe in upoštevati disciplino v naši Zvezi komunistov. Disciplin v Zvezi komunistov je namreč popustila.

Tovariš Tito je nato opozoril na položaj, ki ga imamo zdaj v državi. Omenil je pojave v naši literaturi, razne manifestacije in povlečevanje vsega, kar je bilo v minulosti, bodi pozitivno ali negativno, nadalje razne zahodne težnje in podobno. Dejal je: opraviti imamo, tovariši, s šovinizmom, nacionalizmom in nacionalističnimi izpadi. Vse to ima neko ozadje, za tem stoji razredni sovražnik. — Mi komunisti moramo zmerom vedeti, za kaj gre pri tem in izogibati se moramo odklonom, ki vodijo v šovinizem, nacionalizem pa tudi lokalizem v vsaki republiki posebej. Moramo si biti na jasnem, da je razredni sovražnik še vedno pričujoč, in sicer zelo resno, tudi zaradi nebučnosti naših komunistov.

Kadar smo doslej kritizirali posamezne stvari, pozneje jih zgoraj iz tega ni izvajal posledic. Spodaj pa je bilo tega še kako veliko. Če delavec v podjetju kritizira in to pravilno, se mu velkokrat pripeti, da ga vržejo ne le iz podjetja, temveč če je član, tudi iz Zveze komunistov.

Obstajata torej dve merili v Zvezi komunistov: ena za tiste zgoraj in druga za tiste spodaj. — Tovariš Tito je zatem odločno podčrtal, da mora biti v ZKJ samo eno merilo: enako za voditelje kot tudi za vse člane Zveze komunistov.

Med drugim je tovariš sekretar v nadaljevanju povedal:

Ko izvajamo zdaj gospodarsko reformo in ko na tem plenumu govorimo o njej, moramo za gospodarsko reformo videti predvsem človeka proizvajalca, občana, kajti zaradi naših delovnih ljudi, zaradi naših proizvajalcev tudi, hočemo utrditi naše gospodarstvo. In ko bomo govorili o raznih materialnih vprašanjih pri uresničevanju gospodarske reforme, bomo morali predvsem misliti na naše delovne ljudi, ki so upravičeni, če nočejo več zatezati pasov. Kajti oni vidijo, da zdaj ni več potrebno tisto, kar je bilo prejšnja leta neogibno. Takrat, ko je bilo to nujno, se je naš človek, delavec, proizvajalec zavedal tega. Danes pa ne bo več pripravljen počenjati tega, ker ve, da obstaja materialna baza in da se njegov položaj more postopoma in nenehno izboljševati.

Toda, kaj ga ovira? Ovirajo ga ambicije posameznih ljudi, ki bi radi napravili vse hkrati, ambicije posameznih ljudi in političnih činiteljev, ki od zunaj vplivajo na proizvodnjo in na našo industrijo in ki so doslej — poslej ne bodo več mogli — edino odgovarjali za materialna sredstva in razpoložljivi z njimi ter krojili usodo tistih, ki delajo v podjetjih. To je treba popraviti, vendar ne počasi, kot smo popravljali do zdaj.

Tovariš Tito je nato dejal, da je gospodarska reforma v glavnem posledica bujnega razvoja našega gospodarstva in naše družbe nasploh, toda v tem bujnem razvoju se je pokazala tudi cela vrsta negativnih pojavov: presegali smo naše gnotne možnosti in po nepotrebnem investirali, gradili smo mnogo tovarn v vsaki republiki in v vsaki občini. Seveda so pri tem v glavnem vztrajali politični voditelji. Čeprav smo delali načrte in določali meje investicijskih možnosti in sredstev, je prav to divjanje presegalo vse meje. Vložili smo velikanska gnotna sred-

stva in vendar velik del teh sredstev danes ne prinaša sadov in nam ne daje rezultatov.

Prav tako smo ustvarili institucije, ki so bile nemale preprosto, zdaj pa so že zastarele. Tovariš Tito je kot primer opisal službo družbenega knjigovodstva, ki je zdaj že močno zastarela. Res je, da niti v preteklosti ni dala tistega, kar smo od nje pričakovali. Ni se modernizirala; 24.000 članov družbenega knjigovodstva dela in računa s svinčniki, porabili pa so do 45 milijard dinarjev, čeprav so za to delo na voljo moderni stroji. Tovariš Tito je nato opisal nepotrebno birokracijo okoli bank, ki imajo zdaj zvezane roke, kar zadeva prosto, hitro in učinkovito kroženje kapitala. Opozoril je, da moramo zastarele reči čimprej popraviti in modernizirati.

Gospodarska reforma se po besedah tovariša Tita ne postavlja na noge, za to pa smo odgovorni vsi komunisti. Za to je potrebna nenehna enotnost vseh komunistov, saj mora uspeh gospodarske reforme v vsej njenosti širini in pomenu mogočno

odjekniti ne samo v naši deželi, ampak po vsem svetu.

Tovariš Tito je nato govoril o deležu delovnih kolektivov pri uresničevanju reforme, o standardu, o potrebi po nadaljnjem sproščanju cen, posebej pa je tudi dejal:

Res je, tovariši, da potrebujemo še mnogo tovarn. Toda mar smo dolžni zgraditi vse tovarne, ki so potrebne socialistični skupnosti, kakor je Jugoslavija? Mar naj vse to stori sedanja generacija? Mislim da ni dolžna. Torej tovariši, prednost moramo dati modernizaciji našega gospodarstva.

Tovariš Tito je zlasti opozoril, da je treba našo industrijo čimprej modernizirati, da bo lahko tudi bolje izvažala. Opozoril je na združevanje in sodelovanje podjetij, na hitrejšo kroženje kapitala, na probleme v notranjem prometu, na disciplino železniškega osebja in na druga gospodarska vprašanja.

Posebej je tovariš Tito govoril tudi o idejni plati dela komunistov in opozoril, da mora biti pri uresničevanju sklepov VIII. kongresa in pri vsem delu komunistov naš idejni boj veliko bolj intenziven. Za komuniste, ki ne izvajajo sklepov ZKJ, ni prostora v Zvezi, taki komunisti naj izstopijo. Marsikaj kaže na neučetnost komunistov, razni pojavi pa hudo obremenjujejo socialistični razvoj in naše družbene odnose. Vsi ti odnosi in vplivi bi seveda imeli velike posledice, če se ne bi ostro bojevali proti njim. Najmočnejše orožje za ta boj pa je ideologija ZKJ, naša ideja, smotri, ki jih imamo. Te cilje morajo komunisti predočiti slehernemu našemu občanu, vsakemu delavcu.

Dve desetletji sta že minili, odkar so odložili puško, pa so se kljub temu v lepem številu odzvali na pogovor. Zbrali so se skromni delovni ljudje, s katerimi se srečujemo vsak dan na cesti, pa ne vemo, da so pred desetletji s puško v rokah kovali svobodo, ki je zdaj last vseh. Na sliki: pogled na del borcev XII. Slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade, ki so se zbrali na pomenek 27. februarja v Novem mestu (Foto: Miloš Jakopc)

»DVANAJSTA« SI PIŠE ZGODOVINO

27. februarja dopoldne so se v Domu JLA v Novem mestu zbrali nekdanji borci XII. SNOU brigade ter mlogrede pokramljali o spominih na slavne dni svojih bojnih pohodov. Ze v uvodu je nekdanji komandant brigade tovariš Vid Jerič poudaril, da ima sestanek delovni značaj. Približno 35 borecev, ki so se sestali, se je pogovorilo o tem, kako zbrati zgodovinsko gradivo o bojih in poteh XII. brigade, ki bo iz-

dano za 25-letnico njene ustanovitve kot ena izmed 32 knjig o slovenskih partizanskih bojnih enotah.

Sklenili so izdati poseben album s slikami vseh borecev, zbrali bodo vse ohranjeno gradivo in dokumente ter priredili vsako leto več srečanj borecev, več proslav in tovariških večerov. Naloga, ki so jo sprejeli, je pomembna in hvalevredna, saj bodo izrgali pozabi marsikateri dogodek

in spomni ter prenašali na mladi rod tradicije iz NOB. Pogovorili so se o 25-članskem pripravljalnem odboru, ki bo vodil delo, ter izvolili 4 komisije: za zgodovinska vprašanja, za organizacijska vprašanja, za stike z družbenimi organizacijami in za finančno ekonomsko vprašanja. Razen tega so izvolili pododbor za dolenjsko področje, ki bo povezoval še živeče borce, prebivajoče v dolenjskih občinah.

Brežiška pobuda za boljše obveščanje

Za obveščanje v občini Brežice sta poglavitna vira lokalna radijska oddaja postaja in Dolenjski list, ki se dobro dopolnjujeta. Nobenemu izmed obeh se zdaj ne bi mogli več odreči. Občinski odbor Socialistične zveze, ki ima v svojem programu vključeno skrb za obveščanost občanov, se tega dobro zaveda in je minul teden sklical sejo prav o teh vprašanjih.

Predsednik tov. Janez Volčanšek je v uvodnih mislih analiziral nekaj podatkov o razširjenosti tiska in radia v občini in nakazal potrebo po kakovostnem in količinskem napredku dosedanjega obveščanja. Za to je poklicana predvsem Socialistična zveza, ki bo hkrati s povečano skrbjo za javnost dela krepila lokalno samoupravo. Njena dolžnost je, da podpira pravilno uve-

lavljanje občanov v krajevnih skupnostih, v občinski skupščini in njenih svetih in vseh samoupravnih organih.

Dolenjski list in Radio Brežice naj bi s sodelovanjem širokega kroga občanov prerasila v javno tribuno mišljenj, kritik in predlogov delovnih ljudi. Postala naj bi torej še pomembnejši činitelj političnega, gospodarskega in kulturnega napredka v občini. Tako bi kazalo povečati obseg »Brežiških vestí« v listu še za četrtno strani in omogočiti večje število kvalitetnejših oddaj po radiu. Za uresničitev teh zamisli pa bi bilo potrebno več denarja, kot sta ga ta dva obveščevalca prejela doslej. Plenum je v zvezi s tem sprejel priporočilo občinski skupščini in vsem delovnim organizacijam, naj finančno podpre brežiški radio in Dolenjski list in ju tudi boljše izkoristijo za obveščanje ter oglašanje. Zaprtost v nobenem primeru ni več upravičena.

Ko so člani v razpravi govorili o tem, kakšen naj bo list oz. program radijske postaje, so vsi menili, da bo dober, če bodo vsi, ki so poklicani, sodelovali s svojimi prispevki. Zlasti družbeno politični delavci se takemu sodelovanju ne bi smeli izmikati.

Za to je po mnenju plenuma potrebna tudi sprememba miselnosti ljudi v občinskih vodstvih, ki se vse preveč oklepajo samo starih oblik obveščanja občanov na sestankih in zborih. Do javne razprave skoraj ne pride, ker so ti zbori in sestanki nešteto-krat samo formalnost in ljudje v hitrici tudi ne morejo temeljito pretresti posameznih predlogov. Največkrat zvedo za pomembne odloke občinske skupščine potem, ko so jih odborniki že izglasovali. V takih primerih bi lahko tisk in radio veliko pomagala, da bi bili ljudje pravočasno in bolje obveščeni. To pa seveda zahteva spremembo dosedanjih delovnih metod in poslednje uporabo modernejših sredstev za informacije.

Ko sem jo pobaral, kako bodo letos proslavile svoj praznik, je dejala: »Slabo kaže. Navadile smo se, da je bilo ta dan tudi malo zabave. Same bi nekaj prispevale, da bi se imele ta dan malo lušno. Če pa že ne bi imele kaj več od praznika me, ki smo zdrave, pa naj bi Socialistična zveza obiskala ostarele in osamljene matere in jim dala vsaj šopek rož in topel stisk roke, če drugega ne. Verjemite mi, da bi s tem zanje veliko naredili.«

MARJAN LEGAN

JOŽICA TEPPEY

»NI PRAV, DA TOLIKO MOLČIMO!«

Jožica Gregorčič: »Ni prav, da me ženske na javnih zborih toliko molčimo. Oglasimo se, da bodo vedeli, kaj me mislimo!«

»Veste, jaz sem prava ženska, rada govorim in ne boste imeli težav pogovoriti se z menoj«, me je pozdravila Jožica Gregorčič še preden sem povedal, zakaj sem prišel, ko sem jo obiskal na domu na Brezovici pri Mirni. Ko je zvedela namen obiska, me je takoj prekinila: »Ravno k pravim ste prišli! V naši vasji smo skoraj same ženske in vse furamo same. Vsak dan sproti potrjujemo, da zaležemo toliko kot možje. Tudi jaz sem sama. Moža so mi ubili, ko sin, ki zdaj študira na univerzi, še rojen ni bil. Pa sem vse zdržala in ponosna sem na to. Letos bom začela graditi novo hišo in pravkar sem se vrnila, ko sem nesla malico sinu in delavcem, ki lomijo kamen na Mirni.«

Ni mi bilo treba postaviti novega vprašanja o položaju in težavah kmečke žene, ker je nadaljevala: »Me kmetice dobro vemo, da nas delo od jutra do noči na polju in še doma odteguje drugim stvarim. Sama sem bila več let odbornica in članica združnega sveta in vem, kako je s to stvarjo. Vendar bi bile tudi me rade bolj razgledane. Povem vam, da gori pri nas vsak četrtek dolgo v noč luč, da preberem Dolenjski list. Naročena sem tudi na

Kmečki glas in glasilo upokojevcev.

Zaboli me, ko pridem včasih v trgovino in občutim, da se postrani gleda na kmečko ženo, ki ni tako lepo zrihtana. Pa vendar naše življenje ni lahko, saj moramo ne samo delati na kmetiji, kuhati in pospravljati, tudi gospodariti in celo prekupčevati na sejmih moramo. Poleti še za kuhno ni časa, kljub temu, da ne primanjkuje hrane, kaj šele, da bi mislile na kaj drugega.«

Ko je slišala mojo pripombo o uveljavljanju žensk, je takoj prevzela

besedo: »Sem za to, da se bistrji kmečki ljudje izobrazijo, da se bodo znali bolj od nas postaviti v življenju. Sama sem nekaj časa na sejah v skupščini samo poslušala, ker nisem

Janez Trdina:

Ptica Zlatoper

Na Gorjancih so se nahajale tri prečudne reči. V skruti dolini je stalo drevo, ki je bilo spodaj mogočna bukev, v sredi silen hrast, zgoraj pa visoka in tanka breza. Brezo je pokrivala bela meglica, da se od zdolaj ni mogla videti. Okoli velikanskega debela se je ovijala od tal do vrha vinska trta. Ta trta je bila debela kakor žrd, listje ji ni nikdar usahnilo in grozdje je dozorevalo na nji brez razločka letne dobe, pozimi kakor poleti. Tretje in največje čudo je bila ptica Zlatoper, ki si je naredila gnezdo v beli meglici med najtanjšimi vejicami visoke breze. Ta ptica ni zobala zrnja in pila vode kakor druge ptice, živela je samo ob rumenem grozdju, ki je viselo okrog gnezda, in ob nebeški rosi, ki je padala na brezo. Zlatoper so jo imenovali zato, ker je imela v desni peruti zlato pero. Judna moč je bila v tem peresu. Kdor bi z njim napisal tri prošnje, morale bi se mu izpolniti vse tri, in ko bi jih poslal tudi cesarju ali papežu ali pa svojemu najhujšemu sovražniku. Veliko junakov je polkusilo priti na brezo, da bi izpukali ptici dragoceno pero, ali do gnezda ni pripeljal nobeden. Vsi so zdrknili s spolzke breze, popadali na hrastove in bukove veje in se pobili.

V tisti dolini je prebival svet puščavnik, ki je poznal vsako skrivnost. Ljudje so ga hodili povpraševati, kako bi se dobilo zlato pero. On se jim je smejal in rekel: S koso in s tremi svetniki. Ljudje teh besed niso razumeli in so mislili, da se jim sveti mož roga. To je čul podgorec Mikec. Mikec je bil, kakor so sploh podgorci, včasih prav razumen fant, da malo takih, včasih pa prav neumen, da tudi malo takih. To se pravi, Bog je dal Mihcu dosti pameti, ali je bil ta križ, da ni svoje pameti vselej za svet vprašal in je poslušal. To pot je uganil precej dobro, kaj mu je storiti. Dejal je: Bedakom se prav godi! Srečo naj izkuša tisti, ki zna plezati, kakor jaz, in ki razume puščavnika, kakor jaz. Mikec vzame poso in gre v Gorjance. Ko je ugledal čudno drevo in nad njim belo meglico, je začel kositi in kosil je noč in dan, dokler je pokosil vse senoži po dolini in tudi nad dolino. Mrvo je navadil k drevesu, da je sezala čez bukev in hrast gor do breze in do

bele meglice. Sedemkrat je plezal v brezo in sedemkrat se mu je spodrsnilo. Ker je padel vselej na mehko seno, si ni storil nič žalega, ali začelo ga je méno skrbeti, da utegne tudi njegov trud ostati prazen.

Zdaj se je domislil, da je izpolnil puščavnikov svet samo na pol. Koso je dobro rabil, tri svetnike pa zanemarl. Mikec poklekne in se priporoči svetnikom, ki varujejo Gorjance: sv. Eliji, sv. Miklavžu in sv. Jedrti. Po molitvi začne plezati osmikrat in dospe brez truda do zaželenega gnezda ptice Zlatoper. Ptica ga je počakala in si dala brez strahu izpukati zlato pero. Mikec ves vesel in srečen vzame pero in odide domov. Od same sreče se mu je v glavi tako vrtelo, da ni vedel, kaj bi počel.

V ti omotici mu še mari ni bilo, da bi se posvetoval najprej s pametjo. In tako je ukrenil nazadno zgolj po svoji preprosti podgorski glavi, pa ni čudo, da je tako slabo pogodil. Šel je vprašat učenjake, kateri cesar je na svetu najbolj mogočen. Ko so mu učenjaki povedali, napisal je do tistega cesarja prošnjo, naj mu da svojo hčer za ženo. Cesar se je silno začudil ali se ni mogel braniti. Poklical je hčer in ji vse razložil, kaj in kako, in da mora biti Mikčeva. Cesarična se hudo razjezi in zagrozi Mikcu, da se bo kesal. Pokorna očetovi zapovedi odide v podgorje in se z Mikecem poroči. Bila je grda kakor strah, nagajiva kakor škratek, obenem pa uboga kakor beračica in vendar poželjiva vsake dobrote in zapravljava, kakor da ji ne more nikoli nič zmanjkati. Mikec je dobil po očetu dve kmetiji. Eno je pridržal sam, drugo je zaženil cesarici. Razična baba je svoje zemljišče kmatu zadržala in jela potem zakopavati v dolg tudi njegovo.

Take potrate se je Mikec ustrašil in je vzel v roko zlato pero in napisal do cesarja drugo prošnjo, naj da hčeri cesarsko doto, da bo mogla živeti po svoji navadi, imenitno po cesarsko in za svoje. Cesar mu je prošnjo precej uslišal in poslal hčeri silno bogato doto, več voz zlata in srebra in najlepše obleke toliko, da se je lahko preoblekla vsak dan v drugo. Cesarična je plačala svoje dolgove, ali Mikcu ni dala ne krajcarja. Zasmehovala in zasramovala ga je kar očitno. Ona

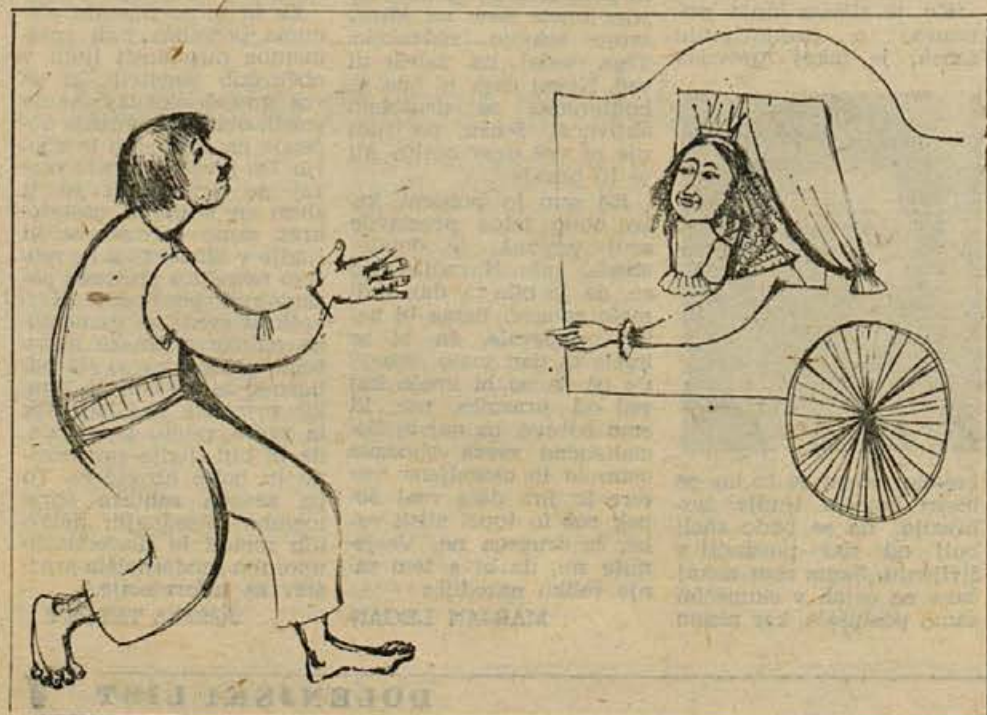

se je vozila v dragoceni kočiji, on je pa moral capljati za njo peš. In ko je tekkel ves obupan za kočijo, je vpila na vse strani: Podgorski možje in tantje! odkrivajte se! Ali ne vidite, da me spremlja moj mož, slavni Mikec cesarjev zet? Ta sramota je pekla Mikca bolj nego vse drugo. Spet je vzel v roko zlato pero in napisal do cesarja svojo tretjo in poslednjo prošnjo, naj vzame svojo hčer nazaj. Cesar se je zasmel in mu izpolnil iz srca rad tudi tretjo in poslednjo prošnjo. Bridko je Mikec žaloval po svoji lepi, tako brezumno zaženi in zapravljeni kmetiji, še veliko bolj se je pa veselil in Boga hvalil, da se je iznebil samopašne in grde cesarične. Odslej ni zamehtal v nobeni reči več svetov svoje dobre podgorske pameti. Našel si je med domačimi dekleti drugo ženo, ki je bila lepa in pridna in je prinesla k hiši tudi prilično doto. Živel je z njo mirno, zadovoljno in srečno do smrti.

Ker so mu sosede preveč zabavljali in ga dražili s cesarično, je zapustil Podgorje in se preselil med Bele Kranjce, ki ga niso dosti poznali. Zlato pero je nesel s sabo in ga na vso moč skrbno varoval. Pokazal in dal ga je sinu šele v sivi starosti, ko mu je izročil gospodarstvo. Rekel mu je: Na, sin! tu ti dajem tvojo srečo ali nesrečo, tvojo čast ali sramoto, kakor si boš sam izvolil. Meni je prineslo to pero nesrečo in sramoto, ker ga nisem znal rabiti. Bodi ti pametnejši od mene! Ne prosi z njim nikogar za ženo ali blago ali za posvetno čast! Če hočeš poslušati svet svojega starega očeta, napiši prošnjo do našega cerkvenega poglavarja, rimskega papeža, naj bi bral zato sveto mašo, da te Bog razsveti, da ti podeli svoj dar modrosti, s katerim ti bo lahko pridobil večno zveličanje pa tudi častno blagostanje.

Sin je poslušal starca in napisal prošnjo do papeža, kakor se mu je svetovalo. Papež mu je drage volje izpolnil pobožno prošnjo in bral zanjo sveto mašo. Bog ga je obdaril potem s toliko modrostjo in pametjo, da si je prigrisnil jako veliko premoženje, po smrti je pa bil sprejet med svetnike. Tudi njegovi otroci in vnuki so sloveli radi svoje odlične poštenosti in bistrumnosti. Čudodelno zlato pero se nahaja še zdaj shranjeno nekje na Belokranjskem in govornica trdi, da se rabi še zmerom prav marljivo in uspešno. Poznam staro, jako častito ženo, ki bi, če bi trebalo, stokrat na to prisegla, da so prejeli Beli Kranjci svojo veliko razumnost, močatost in spretnost za vsako dečo po blagotni moči Zlatoperovega peresa.

Ilustracije je narisala Zdenka Golob-Borčič

Januš Osenka:

PEKLENSŠČEK

Neko noč je na moja vrata potrkal hudič. Njegov obisk sem že dolgo čakal, saj sem daleč okrog slovel po svojem poštenju, kar peklu res ni moglo ugajati. Gotovo je peklenške kroge to jezilo.

No, zdaj me bo satan začel vpeljevati v skušnjavo, sem pomislil razburjeno.

Toda hudič se je lepo mirno usedel na stol, si prekrižal kopita čez koleno in zazelhal, potem pa uprl vame popolnoma mirnodušen pogled.

Oba sva molčala. »Ti vsekakor želiš, da bi se jaz zapletel v kak gospodarski kriminal?« sem pobaral hudiča, ko nisem mogel več trpeti molka.

»Če hočeš, se zapleti, če nočeš, pa ni treba.« je mirno odgovoril hudič in si mirno izpod krempljev čistil žveplo.

Le kakšno peklenško šalo mi neki pripravlja? — sem pomislil.

Toda hudič se sploh ni zmenil zame.

»Ali moram kaj ukrasti?« sem ga vprašal.

»To je tvoja stvar.« se je odrezal.

»Ti bi gotovo rad, da se vdam pijači, a?« sem nadaljeval.

»Vdaj se, če te veseli.« je odgovoril hudič.

»Ne bom ti branil.«

»Aha, že razumem!« sem se domislil. »Rad bi me pahnil v razvratno življenje. Polmrak, opojna muzika, norčije...«

»Beži no, beži! Kakšne norčije...« je s studom odgovoril hudič. »Dolgčas, da se bog usmili!«

»Dolgčas?« sem se začudil. »Po mojem je razvrat kaj prijeten!«

»Oprostite, prosim: kdo koga zdajle zavaja v skušnjavo?« se je hudič uprl.

»Saj res.« sem mu potrdil. »Pravzaprav me moraš ti zavajati v skušnjavo, da bom grešil.«

»Kar se mene tiče, me to posebno ne zanima.« je rekel hudič. »Če bi rad grešil — greši, če te ni volja — potlej ni treba. Meni je figo mar.«

»No, si pa res lep hudič!« sem zavpil razkačeno. »Kaj pa je s teboj? Zakaj ti je to figo mar?«

»Spremenili so sistem nagrajevanja. Prej sem bil nagrajevan od duše, zdaj pa so me prevedli na pavšalni znesek.« je kislo rekel hudič in izpljunil smolo.

»U-u, hudiča!...« Kar zažvižgal sem ob tej novici, videč, da mi je prav pred nosom ušla priložnost, da bi bil zapeljan v skušnjavo.

»Overi mi tale nalog za službeno potovanje.« me je zaprosil hudič in mi dal dokument. Na zadnji strani je bilo natiskano: »Dopotoval«, »Odpotoval«, spodaj pa: »Podpis tistega, ki je bil zavajan v skušnjavo.«

Podpisal sem se, hudič je vtaknil papir v žep kratkega fraka in mi pomahal:

»Moj pozdrav! Izginjam!«

»Kako, za božjo voljo? Saj petelini se niso zapeli!« sem začel ugovarjati.

V odgovor nisem zaslišal satanskega smeha. Hudič me je samo potrt pogledal in izginil.

Na mestu, kjer je še pred trenutkom sedel, ni dišalo ne po smoli ne po žveplu.

ISKRIVOSTI

Nič se ni pripetilo, dokler tega ne objavijo časniki.

Aristid Selmi, italijanski novinar

Svečan sprejem je takrat, kadar se ljudje neprestano rokujejo, kot da se ne poznajo.

Paul Hubschmid, nemški igralec

Kdor piše dnevnik, usmerja pogled na samega sebe.

Sartre, francoski književnik

Razgovori v brivnici dokazujejo, da imajo ljudje glavo zaradi las.

Helmut Kwaltinger, avstrijski humorist

Vse, kar je potrebno za človekovo delo, sta samopremagovanje in radovednost.

Federico Fellini, italijanski filmski režiser

Potujoča cerkev

Lesena voznesenska cerkev, ki so jo brez enega žebila zgradili pred 400 leti, se je »prevelila« v novi kraj — v Spasoprilučki samostan.

Cerkev, ki je visoka kot dvanajstnadstropna hiša, so razstavili po brunih in jo po 100 km dolgi vodni poti prepeljali v Vologdo. Cerkev so morali preseliti, ker je ta edinstveni spomenik staroruskega gradbeništva stal na močvirnatih tleh in mu je grozila nevarnost, da bo propadel.

Na področju Vologde (severna Rusija) je deset lesenih cerkva, ki so jih ruski mojstri zgradili v 17. stoletju.

Znanstveno posvetovanje o OF slovenskega naroda ob njeni 25-letnici

Na pobudo izvršnega odbora glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in predsedstva Zveze združenj borcev NOV Slovenije so se Slovenska akademija znanosti in umet-

nosti, Zgodovinsko društvo za Slovenijo in Inštitut za zgodovino delavskega gibanja odločili za organiziranje znanstvenega posvetovanja o Osvobodilni fronti slovenskega naroda, ki bo ob 25-letnici njene ustanovitve. V ta namen so se 16. februarja 1966 sestali zastopniki imenovanih ustanov in ustanovili prireditveni odbor: Josip Vidmar, dr. Milko Kos in dr. Makso Snuderl za SAZU, dr. Metod Mikuž, dr. Janko Pleterski in dr. France Škerl za Zgodovinsko društvo ter France Kimovec, Mitja Ribičič in Franček Saje za IZDG. Prireditveni odbor: Josip Vidmar, lovni program s štirimi glavnimi referati:

1. Nastajanje enotnosti demokratičnih sil slovenskega naroda pred vojno.
2. Vloga in pomen ustanov

»Rameaujev nečak« v Mali dramii

Ljubljanska Mala drama je pred kratkim uprizorila dialog francoskega enciklopedista in Voltairovega sodobnika D. Diderota »Rameaujev nečak«. Delo je režiral M. Hercog, v vlogah pa sta nastopila Aleksander Valič in B. Kralj.

Za naš film samo priznanje

Na XII. mednarodnem festivalu kratkih filmov v Oberhausenu so največji nagradni priznanji dobili ustvarjalci iz Čehoslovaške. Ziriija je izrekla posebno priznanje med drugim tudi jugoslovanskemu filmu »V zavetju časaa.

vitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

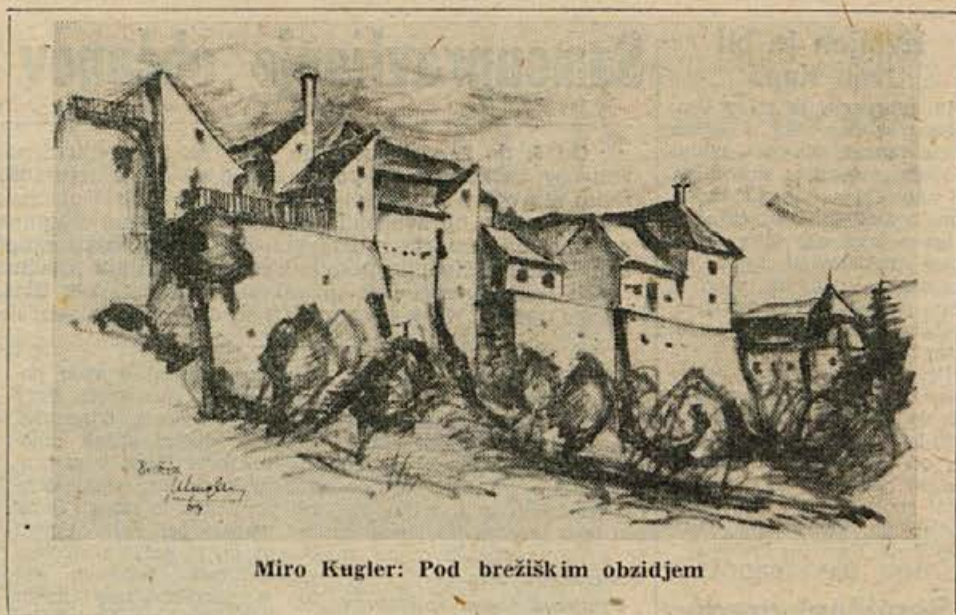
3. Temeljne točke Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

4. Osvobodilna fronta — država v državi.

Nekatera ožja vprašanja iz navedene problematike o razvoju Osvobodilne fronte slovenskega naroda bodo osvetlili koreferati.

Posvetovanje bo od 28. do 30. aprila 1966 v Ljubljani. Prijave za udeležbo na posvetovanju sprejema Inštitut za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana, Trg revolucije 1.

PRIREDITVENI ODBOR

Miro Kugler: Pod brežiškim obzidjem

VEDETI MORAMO IN ODLOČNO POVEDATI

Ne spravljamjo kulture na beraško palico!

24. februarja je predsednik republiškega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Branko Babič na osmi redni seji predsedstva sporočil, da bo plenum Zveze v začetku marca, torej pred kongresom SZDL, in sicer zato, da bi razpravljanje o kulturno-prosvetni problematiki lahko vključili v Socialistično zvezo in delo VI. kongresa SZDL Slovenije. Ta čas položaj kulturno-prosvetnih organizacij v Sloveniji ni preveč rožnat. Prišlo je do procesa, v katerem kulturna prosvetna dejavnost odmira, organizacij pa je čedalje manj. Vse to je razvidno tudi iz statističnih podatkov, po katerih se pri nas iz leta v leto zmanjšuje število organizacij in obiskovalcev kulturnih prireditev.

občinska Zveza KPO letos nima pričakovati kaj več kot je dobila lani. Občinska skupščina se je odločila, da sredstva nakazuje letos samo na račun sveta Zveze KPO. To je vsekakor boljši način, kot je bil v veljavi do zdaj, ko je vsaka kulturno prosvetna organizacija po vidnih in nevidnih kanalih dobivala sredstva. Zvezi bo omogočeno pravičnejše nadaljnje razdeljevanje sredstev in bo pri tem, kot je poudaril Ernest Jazbec, upoštevala predvsem delavnost oziroma delo te ali one organizacije. Na podlagi lanskega dela pričakujejo, da bodo letos deležna sredstev predvsem novomeška društva in skupine, pa šentjernejsko in straško društvo, medtem ko od drugih društev oziroma organizacij v večjih in manjših centrih občine najbrž ni veliko pričakovati. Pri tem se bo morala občinska Zveza KPO vpreči predvsem bolj kot usmerjevalec kulturne politike kot pa organizator prireditev.

Upadanje kulturno prosvetne dejavnosti je očitno zlasti na podeželju. Dolenjska tu ni izjema. Vzrokov je več. Upadanje kulturno prosvetne dejavnosti je nedvomno objektivna posledica družbenega procesa, nanj pa vplivajo tudi razni idejni momenti, pogojeni s subjektivno slabostjo. Velika območja so

brez ljudi, vdanih kulturnemu delu, selitev v mesta se stopnjuje, kulturno prosvetna dejavnost pa hira.

Seveda ne gre valiti krivde samo na objektivne in subjektivne vzroke, katerim so bile kulturno prosvetne organizacije neposredno podvržene. Deloma so za nrtvilo in upadanje tako potrebne dejavnosti krive druge organizacije, ki so premalo pomagale kulturno prosvetno. Predsednik republiške Zveze Branko Babič je menil, da svoje dolžnosti do teh niso zlasti izpolnile organizacije Socialistične zveze. Verjetno najtehtnejši razlog za upadanje kulturne dejavnosti je v gospodarski reformi, ki je organizacije (zlasti na terenu) finančno prizadela. Denarni položaj je hudo težak, saj so občine ob zmanjševanju

nju proračunskih sredstev v več primerih povsem brisale iz spiska dotirancev kulturno prosvetne organizacije. Veliko občinskih svetov v Sloveniji je tako brez sredstev, v nekaterih — med dolenjskimi trebjanska in novomeška — pa so sredstva znatno zmanjšala.

Predsednik občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij v Novem mestu, tovariš Ernest Jazbec, je med drugim navedel, da velja v novomeški občini prav lansko leto za prelomnico v upadanju kulturno prosvetne dejavnosti in zmanjševanju števila ustreznih organizacij. Da bi krila svoje potrebe in potrebe podeželskih društev in prosvetnih organizacij, je občinska Zveza KPO lani zahtevala 7.000.000 dinarjev; ko je občinska skupščina sprejemala proračun, pa je bilo za Zvezo KPO odobrenih le 2.000.000 dinarjev. Dejansko je bilo porabljenih 1.700.000 dinarjev, ker so ob spremembi občinskega proračuna v letu 1965 odvzeli že od tako horne vsote še 300.000 dinarjev. »Tudi obeti za 1966 niso rožnate,« je omenil predsednik Jazbec in pripomnil, da

Ce povzamemo sklepe redne seje predsedstva republiškega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij, lahko razne zahteve strnemo v eno osnovno: da je treba jasno določiti kulturno politiko. Le tedaj bodo iz kulturno prosvetnega življenja pri nas izginile tudi razne anomalije. Da bi do tega kdaj res prišlo, pa bo treba v samem delu organizacij marsikaj spremeniti in prilagoditi razmeram, ki jih prinaša vedno novi — čas.

Kaj je povedal Brooklynski Schisgal v „Lbezni“?

Mestno gledališče ljubljansko je v torek (za NOVO-TEKSA) in v sredo (za druge kolektive) spet gostovalo na novomeškem odru. Na obeh

večernih predstavah s pričerkom ob 20 uri je uprizorilo »Lbezna«, komedijo v dveh dejanjih ameriškega pisca Murraya Schisgala. »Lbezna

je tretja premiera Mestnega gledališča ljubljanskega v sezoni 1965 — 1966. Komedijo je prevedel Janko Moder.

Kaj je »Lbezna« in kdo je Murray Schisgal? Preprost odgovor bi bil takle: »Lbezna« (angleško: luv) je nesramna komedija, ki se med drugim norčuje iz ljubezni, zakona, samopomilovanja, obupa, samomora in homoseksualnosti. V slovenskih gledaliških hišah, kot je Boštovo gledališče, je »Lbezna« prava »bomba«. To »bomba« je iznašel sedemindesetletni s/n likarica iz vzhodnega New Yorka v Brooklynu, Murry Schisgal. Pred njo Schisgal ni pomenil veliko v literarnem svetu. V »Lbezni« pa je povedal, kako izprevrženo in zlorabljeno je ime ljubezen in da je zato vseeno, ali ji rečemo »lbezna« (angl. luv) ali »lbezna« ali xyz. In prav zavoljo te »definitije«, ki pa spet ni definicija za tisto, kar naj bi bila ljubezen, je Schisgal razburil in razvnel gledalce in se jim priljubil.

Za ljubljansko Opero aplavz v Brescii

Z velikim uspehom je ljubljanska Opera 19. in 21. februarja gostovala v italijanskem mestu Brescia. Uprizorila je opero Richarda Straussa »Saloma« in balet Stravinskega »Ognjena ptica«. Kritika je zlasti hvalila dirigenta in solistko Vilmo Bukovec.

Festival Zagreb 1966

Festival Zagreb 66 bo od 13. do 16. aprila v zagrebškem koncertnem studiu Istra. Peli bodo: G. Novak, Z. Vučković, A. Dedič, I. Rožič, V. Vukov in drugi pevci ter vokalni ansamblji.

OB JUBILEJU POMEMBNEGA KULTURNEGA DELAVCA KOČEVSKÉ

MIRKO TROST - osemdesetletnik

Jutri, 4. marca, bo dopolnil osemdeset pomlad Mirko Trost, upokojeni učitelj in znani glasbeni delavec. Rojen je bil v Vodcah pri Kamniku, učiteljske je končal leta 1908 v Ljubljani, nato pa služboval v Dolenjem Logatcu, Sentrupertu in Dolenjskem in na Raki pri Krškem. Od leta 1912 do 1921 je služboval (z izjemo vojnih let) v

ga šolskega nadzornika. Takoj po prihodu v Kočevje si je prizadeval za ustanovitev glasbenega društva, ki je imelo svojo glasbeno šolo — njen ravnatelj je bil tovariš Trost — in pevski zbor, ki ga je naš jubilar ustanovil in vodil kot dirigent do leta 1956. V glasbeni šoli je učil mladinsko petje, klavir in violino. Šola je imela vsako leto svoj koncert. Pevski zbor je imel na leto dva koncerta in je nastopal tudi v okoliških mestih in vaseh (Ljubljani, Ribnici, Velikih Laščah in drugod). Skupno je imel zbor 41 koncertov.

Med drugo svetovno vojno je bil tovariš Trost preganjan in zaprt; leta 1946 je bil upokojen, kljub temu pa je vodil pevski zbor vse do leta 1956 in honorarno poučeval na vajenski šoli matematiko in slovenščino do pred tremi leti. Leta 1947 je dobil pevski zbor, ki ga je vodil tovariš Trost, na kulturno umetniški reviji v Ljubljani priznanje kot najboljši podeželski pevski zbor. Za svoje delo je prejel tovariš Trost več priznanj, odlikovanj, nagrad, diplom in daril. Leta 1955 ga je odlikoval tudi predsednik Tito z medaljo dela za 34 let plodnega kulturno umetniškega dela; med drugim je prejel še srebrno značko oziroma »Odkoravanje Svoboda II« stonje.

Tovarišu Trostu se njegovi nekdanji učenci in sotovaršilci, posebno na delavci na kulturnem področju zahvaljujejo za vse, kar je dal njim in Kočevski, vsi na mu ob njegovem vrnitvi v Kočevje. Še na mnoga zdrava in srečna leta!

Dolenji vasi pri Ribnici, kjer je ustanovil tudi pevsko društvo, ki je nastopalo samostojno in na raznih prireditvah ter bilo trn v peti župniku Skulju. Med prvo svetovno vojno je bil ujet v Karpatih, iz ruskega ujetništva pa se je vrnil, po treh in pol letih. Od leta 1921 do 1946, se pravi do upokojitve, je služboval Mirko Trost v Kočevju, kjer je bil tudi pomočnik okrajne-

VSEBINA UČENIH ŽENSK

V torek popoldne in zvečer ob 19.30 (Novomeščane opozarjam) na točen začetek predstave: zaveze bodo dvignili ob pol osmi uri zvečer, zato ne zamudite!) bo ljubljanska Drama gostovala na novomeškem odru. Iz Gledališkega lista št. 5 povzema mo spodnje podatke.

V hiši dobrega meščana Krizalda se vse ženske vdaajo znanosti: žena Filaminta, sestra Beliza in hči Armanda. Le druga hči Henrieta ima eno samo željo: po ročiti se s Klitandrom, ki ga ima rada in ustanoviti družino. Zala pa Klitander nima ničesar, kar bi ugajalo Filaminti. Predvsem Klitandru ni do učenjakinj, za hišnega boga — pisarja in blebetača Trisotina pa pozna samo prežr, Oče Krizald, ki mu je Klitander všeč, stoji pred

težko nalogo: vsiliti tega zeta oblastni Filaminti. Filaminta je namreč strašna po svojem značaju, pred njo Krizald ne ostane drugega kot vdaja in molk. Vse skupaj je toliko težje, ker se je Filaminta odločila, da bo dala Henrieto Trisotinu. Kljub temu se Krizald, ki mu stoji ob strani brat Arist, zakolne, da bo na koncu njegova veljala. Na to ni treba dolgo čakati: Filaminta namreč pokliče notarja in narekuje Trisotinovo ime, Krizald pa Klitandrovo. »Dva ženina!« vpije notar, »to ni v navadi.« Filaminta bi zmagala — a tu pride Arist s strašno novico: nesrečna pravda je spravila Krizalda ob vse premoženje. Trisotin zdaj pokaže svojo umazano dušo: odstopi. Strašna novica pa je bila na srečo Aristova zvižaja in Klitander in Henrieta v splošnem veselju obhajata poroko.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

OSNOVNE ŠOLE DOBOVA

razpisuje

DELOVNO MEŠTO DIREKTORJA ŠOLE

Pogoji: najmanj učitelj z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj pet let učnovzgojne prakse.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in z dokazili o izobrazbi in praksi pošljite razpisni komisiji pri osnovni šoli Dobova do vključno 19. marca 1966.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA OSNOVNE ŠOLE GLOBOKO

Pogoji: Ustrezna srednja, višja ali visoka izobrazba z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj deset let vzgojnoizobraževalne prakse.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in z dokazili o izobrazbi in praksi pošljite razpisni komisiji pri Osnovni šoli Globoko do vključno 19. marca 1966.

Izvoljen je bil Ivan Kapš

13. februarja je bil v Dragatušu sklican zbor kmetičkih zavarovalcev, da bi zvolili svojega zastopnika v skupščini socialnega zavarovanja. Kmetovalce iz Dragatuša in Starega trga naj bi v skupščini predstavljal samo en poslanec, vendar so Staro-ršani predlagali Ivana Kapša, prebivalca Dragatuša pa Jožeta Zvaba.

Dragatuškega zbora se je udeležilo od okoli 40 vabljenih le 67 kmetovalcev, medtem ko sta bila iz Starega trga od 130 kmetičkih zavarovalcev navzoča 102. V tej volivni enoti je bil v skupščino socialnega zavarovanja izvoljen Ivan Kapš iz Prelesja.

MARA BRODARIČ

Semičani grede tudi na hokej

Pred nekaj dnevi so zastopniki KOMPASA iz Ljubljane obiskali v Semiču predstavnike šole in turističnega društva ter se dogovorili, da bodo organizirali za Semičane ogled svetovnega hokejskega prvenstva. 5. in 6. marca bo za Semičane rezerviranih 200 vstopnic. Ze v nekaj dneh se je prijaviilo nad 100 udeležencev, tako da ne bo težko doseči predvidenega števila gledalcev.

28 Semičanov v Celovcu

Drsalno revijo v Celovcu si je ogledalo 28 Semičanov. Ob tej priložnosti so bili tudi na Gosposvetskem polju ter si ogledali tamkajšnje zanimivosti. Z drsalno revijo in izletom so bili Semičani zelo zadovoljni, avstrijske cene pa jim niso šle v račun. F.D.

Gasilskemu domu slabo kaže

Požarna varnost v občini Črnomelj postaja vedno bolj pereča — Nujno bi potrebovali nov gasilski dom in boljšo gasilsko opremo — Ali bo še letos prišlo do začetka gradnje?

Svet za splošno upravo in notranje zadeve je 23. februarja razpravljalo o predlogu občinskega proračuna, še več pa o gasilski in požarni varnostni službi. Gradnja gasilskega doma je že večleten predmet razgovorov, toda tudi v letu 1966 z njo slabo kaže.

Zavarovalna skupnost SRS je za gradnjo gasilskega doma v Črnomlju pripravljena nuditi 25 milijonov dinarjev posojila, drugod potrebna sredstva pa bi morala kot udeležbo prispevati občina. V letošnjem občinskem proračunu ni bilo mogoče zagotoviti nobenih sredstev v te namene, četudi so občani sami že zbrali okoli 70.000 dinarjev.

Vodstvo gasilske organizacije meni, da je nekaj pač treba ukreniti, zato je predlaga-

Samoupravljanje občanov se vedno bolj uveljavlja

Od 6. do 24. februarja je bilo na področju črnomaljske občine več zborov volivcev, na katerih so poročali o dosežkih v letu 1965, o predvidenem gospodarskem razvoju v letošnjem letu in razpravljali o občinskem proračunu za leto 1966. Razen tega so obravnavali programe krajevnih skupnosti ter potrebe in probleme posameznih vasi. Na zborih volivcev so občinsko skupščino poleg odbornikov zastopali še predsednik, podpredsednik ali tajnik, občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL, predsednik in sekretar, predstavnik Zveze borcev in zastopniki občinske uprave. Na vsa vprašanja so dobili občani zaželena pojasnila.

Občani so bili na več načinov obveščeni o zborih volivcev. Na razglasnih deskah so bili izobešeni sklici, več kot 3.500 letakov je bilo razdeljenih po vseh krajevnih središčih in naseljih, razen tega pa smo jih obvestili še preko radijskih objav in Dolenjskega lista.

Z izjemo zbora volivcev v Stari Lipi in ob prvem sklicu volivcev v Črnomlju je bila udeležba povsod zelo dobra. V Črmošnjicah je bila udeležba 45 odst., v Starem Trgu 37,5 odst., v Rožnem dolu 27 odst., v Zuničih 26,2 odst., zelo dobra pa tudi v Semiču, na Strekljencu, na Preloki, v Tribučah, Gribljah in drugod. Zbor volivcev v Čr-

čani informirani o vseh pomembnejših vprašanjih. Prav tako so najbolj odgovorni ljudje v občini slišali mnenje volivcev. Ti so v razpravah posredovali nekaj dobrih predlogov in opozorili na več napak pri delu. Uspeh zborov pa je tudi v njihovem ustvarjalnem pomenu, saj so v marsikaterem kraju sprejeli sklep o rešitvi določenega problema krajevnega značaja in hkrati s tem s samopriskevkom zagotovili tudi materialno podlago za uresničitev želja.

O čem so razpravljali?

Čeprav je bila z dnevnim redom razprava zelo široko zastavljena so razen tega širše obravnavali nekatera vprašanja, zlasti gozdarsko službo in zdravstveno varstvo kmetičkih zavarovalcev. O veterinarstvu in umetnem osemnjenjanju so govorili na 12 zborih, o vzdrževanju vaških poti na 11 zborih, o urejanju pokopališč na 6 zborih, zatem pa slede vprašanja borcev, šolstva in dejavnost kmetijske zadruge.

Novi zakon o gozdovih volivcem ni všeč

Ocena novega zakona o gozdovih ni ravno laskava. Gozdni posestniki so sicer z večjim ali manjšim razumevanjem zakon sprejeli na znanje, vendar je bilo očitno, da jim omejevanje pravic na področju prodaje lesnih sortimentov ni posebno po volji. Zastopniki gozdnega gospodarstva so na zastavljenih vprašanjih dobro odgovarjali, toda ljudje še vedno ne razumejo, zakaj tolika razlika v cenah med našim področjem in sosednjo Hrvatsko ter čemu Gozdno gospodarstvo Novo mesto in KGP Kočevje uvajata različna merila na področju Poljske doline. Iz razprav lahko ugotovimo, da so tudi nekatera organizacijska vprašanja pri GG slabo rešena — npr. logarstvo na področju Talčjege vrha in Petrove vasi. Nekaj očitkov gre res na račun reorganizacije službe, ki je prešla iz občinske uprave na GG, nekaj krivde pa je gotovo v tem, ker odgovorni ne poznajo razmer na terenu.

Gozdno gospodarstvo bi moralo poskrbeti, da bi sveti gozdnih posestnikov čimprej zaživeli, nato pa v sporazumu z njimi reševali sporna vprašanja. Nujno je sodelovanje pri popraviljanju gozdnih cest, spremeniť bi morali organizacijo izplačil, bodisi z nakazovanjem po pošti ali z izplačevanjem preko blagajn.

Veliko razprav je bilo o domači porabi lesa, vendar pomembnejših pripomb ni bilo. Gozdno gospodarstvo naj

bi odkazovalo les za domačo porabo čimbolj življenjsko, po potrebah in brez zamotnih postopkov.

Za zdravstveno varstvo prevelike dajatve

Na vseh zborih volivcev so potekale ostre razprave o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Splošno mnenje je, da so dajatve kljub nespremenjeni davčni politiki občine preveč narastle in da družba pretirava z obremenitvijo kmetovalcev prav v času, ko govorimo, da želimo kmetijskemu proizvajalcu utrditi ekonomski položaj. Po analizi nekaterih primerov ugotavljamo, da je v skupinah zavezancev prispevka, ki imajo 200.000 do 400.000 katastrskega dohodka, porasel skupni prispevek od lani na letos od 36—80%. Če upoštevamo le prispevek za zdravstveno za-

varovanje in njegov porast v letu 1966, ugotovimo, da je v primerjavi z letom 1964 na rastlel na posameznih področjih občine: v Adlešičih za 113 odst., v Gribljah za 84 odst., v Starem trgu za 93 odst., v Semiču za 107 odst., v Črnomlju za 96 odst., na Vinici za 109 in v Dragatušu za 38 odst. Zato so na zborih upravičeno spraševali, če je obročnja sredstev v zdravstveni službi primerna ter odgo varjajoča kvaliteti storitev. Nemalo občanov je tudi vprašalo, če reforma ne velja tudi za zdravstvene ustanove in ali je pametno da se ob tolikem porastu prispevka cepitve otrok odvijajo v ambulanzah in ne več v šolah. Dajatve za zdravstveno varstvo bodo marsikaterga kmeta hudo prizadele. V zvezi s tem so zastavljali še vprašanja, ali bo res prišlo do obveznega zavarovanja kmetijske proizvodnje. Po mnenju vseh kmetovalcev bi politično obvezno zavarovanje dokončno zavoro za vsakršen napredek v kmetijskih proizvodnji. Morali smo obljubiti da bomo njihovo mnenje posredovali republiškim organom, da b. si prizadevali poiskati drugih rešitev. (Konec prihodnjic)

Sprememba na krajevnem uradu v Dragatušu

Na zadnji seji občinske skupščine Črnomelj je bila za novega vodjo krajevnega urada Dragatuš imenovana Marija Karin, dolgoletna uslužbenka krajevnega urada na Vinici.

Voda bo dražja

Po reformi se je precej podražil vodovodni material, tudi elektrika, cena vodi pa je ostala neizpremenjena. Komunalno podjetje Črnomelj je tako že več mesecev lastno potrošniškom vodo v ljudno izgubo. Kolektiv podjetja je že lani predlagal občinski skupščini, naj z odlokom določi novo vodarino, vendar so menili, da tedaj povzročanje cene ne bi bilo umestno, ker so potrošnikov žep prizadele že druge podražitve, osebni dohodki pa še niso bili valorizirani.

25. februarja so odborniki črnomaljske skupščine na seji le sprejeli odlok o novih cenah vode za široko potrošnjo. Gospodinjstva bodo plačevala m' vode po 50 din, gospodarske organizacije pa po 120 d/n. Podobne cene veljajo tudi na področju sosednjih občin.

Proračun sprejet, toda s težavo

Črnomaljski odborniki so na seji 25. februarja predlog občinskega proračuna za letošnje leto najprej zavrnilli — Šele z nekaterimi spremembami v korist osnovne dejavnosti domačih šol je bil proračun sprejet — Pri 784 milijonih ne ostane skoraj nič za popravilo in vzdrževanje cest ter za financiranje strokovnega šolstva II. stopnje

Res škoda, da zaradi časovne stiske občinska uprava ni mogla odbornikom pred sejo dostaviti pismenega gradiva, sicer bi bila razprava gotovo še živahnješa. Predlog letošnjega občinskega proračuna je zato obrazložil načelnik oddelka za gospodarstvo tov. Franc Cimerman. Proračun predvideva 784 milijonov dohodkov in prav toliko izdatkov: 334 milijonov ali 42,7 odstotka vseh proračunskih dohodkov je namenjenih šolstvu, 74 milijonov socialnemu varstvu, 17 milijonov zdravstvu itd. Letos je sicer v proračunu okoli 8 odstotkov sredstev več kot lani, vendar pomeni 45 milijonov dinarjev neplačanih obveznosti iz leta 1965, da gre v bistvu le za malenkosten porast sredstev. Za kritje vseh potreb pa sredstva občinskega proračuna sploh ne zadoščajo, zlasti ne za vzdrževanje in popravilo cest III. in IV. reda.

Za osnovno dejavnost šol manjka okoli 30 milijonov dinarjev, prav tako ni zagotovljenih nobenih sredstev za gradnjo ljubljanskih bolnišnic. Prikrajšane so tudi komunalna dejavnost, družbeno politične organizacije in društva ter vsi drugi koristniki.

Ko je bil predlog proračuna v tej obliki dan na glasovanje, je bilo zanj le 14 odbornikov, 5 jih je bilo proti in 16 jih ni glasovalo. Dogodil se je menda edinstven primer, da so odborniki občinski proračun zavrnilli: »Mi s tem denarjem ne znamo gospodariti tako, da bi lahko zadostili vsaj onim potrebam, za katere je občina po statutu dolžna skrbeti.« Sledil je odmor, med katerim so se odvijali še živahnješi pogovori.

Vemo, da je potrebno, a nimamo!

V nadaljevanju se je govoril najprej ljudski poslanec dr. Albin Pečaver ter naglasil, da pomeni odklonitev občinskega proračuna tudi zavračanje ciljev reforme, splošnega varčevanja itd. Odbornik Franc Stajdohar je nato predlagal spremembo: »Proračun izglasujemo, toda v sredstvih, namenjenih šolstvu,

naj se za financiranje strokovnega šolstva II. stopnje zagotove le obveznosti iz prejšnjih let (okoli 22,5 milijona), preostala sredstva v višini 22 milijonov pa naj dobe domače osnovne šole in gimnazija, da bi se pouk lahko nemoteno odvijal.«

O tem predlogu so ponovno glasovali in tokrat je bila večina odbornikov zanj. Občinski proračun za leto 1966 je bil tako sprejet s pripombo, da se izvršnemu svetu in republiškim organom predlaga drugačna delitev sredstev za vzdrževanje cest in za financiranje strokovnega šolstva II. stopnje.

Odborniki so poudarjali, da se zavedajo vedno večje nastajajoče škode na že tako slabih cestah, in tudi posledic manjkajočih sredstev v republiškem skladu za strokovno šolstvo, vendar druge

rešitve niso našli. Če republika v doglednem času ne bo spremenila sistema delitve sredstev za vzdrževanje cest, bodo pač morali na črnomaljskem področju nekatera ceste zapreti za ves prozmet.

Nov direktor obrtne-ga servisa Semič

Na zboru delovne skupnosti obrtne-ga servisa Semič je 42-članski kolektiv izrekel zaupnico novemu direktorju podjetja, Stanetu Voglarju iz Črnomlja. Kolektiv je prosil, da direktor takoj prične delati zlasti s spremembo organizacije dela, ki je še zelo primitivna. Isti dan so se dogovorili tudi za volitve v delavski svet in postavili kandidatsko listo.

Tovariš Stane Voglar je bil doslej direktor podjetja KOVINAR Črnomelj. F.D.

Zmago Jeraj: Belokranjski livar

NOVICE
črnomaljske komune

V gostinstvu je nekaj narobe

To so potrdili na seji sveta za trgovino, gostinstvo in turizem skupščine občine Črnomelj 24. decembra lani. Družbena gostinska podjetja plačujejo namreč 20 odst. prometnega davka od prodanih alkoholnih pijač z izjemo naravnega vina in žganja. Zasebni gostilničarji tega davka ne plačujejo, čeprav so to po zakonu dolžni narediti. Cene tem alkoholnim pijačam so enake v družbenih in zasebnih gostiščih. Gostilničarji razen tega niso realno prikazali prometa finančnim organom občinskih skupščin. Razpon prijaviteljenega prometa je med 685 in 2465 din dnevno. Če bi imeli gostilničarji 30-odst. razliko v

ceni, bi zaslužili najboljši 739 din na dan, najslabši pa 205 din. Ali je to realen prikaz prometa? Iz podatkov bi sklepali, da so gostilničarji resen socialni problem in bi se vprašali, kako sploh morejo živeti. Vsi pa vemo, da temu ni tako.

Gostinstvo v občini še zdaleč ni priljavljeno na nagej razvoj turizma. Gostom sploh ne nudi belokranjskih specialitet. Od 13 zasebnih gostiln postrežejo s toplimi jedili le v štirih, v drugih pa imajo na voljo le pijače. Tudi strokovnost strežnega osebja je zelo nizka.

Jože Sof

„Od nove šole ne odstopimo!”

Delovnim kolektivom v gospodarskih organizacijah gre zahvala, da bodo lahko z gradnjo šole v Metliki nadaljevali in da bodo nekatera naselja, zlasti Gradac, dobila zdravo pitno vodo — Za težave občinskega proračuna so pokazala podjetja najlepše razumevanje

Predstavniki gospodarskih organizacij, občinske skupščine ter ljudska poslanca Niko Belopavlovič in Lado Mišiča so na posvetu v četrtek, 17. februarja, obravnavali lanske uspehe v gospodarstvu ter načrte za uspešno poslovanje v letošnjem letu.

Podatki kažejo, da so skoro vsa podjetja v letu 1965 presegla plan in da imajo na skladih skupno okoli 1 milijardo dinarjev, kar je nedvomno presenetljiv uspeh. Računajo, da bodo letos proizvodnjo lahko še povečali za okoli 40 odstotkov v pri-

merjavi z lasko, prav tako pa bosta oba izvoznika — Beliti in Lepis — še povečala izvoz. Na posvetu so priporočili tudi kolektivu Kometa, naj poizkuša svoje izdelke uveljaviti na svetovnem trgu.

Predsednik občinske skupščine je nato poročal o razpoložljivih sredstvih v letošnjem letu za vse komunalne probleme ter naglasil, da brez pomoči delovnih kolektivov ne bo mogoče uresničiti zastavljenih načrtov. Tako občina ne more kriti obveznosti do financiranja šolstva II. stopnje, ne more zagotoviti lastne udeležbe za na-

daljevanje gradnje osnovne šole in tudi ne sredstev za udeležbo pri posojilih za izgradnjo vodovodnega omrežja v občini.

Predstavniki kolektivov so pokazali najlepše razumevanje do težav, v kakršnih se je znašel letos občinski proračun. Obljubili so prispevati za financiranje drugostopenjskega šolstva 1 odstotek od bruto osebnih dohodkov ter potrebna sredstva za nemoteno nadaljevanje gradnje osnovne šole. Billi so namreč enotni v mišljenju, da je nova šola nujno potrebna in da ni mogoče odstopiti od sprejetih načrtov. Razen delovnih organizacij bodo za gradnjo šole prispevali še občani v obliki krajevnega samoprispevka. Prav tako je bilo dogovorjeno, da bodo delovni kolektivi pomagali tudi pri izgradnji vodovoda v Gradcu.

Predstavniki občinske skupščine so te dni v posameznih delovnih organizacijah že sklepali pismene pogodbe o dogovorjenih prispevkih.

Pri Stukljetovih v Bereči vasi so v torek kopali vinograd. Delali so domači in sosedje. Letos je trava začela rasti mnogo prej kakor običajno, zato je bilo treba kar naenkrat začeti s spomladanskimi opravili. Po trudopolnem delu se je kopačem prilagel kozarček črne...

V nedeljo je bila občinska seja

V nedeljo, 27. februarja dopoldne, je bila v Metliki krajša seja občinske skupščine, na kateri so razpravljali o investicijskem skladu ter o prenosu sredstev iz bivšega okrajnega investicijskega sklada v Dolenjsko banko in hranilnico Novo mesto. Sprejeti so odlok o najnižjih nagradah vajencev, spremenili odlok o maloprodajnem prometenem davku ter potrdili odlok o poslovnem času gostinskih obratov.

Predvsem dokončno urediti gasilski dom

Konec januarja je imelo redni letni občni zbor prostovoljno gasilsko društvo v Gradcu. V prisotnosti dokajšnje števila članov so razpravljali o vseh društvenih težavah. Dosedanje uspešno delo je lepo opisal predsednik PGD, prav tako smo iz poročil tajnika in blagajnika zasledili živahno dejavnost društva. Razprava je potekala v prijetnem vzdušju.

Novo izvoljeni odbor bo skušal uresničiti vrsto želja gradaških gasilcev, predvsem pa bo poskrbel za dokončno ureditev gasilskega doma. Gasilci bodo skušali v svoje vrste pridobiti še nove člane, pa tudi mladino in pionirje. Razen vsega tega nameravajo z obljubljenom pomočjo občinske gasilske zveze nabaviti še nekaj nujno potrebne opreme. Sklenjeno je bilo, da si bo PGD Gradac še nadalje prizadevalo ostati med najboljšimi gasilskimi društvi v Beli krajini.

JOZE KOČEVAR

Nagrade vajencev določene

Vajenci na področju metliške občine bodo po novem odloku občinske skupščine prejemali v prvem letu učne dobe 12.000 din na mesec, v drugem letu 18.000 din in v tretjem letu 24.000 dinarjev. Po republiškem priporočilu naj bi bile vajenske nagrade precej višje, toda v tem primeru bi se podjetja in zasebni obrtniki branili vajencev. Upošteva vse okoliščine ter domače razmere so bile določene tudi vajenske nagrade na metliškem področju.

Upravni odbor

»NOVOTEHNE«
trgovskega podjetja NOVO MESTO

razpisuje

za nova prodajalno železninrotehnične stroke v METLIKI

naslednja delovna mesta:

1. poslovodjo prodajalne
2. trgovskega pomočnika
3. delavca za skladišna dela

Pogoji:

pod 1. visokokvalificirani ali kvalificirani delavec z najmanj 3 ali 5 let prakse v železninrotehnični stroki;

pod 2. kvalificirani trgovski delavec.

Vloge sprejema splošni sektor podjetja do 15. marca 1966.

METLIKA DOBI NOVO TRGOVINO

Novotehna bo v začetku aprila odprla v Metliki svojo prodajalno — Lokal v zasebni hiši Marice Pečarič že preurejajo

Novomeško podjetje z železninrotom in gradbenim materialom Novotehna si je že več let prizadevalo

dobiti na področju Bele krajine primeren lokal, v katerem bi lahko potrošnikom iz teh krajev nudilo svoje blago. Najprej so poizkušali v Črnomlju, toda ker niso uspeli, so se za lokal pogajali v Metliki.

Občinska skupščina Metlika je pristala na to, da dobi Novotehna prazen lokal poleg pekarije, vendar pod pogojem, da mora podjetje hkrati z lokalom odpreti še servis za popravilo avtomobilov.

Ko so v Novotehni zahtevo Metličanov proučevali in delali izračune za rentabilno poslovanje, so ugotovili, da se jim servisa v Metliki ne izplača odpreti. V teh krajih je namreč vedno manj Fiatovih vozil in vedno več uvoženih avtomobilov tujih tvrdk.

Do soglasja med občinsko skupščino in podjetjem Novotehna torej ni prišlo, zato je podjetje samo začelo iskati v Metliki lokal. Marica Pečarič, lastnica trgovskega lokala na Partizanskem trgu, je bila pripravljena odstopiti novomeškemu podjetju svoj prazen lokal za dobo 10 let, kar se je zdelo delavskemu svetu Novotehne ugodno, zato je takoj sklenil pogodbo.

Po predračunih bodo preureditvena dela veljala okoli 5 milijonov dinarjev, oprema pa nadaljnje 3 milijone starih dinarjev. Za prevzem gradbenih del se je Novotehna pogajala z več gradbenimi podjetji, vendar je med vsemi metliško komunalno podjetje ponudilo najnižjo ceno. Zanimivo je, da je to podjetje pripravljeno opraviti vsa potrebna dela za okoli 1,5 milijona din ceneje kot SGP Pionir.

Sele 1. februarja so delavci Komunalnega podjet-

Zdravstveno zavarovanje je predrago

Kmetje iz Rosalnic pravijo, da so dajatve za zdravstveno varstvo previsoke, medtem ko o obveznem zavarovanju kmetijske proizvodnje sploh nočejo slišati

Na sobotnem zboru volivcev v Rosalnicah udeležba ni bila posebno dobra, ker je lepo vreme izvabilo delovno silo na polja in v vinograde. Iz vsake hiše je prišel le eden, vendar je bila kljub slabši udeležbi razprava sila živahna in zanimiva.

Največ so govorili o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Občanom se ne zdi previsoki občinski davki, pač pa menijo, da je zdravstveno varstvo predrago zanje in se boje, da plačil ne bodo zmogli. Prav tako so vprašali, ali bo prišlo do obveznega zavarovanja

kmetijske proizvodnje ali ne, o čemer se na deželi precej govori. Rekli so, da kakih dodatnih obveznosti ne bodo sprejeli in da o obveznem zavarovanju proizvodnje sploh nočejo nič slišati.

Zanimali so se tudi kaj bo z vodovodom, ki naj bi ga gradili mimo Svibnika do Rosalnic. Zanj so občani zelo zainteresirani, ker si je na račun govorice o vodovodu že marsikdo uredil sanitarije, kopalnico itd. Po pojasnitvah odgovornih tovarišev iz občinske skupščine pa zaenkrat ni mogoče določiti, kdaj bo

do gradnje vodovoda prišlo, ker morajo preko leta najprej preizkušati, če ima metliški vodovod dovolj vode.

Kako bodo poslovale gostilne?

Gostinski obrati in lokali bodo na področju občine Metlika lahko sami določali, od kdaj do kdaj bodo imeli gostilniške odprto. Poslovni čas bodo morali uskladiti le s predpisi o javnem redu in miru.

Odlok o poslovnem času je bil sprejet na občinski seji 27. februarja.

Razburjenje med ljudmi se je poglelo

Na zboru volivcev v Metliki so bili občani sprva zelo proti prispevku za urbanizacijo mestnega področja, nato pa so sprevideli, da bremena ne bodo prehuda — Na željo občanov bo odlok o komunalnem prispevku nekoliko spremenjen

Metliška kino dvorana je bila v petek polna, ko so imeli zbor volivcev. Po uvodnih besedah o dosežkih družbenega plana v preteklem letu in osnovah za leto 1966 se je razvila živahna razprava, v kateri so volivci sprva pokazali precejšnjo nejevoljo zaradi sprejetega odloka o komunalnem prispevku občanov. Odlok so ljudje napačno razumeli, zato so pričakovali hudih dodatnih finančnih bremen. Po obrazložitvi, ki jo je podal predsednik občinske skupščine Franc Vrvišičar, pa

se je razburjenje precej poglelo.

Na predlog občanov bodo na prihodnji občinski seji odlok spremenili tako, da bodo prispevek za urbanizacijo področja Metlike plačali le uporabniki zazidanih stanovanjskih površin in tisti lastniki zemlje v zazidalnem okolišju, ki parcel nečejo prodati za gradnjo hiš ali pa zanje preveč zahtevajo. V zadnjem času je namreč stanovanjska izgradnja nekako zamrla prav zaradi težav z lastniki zemlje, s pomočjo tega odloka pa bodo skušali stvar urediti.

Volivci so razpravljali tudi o tem, ali ne bi bilo pametneje za komunalno ureditev Metlike sprejeti krajevnega samoprispevka, niso pa pomislili na to, da morajo ta prispevek plačevati vsi zaposleni, tudi tisti, ki stanujejo izven mesta. Ko so vse to premislili, so le uvideli, da je komunalni prispevek pametnejša in pravičnejša rešitev.

Na vsa vprašanja tako s področja socialne službe kot kmečkega zavarovanja in drugih so dobili občani zaželena pojasnila.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja pri

Kmetijski zadrugi Metlika

razpisuje

DELOVNO MESTO

DIREKTORJA ZADRUGE

Kandidat mora izpolniti enega izmed pogojev:

1. Visoka strokovna izobrazba agronomske smeri z 8 let prakse v kmetijstvu, od tega vsaj 5 let na vodilnih delovnih mestih.
2. Višja strokovna izobrazba agronomske smeri z 10 let prakse v kmetijstvu, od tega vsaj 8 let na vodilnih delovnih mestih.
3. Srednja strokovna izobrazba agronomske smeri s 15 let prakse v kmetijstvu, od tega vsaj 10 let na vodilnih delovnih mestih.

Ponudbo s kratkim življenjepisom ter z dokazili o strokovnosti in praksi naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi tega razpisa na naslov: Kmetijska zadruga Metlika, komisija za razpis delovnega mesta direktorja.

metliški tednik

V PLETILSTVU po reformi ni zaškripalo

Po reformi so osebni dohodki v Pletilstvu naglo porastli. Vse rezerve še niso izkoriščene. Predlog, da bi imeli privatne pletilje, je vreden premisleka.

Se malo pred reformo so bili osebni dohodki v kočevskem »Pletilstvu« najnižji v občini. Večina občanov je me-

VOLITVE IN IMENOVANJA

Na zadnji seji je občinska skupščina Kočevje imenovala oziroma izvolila:

v razpisno komisijo za imenovanje direktorja gimnazije: Ernesto Planinc, inž. Zdravka Saubaha in Ivana Kluna; v razpisno komisijo za imenovanje upravnika Ljudske knjižnice: Jožeta Sveteta, Pavleta Pečka in Ignac Vidriha; za člana Medobčinske zavarovalnice v Novem mestu: Staneta Ocepka; za porotnika Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani: Lada Sviglja in Lojzeta Levstika.

Obveljala je tretja možnost: najcenejša!

Doslej sta bili za rekonstrukcijo Tomšičeve ceste v Kočevju predloženi dve varianti. Po prvi naj bi sedanjo cesto popravili, kar bi veljalo 35 milijonov starih din; po drugi pa bi zgradili delno tudi novo traso, kar bi veljalo 60 milijonov starih din. Ker občina in delovne organizacije za rekonstrukcijo ceste nimajo dovolj denarja niti za prvo, niti za drugo varianto, je bila pred kratkim izdelana še tretja, po kateri naj bi sedanjo traso od Kolodvorske ceste do Uhanove hiše asfaltirali, ostali del ceste pa preuredili v makadamsko cesto. Ta varianta je najcenejša, zato so se predstavniki podjetij in občine tudi odločili zanjo.

Končno enozemski pouk!

2. marca so v osemletki v Vas — Fari začeli z enozemskim poukom. Zelja otrok, ki se vozijo z avtobusi, njihovih staršev in učnega osebja je torej uresničena. Z enozemskim poukom bo šola prihranila pri prevozih 4.600.000 starih dinarjev.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **SREČNI DOBITNIK** radijskega UKV sprejemnika iz VII. nagradne akcije »TTa je Branko Salamon, dijak iz Cvišarjev. Marjano, uslužbenko ELEKTROTEHNE iz Ljubljane, so sicer nekako uspeli prethotapiti v Kočevje, toda meščani so jo kmalu odkrili in si bili na jasnem kako in kaj. Izmed 6 belih kuvert je bilo oddanih samo 5; ta, ki je pobral šesto, najbrž ni vedel z njo kaj početi. Ni je oddal in tudi ni prišel v poštev pri žrebu. Akcija je razgibala staro in mlado, tako da se je lova na bele kuverte lotilo veliko ljudi. Največ sreče je imel mladi Branko, četvorica drugih pa je dobila za tolažilno nagrado gramofonske plošče.

■ **TEMELE NOVE SOLE** v lepem februarjskem vremenu ZIDARJEVI gradilnici z uspehom betonirajo. Položili so jih tudi za drugi trakt nove sole. Montažna dela na prvem traktu lepo napredujejo in vse kaže, da bo šola zgrajena do roka.

■ **STANOVANJA ALI POSLOVNE STAVBE**, o tem te beseda v pomenkih o zasedalnem načrtu za mestno središče. Nekateri se vne- majo za to, da bi na Trgu svobode in na Trgu 3. oktobra gradili stanovanjske stavbe, drugi spet pa so bolj za poslovne. Besedo bodo morali izreči še zbori volivcev.

nila, da bo zaradi novih gospodarskih ukrepov zaškripalo najprej v tem podejstvu, ki je imelo tudi zastarela osnovna sredstva. Kolektiv Pletilstva pa je sprejel nekatere ukrepe, zaradi katerih so začeli povprečni mesečni dohodki hitro naraščati. Tako so znašali v juliju 28.000 din, v avgustu 32.000 din, v septembru 35.000 din, oktobru 45.000 din in novembru že 48.500 din.

Ukrepi, ki jih je kolektiv podvzel, so bili: nakup novih strojev, izdelovanje manjšega števila artiklov (a v večjih količinah) in strožje delovne norme. Najpomembnejši ukrep pa je bil, da so se začeli iz pletilstva preusmerjati na izdelavo konfekcije. Pletilska dejavnost zahteva namreč tudi uvožene surovine, ki jih podjetje ne more samo nabaviti. Prav zaradi tega so se začeli sredi preteklega leta ukvarjati s konfekcijo. Zdaj delajo dolge hlače za Modna oblačila iz Ljubljane, zase pa še posteljno perilo. Se pred meseci so delali tudi delovne obleke, halje, pidžame, ženska krila itd., kar seveda ni moglo biti rentabilno.

Vendar pa ne nameravajo s pletilsko dejavnostjo prenehati, ker imajo zanjo usposobljen kader pa tudi stroje imajo. Prav zdaj se dogovarjajo, da bi pletil za podjetje »Tek-

stilano« iz Kočevja. »Tekstilana« ne bi samo odkupovala njihovih pletenin, ampak bi Pletilstvu priskrbelo tudi potrebne surovine (trikotajno predivo). Omenili smo že, da Pletilstvu primanjkuje surovin za pletenje in prav zato že nekaj mesecev stojijo njihovi motorni pletilni stroji. Surovin je namreč komaj za ročne pletilne stroje.

Prav to, da delajo ročni stroji, stoji pa motorni pletilni stroji, je spet večja notranja rezerva. Na videz jo je lahko rešiti: del ljudi odpustiti, ročne stroje prodati, manj ljudi pa bo na motornih strojih dosegalo iste ali celo večje proizvodne uspehe. V Pletilstvu pa hočejo rešiti to zadevo čim bolj človeško. Po nekem predlogu naj bi jo izpeljali tako, da bi dali (ali prodali) ročne pletilne stroje posameznim pletiljam, ki so pri njih zaposlene, a bi želele imeti privatno pletilsko obrt. Podjetje bi se namreč rado rešilo tudi proizvodnje bombažnih žab za otroke. Te žabe naj bi delale zasebne pletilje. Podjetje bi žabe ali tudi druge izdelke (za katere bi se s pletiljami dogovorilo) odkupovalo, pletiljam pa priskrbelo surovino. Seveda bi podjetje opravljalo vse to le, če bi se pletilje s tem strinjale.

J. P.

NA ZAHTEVO ČLANOV SVETA ZA KULTURO

Kultura za enkrat ne na dnevni red

Na zahtevo sveta za kulturo občinska skupščina Kočevje na zadnji seji ni razpravljala o kulturi, čeprav je bila razprava o njej na dnevnem redu predvidena. Člani sveta so na svoji seji namreč menili, da je potrebno pred razpravo o kulturi v občini temeljiteje raziskati, kakšne so potrebe po posameznih vrsteh kulture, nato izdelati program teh potreb in ga končno uskladiti z možnostmi (predvsem s finančnimi in verjetno tudi s kadrovskimi). Poudarili so, da bi morala skupščina tudi pri sprejemanju proračuna pokazati, da ji je kaj za kulturo. Skupščina je namreč v proračunu

predvidela za kulturo približno enaka sredstva kot lani, če pa upoštevamo podražitev, potem bo letos kultura dobila celo manj. Izrazili so tudi bojazen, da program sveta za kulturo in njegovi predlogi za udeležbo kulture pri sredstvih občinskega proračuna sploh niso prišli pred skupščino, ampak le predlog, ki ga je pripravil upravni organ. Menili so tudi, da je kultura v primerjavi z gospodarstvom še vedno preveč zapostavljena.

Nadalje so člani sveta po-

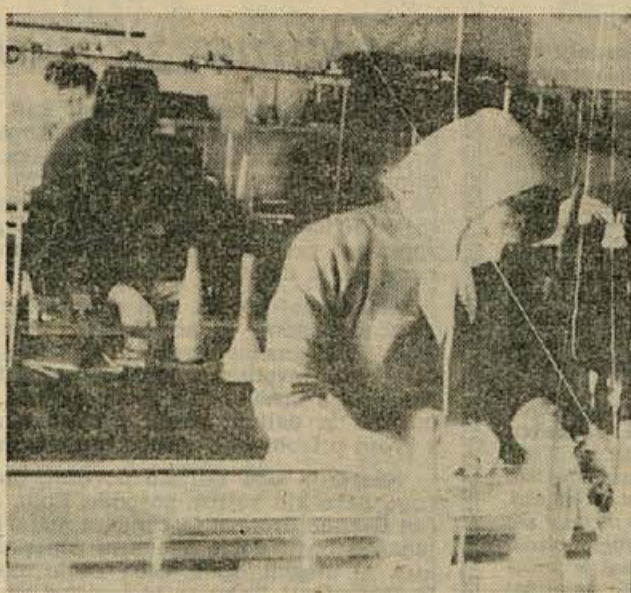
udarili, da upravni organ ni izpolnil nekaterih sklepov njihovega sveta, pozabili pa so pokritizirati tudi sebe, ker niso bili dovolj vztrajni oziroma niso ponovno zahtevali, da upravni organ sklepe sveta izpolni! Razprava na seji sveta je bila sploh živahna, vendar še vedno premalo konkretna. Upamo le, da bo svet za eno prihodnjih občinskih sej pripravil res dobro poročilo o položaju kulture v občini in da bodo razprava in sprejeti sklepi res pripomogli k pozitivni kulturi.

Občani naj povedo, kaj delati!

Svet krajevne skupnosti Kočevje je pred nedavnim razpravljal o svojem delu v minulemu letu. Ugotovili so, da se bo treba letos lotevati predvsem tistih konkretnih potreb, ki žubijo občane. V ta namen bo krajevna skupnost sklicevala javne tribune, na katerih bodo občani dali svoje predloge kaj delati. V kratkem nameravajo sklicati javno tribuno glede otroškega varstva in družbene skrbi za vzgojo otrok.

Gradili bodo predvsem v Kočevju

Na zadnji seji sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve Obs Kočevje je tekla beseda o urbanističnih programih, vplivnih območjih in splošni urbanistični problematiki v Kočevju in okolici. Člani sveta so menili, naj bi novogradnje osredotočili predvsem v Kočevje in bližnjo okolico. V oddaljenejših vaseh naj bi dovoljevali gradnjo le tistim, ki jim je kmetijstvo glavni poklic ali pa se ukvarjajo z dejavnostjo, ki je kraju potrebna. Predlagali so, naj bi gradnje na Bregu pri Kočevju in na Mahovniku zajeli in gradnje osredotočili v samem Kočevju. Na seji so potrдили cenik za vodo, po katerem sme vodna skupnost Kočevje podražiti vodo do 28 odst.

V Pletilstvu delajo zaradi pomanjkanja surovin samo z ročnimi pletilnimi stroji, medtem ko motorni pletilni stroji stojijo. To je tudi ena izmed notranjih rezerv, ki jih bodo v kolektivu še izkoristili.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE KOČEVJE

Dopolnili so urbanistični program

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so dali odborniki več pripomb na urbanistični program za vplivno območje Kočevja za naslednjih 30-50 let. Tako so menili, da zahteva za dvotirno železniško progo Kočevje-Rudnik ni utemeljena. Od Stare cerkve do Livolda bo treba zgraditi ob sedanji cesti še stezo za kolesarje in posebno cesto za vprežne vozove. V šolstvu ni realno predvidevati pouk v eni iz-

meni, ampak v izmeni in pol. Otroških ustanov bo potrebnost verjetno manj kot predvi-

Prihodnjic: investicije in statuti

Občinska skupščina Kočevje bo na prihodnji seji predvidoma razpravljala o gospodarskih in negospodarskih investicijah v občini ter o sprejemanju notranjih aktov v delovnih organizacijah (statutov, pravilnikov). Razen tega bodo razpravljali še o splošnem ljudskem premoženju in nekaterih drugih zadevah. Seja bo 29. marca.

deva program, medtem ko bo potrebnih otroških igrišč več. Med drugimi znamenitostmi je potrebno zaščititi tudi kočevsko cerkev. Letališče pri Kočevju in žilnica na Mestni vrh nista potrebna. Kočevje bo potrebovalo okoli 2000 garaž. Napraviti pa je potrebno tudi ekonomske analize o predelavi jalovine iz Rudnika v lahki gradbeni material ter o gospodarskem sodelovanju izven občine.

Odgovor na vprašanje odbornikov

Na zadnji seji občinske skupščine sta dobila odgovora na svoji vprašanji (kaj smo ju v eni naših prejšnjih številki tudi objavili) odbornika Jože Spoler iz Stare cerkve in Drago Stimec iz Oslnice.

Prvi odgovor: v Kočevju javne tehtnice ni pa tudi letos ne bo postavljena, saj ni nikjer nobenih sredstev za ta namen. Drugi odgovor: zgradba osnovne šole v Papežih ni prodana, ampak je prenesena brezplačno v upravljanje »Trgoprometa« Kočevje. V stavbi je zdaj trgovina.

IVO PIRKOVIČ GRADOVI UMIRAJO

2

Takrat so si knezi Auerspergi pridobili še grad Sotesko, tri leta pozneje, 1796, pa osnovali na Dvoru železarno s tristo delavci.

Ze prvi kočevski grof Wolfgang Engelbert je bil samopašen vladar. Krivice, ki so jih Kočevjarji pretrpeli in popisali v tožbi na cesarja, spominjajo na okrutnosti zloglasnega štajerskega Tahija, zoper katerega se je dvignila Gubčeva kmečka vojska. Knez Adolf Auersperg je umrl l. 1885 pa rodbinskem gradu Goldeggu na Nižjem Avstrijskem, star štiriinšestdeset let. Za njim je petnajst let nosil knežji naslov Adolfov sin Carlos, ki ga je imenoval Trdina »najstrupenejši sovražnik naše zemlje in našega naroda«. Ostal je brez potomcev. Vojvodstvo je prešlo na nečaka Karla, ki se ga v soteških in topliških krajih še prav dobro spominjajo.

Knez Karel je, kot vsi vojvode kočevski, živel v tujini. Ze tam, na Nižjem Avstrijskem, je bil nekaj let voditelj nemške ustavoverne stranke in tudi veleposelstniški poslanec v nižjeavstrijskem deželnem zboru. Ko se je pozneje vedno več mudil v Soteski in imel v lasti tudi grad v Žužemberku in železarno na Dvoru, si je tudi v naših krajih začel politično moč. Izsilil je, da so mu

priznali kočevsko vojvodino, četudi je bila po zakonu premajhna za posebno volilno okrožje, da je lahko postal državni poslanec. Po prvi svetovni vojni je brez strahu pred orožniki javno vzdihoval: »Vsi žalujemo po stari Avstriji.« Oklepal se je norih upov: »Kočevska je steber nemškega mostu na Jadran.«

O knezu Karlu Auerspergu se je ohranilo izročilo, da je bil, leto preden je postal kočevski vojvoda, kriv skrivnostne smrti cesarjevega Rudolfa v Mayerlingu in da so vse drugačne razlage napačne. Cesarjev edinec da je bil namreč zapeljal Karlovo sestro Adlajo in je brat, takrat še konjeniški častnik zahteval, da jo zapeljivce vzame. Ko je cesarski razuzdanelec to odklonil, je Auersperg zahteval zadoščenje v dvoboju. Dvor tega seveda ni mogel dovoliti, ker je bil častnik prenzkega stanu. Zato sta se sama odločila za ameriški dvoboj: kdor izleveče od dveh kroglic rdečo, je zmagovalec, drugi, s črno, pa se mora končati v samomoru. Cesarjevič je potegnil črno in si s svojo osemnajstletno priležnico, baronico Večero, v svojem lovskem gradu Mayerlingu vzel življenje. Prevarana Adlaja je stopila v samostan.

Zgodba je čudna, čeprav celo avstrijski zgodovinarji priznavajo, da

so uradne razlage še danes zavite v sumljivo meglo. V šentjernejsko šolsko kroniko so takrat zapisali uradno sporočilo, da je prestolonaslednik »umrl nagle smrti vsled srčnega mrtvouda«. Pozneje so avstrijski zgodovinarji ponavljali, da je Rudolf v duševni zmedenosti napravil samomor. Vendar so morali pozneje upoštevati tudi mnenje, da je Rudolfa in češko baronico morda ubil z buteljko Večerin stric in varuh. Naš stari Schiwiz von Shiwizhofen, ki je po farovžih zbiral rodovne podatke plemiških rodbin in je pozneje živel nekaj let v naši vasi, nam je pravil, da morilca dobro pozna, saj sta si bila sošolca. Vedno glasnejše pa postajajo tudi govornice, da se je cesarjevič zapletel z Ogrji v zaroto zoper monarhijo in usodno razjaril svojega cesarskega očeta. Kdo ve? Mogoče pa je stari soteški knez in zadnji vojvoda kočevski le odnesel delež mayerlingške skrivnosti s seboj v grob.

Po ženini zgodni smrti se je knez Karel Auersperg preselil z Goldeggom v Sotesko, ki jo je zapuščal samo pozimi, in živel precej čudnaško in samotarsko. Gosposke sobane s starim stilnim pohištvom je odprl samo, kadar so ga obiskali otroci ali imenitnejši gostje. Zase si je pridržal v drugem nadstropju tri

Ribniška kronika

■ TE DNI JE ZAGEL INLES Ribnica urejevati obrat družbene prehrane. Najprej so na vrsti zemeljska dela za kanalizacijo. Ko bo to naredeno, bodo začeli preurejevati notranjost prostorov.

■ OBCANOM JE NA VPOGLED vsak dan od 16.30 do 18.30 ure v upravnih prostorih gradbenega podjetja GRADBENIK v Ribnici (puleg zadruženega doma) osnutek urbanističnega in zazidalnega načrta ožjega gradbenega okoliša Ribnice.

■ CESTO OD RIBNICE PROTI SAJEVCU bodo uredili in razširili. Z deli je začelo domače gradbeno podjetje GRADBENIK.

Mali log: obnovimo gasilski dom!

Tako so sklenili gasilci na občnem zboru svojega društva 27. februarja po ogledu vzgojnega filma, ki ga je videlo veliko članov. Razpravljali so tudi o pridobivanju novih članov. Kaže, da žive vsi prebivalci Malega loga (pri Loškem potoku) s svojim društvom.

PREDSEDNIKI KS SO SE POSVETOVALI V RIBNICI

Občani prispevajo za komunalne investicije

Pekarna, pokopališče, kopališče, mostovi, kanalizacija, vaške in gozdne poti — najčeste omenjeni v programih krajevnih skupnosti

Predsedniki krajevnih skupnosti ribniške občine so 21. februarja v Ribnici obrazložili programe za delo krajevnih skupnosti v letu 1966. Povsod računajo na samopriskupne občane.

V Loškem potoku, kjer živi okoli 2000 ljudi, je najbolj potrebna pekarna. Zdaj dobijo vsak dan 50 kg kruha od drugega, to pa ne zadostuje. Prav tako potrebujejo vodovod. Program predvideva razen tega urejanje poti. Krajevna skupnost v Sodražici združuje 9 režijskih odborov, zato razmišljajo o nastanitvi stalnega uslužbenca. V programu imajo ureditev pokopališča v Sodražici, v Zimaričah in Zamostecu pa kanalizacijo, razen tega nameravajo napraviti most čez Bistrico v Zamostecu, popravljati gozdne ceste, vaške poti itd. V Ribnici so se odločili, da bodo popravili pokopališče in kopališče. Pokopališče v Hrovači so že začeli urejati in tudi že zbirajo sredstva.

prostore. V razglednem grajskem stolpu obednico in spalnico z železno posteljo, stensko knjižno policio in obešalniki, pred sobo s kopalno kado, veliko stružnico, raznim orodjem, sadno škropilnico, in pa stranišče. Na knjižni polici se mu je nabralo, kar so mu dunajski knjigotrdci redno pošiljali na ogled in ni vrnil.

Nekoč sta potrkala na grajska vrata dva agenta stare jugoslovanske policije v civilu in pregledala knezovo knjižnico. Našla sta tudi komunistične knjige, ki jih knez, iz pozabljenosti ali morda radovednosti, ni vrnil dunajskemu knjigarju. Zgodilo se ni seveda nič, saj čudaški samotar navsezadnje ni bil kak ubog Aleš iz Razora.

Stari knez in vojvoda Karel je umrl leta 1927 v Soteski, star 68 let. Ker pa mu je najstarejši sin Adolf umrl že prej, je prešlo po pravu prorojenstva nasledstvo na vnuka Karla Adolfa, še otroka, ki bi postal polnoleten šele čez deset let. (Danes je brez obeh nog, ki jih je izgubil zaradi zime na ruski fronti.) Dobil je varuha, očetovega brata princa Karla Auersperga-Breunnerja, ki si je v naši revoluciji napisal žalostno poglavje in zaslužil, da mu posvetimo nekaj besedi.

Knezi in princu Auerspergu so bili na slovenski zemlji vse do konca vedno tuji in avstrijski državljani. Rodni dom so imeli daleč od svoje domovine, na gradu Goldegu pri St. Pöltnu na Nižnjem Avstrijskem, upravo obsežnih zemljiških posesti pa na gradu Vlašinu pri Pragi. Na Goldegu se je zadnjemu vojvodi kočevskemu rodil tudi sin princ Karel Auersperg, ki

NEKDANJI BORCI V RIBNICI ZAHTEVAJO:

Javno razdeljevanje priznavalnin

Na občnem zboru KO ZB so sprejeli 7 novih članov

V živahni razpravi na krajevni konferenci ZB v Ribnici, ki so se je zadovoljivo udeležile tudi članice, so pripomnili, da dosednji način

Letos dokončali lokal v Loškem potoku

Trgovsko podjetje »Jelka« iz Ribnice je ustvarilo lanj 33 milijonov starih din za sklade. Večino teh sredstev bodo vložili v poslovni sklad in jih namenili za obratna sredstva. V preteklih letih so namreč dajali nekoliko preveč za investicije, zato jim je primanjkovalo obratnih sredstev. Kljub temu pa pravijo, da bodo letos dokončali gradnjo trgovskega lokala v Loškem potoku, kar jih bo z opremo vred veljalo 30 milijonov starih din. Za dograditev in opremo tega lokala bodo najeli kredite.

razdeljevanja priznavalnin in nagrad upravičencem ni bil dober in so zato zahtevali, naj se v prihodnje razdeljevanje opravi na odprtem sestanku. Navzoči so se razvneli, ko je bilo govora o sprejemu novih članov. Nekateri so namreč protestirali proti sprejemu, češ: kaj so ti ljudje do zdaj delali, da jih ni bilo v organizaciji. Zahtevke za sprejem novih članov so zato temeljito pretresli. Tako se je ribniška organizacija povečala za 7 novih članov.

Komisija za spomeniško varstvo je poročala o novem obeležju na Žukovem. Razveseljivo je tudi, da spomenike in spominska obeležja redno vzdržujejo, pri čemer pomagajo komunalna in šolska vodstva.

Interniranci si želijo nova srečanja. Zbor je priporočil avtobusnemu podjetju SAP, da po vzoru železnice v avtobusih rezervira nekaj sede-

žev za invalide. Člani so tudi zahtevali, naj bi se invalidni mater in žena borcev povečale.

Razen vsega tega so se na občnem zboru pomenkovali o najrazličnejših vprašanjih, ki zadevajo članstvo. Priporočili so, naj zamudniki pohitijo z uveljavljanjem posebne delovne dobe, naj se člani naročajo na tedišnik TV 15 in podobno. Ob koncu so sklenili, naj bi novo izvoljeni odbor na podlagi predlogov in sklepov dopolnil delovni program.

VLADIMIR PREZELJ

V »INLESU« BODO IZBOLJŠALI PRODUKTIVNOST

Proizvodnja že zahteva sodobno organizacijo

Novi tehnični normativi bodo strožji, zato pa bodo tudi osebni dohodki višji — Prvi rezultati že letos

Podjetje INLES Ribnica je v sodelovanju z ljubljanskim zavodom za produktivnost dela že izdelalo osnovni koncept makro in mikro organizacije podjetja. Pri tem so ugotovili, da bo treba nekatere službe v podjetju celo razširiti ali na novo vpeljati. Tako doslej ni bila zadostno razvita priprava dela, razvojnega oddelka (ki se ukvarja tudi z investicijami in razvojem podjetja) pa sploh niso imeli.

V pripravo dela bo spadal tudi oddelak za študij časa, ki že snema, koliko traja posamezna faza dela. Snemanje bodo izkoristili za vpeljavo novih tehničnih normativov, ki bodo precej zahtevnejši od sedanjih. Seveda pa bodo ostrejši normativi vplivali tudi na višje osebne dohodke zaposlenih. Ugotovitve, ki jih bodo zbrali pri študiju časa, bodo uporabili tudi za pre-

hod na 42-urni delovni teden. Zavod za produktivnost dela skupaj s posebno grupo INLES prav zdaj pripravlja organizacijo oddelkov, študira pa tudi posamezna delov-

na mesta. Nov sistem dela bo zajel prav vse oddelke tako v upravi kot tudi v proizvodnji.

Po pogodbi med Zavodom in INLES bi morala biti moderna organizacija podjetja dokončana do 31. maja letos. Zaradi oceptivne kočevskega obrata od INLES in zaradi delne spremembe pogodbe se bodo dela zavlekla za kake tri mesece. Računajo, da se bodo prvi rezultati nove organizacije oddelkov in dela pokazali v drugi polovici tega leta, realneje pa bo mogoče oceniti uspehe tega dela šele v nekaj letih.

Ribnica na kratkem valu...

27. februarja je imel radio klub v Ribnici občni zbor. Poročilo je povedalo, da so člani delavni. Razmeroma v kratkem času, saj je bil klub ustanovljen oktobra 1964, so uredili prostor, kjer ima klub tri aparate za radijski sprejem in oddajo na kratkih valovih. Lansko zimo so organizirali tečaj za radiooperaterje, ki ga je uspešno končalo 6 članov. Ribniški radioamaterji so se že vključili v široko razporejeno mrežo radioamaterjev po svetu.

Kaj poreče krajevna skupnost?

Vprašanje petorazrednega pota iz Ortneka na Močile je bilo že večkrat obravnavano, vselej pa brez uspeha. Pot uporabljajo, ne popravljajo pa je nihče. Krajevna skupnost bi morala uvesti prispevek, ki bi ga za vzdrževanje poti morali plačati vsi koristniki peskoromov. Če bi na vsak kubični meter peska, ki ga prepeljejo po tej poti, približno 50 starih dinarjev bi dobili na leto kakšnih 240.000 dinarjev. Računajo, da se v 8 mesecih prepelje po tej poti okoli 800 m³ peska. V. P.

PUSTNA ZABAVA

Ribniške žene so priredile v restavraciji pustno zabavo, katere se je udeležilo veliko tovarišic. Zabavo so bile zelo zadovoljne, zato jim bo še dolgo ostala v lepem spominu.

Pojasnilo k fotografiji o zajcih

27. januarja letos smo na 12. strani našega lista objavili sestavek »ZAJCE SO ZAPISALI SMRTI«, pod njim pa fotografijo postrejenih zajcev s podpisom »Kdo kriv moritve je velike?« — Po želji tov. Blaža Kržeta, ki je ta lovski motiv fotografiral ob svojem obisku v Českoslovaški, sporočamo našim bralcem, da avtor slike in objavljena fotografija nista v nobeni zvezi z vsebino članka nad to fotografijo v našem listu. Slika je prišla v naš tedišnik po razgovoru v fotografski delavnici oz. po nesporazumu in je istočasna objava teksta o lovcih ter omenjene fotografije le naključje.

UREDNIŠTVO

Sušje: je zadeva z združnim domom že rešena?

Vest, da kmetijska zadruga iz Ribnice prodaja združni dom v Sušjah, je prebivalstvo precej vznemirila. Brž ko je bila javnost seznanjena s prodajo, se je v Sušjah sestal svet krajevne

skupnosti in sklenil s prodajo doma počakati, dokler ne bodo povedo svojega mnenja vsi prizadeti. Kmalu sta bila dva sestanka. Na prvem so sodelovali člani sveta KS, KO SZDL in UO gasilskih dru-

štev v Sušjah in Vinici-Zapotoku. Na drugem sestanku so bili predstavniki KZ in občinskega odbora Socialistične zveze. Občani so odločno povedali, da ne dovolijo prodati zgradbe, za katero so sami prispevali tisoče ur prostovoljnega dela. Dom bi bilo treba obnoviti, da bi tako res služil namenu. Občani so povedali, da so pripravljene prostovoljno delati, samo da bo zgradba dokončno urejena. Zadrugi so zamerili, da je premalo skrbela za dom. Hkrati so kmetijski zadrugi v Ribnici predlagali, naj da združni dom v upravljanje krajevna skupnost Sušje. Če predpisi dovoljujejo, je krajevna skupnost pripravljena prevzeti dom v trajno last in seveda tudi plačevati dajatve.

Na sestankih so menili, da je združni dom edini javni prostor za družbeno dejavnost območja z okoli 1000 prebivalci, ker pa so ga prebivalci pomagali postaviti, imajo tudi pravico o njem odločati. Kmetijska zadruga v Ribnici je pripravljena želji ljudstva ugoditi.

Požar pri Ortneku

26. februarja je začelo greti v stanovanjski hiši posestnika Oblaka v Riglu pri Ortneku. Čeprav so ogenj kmalu začeli gasiti, hiše niso mogli rešiti in je povsem zgorela. Skoda je velika. Vzroki za požar še niso znani.

iz službe tujce. Sin princ Karel se je pozneje Italijanom pritoževal, da je bilo prizadetih tristo nemških družin. Oditu sta morala, seveda, tudi kočevski in soteški upravnik, oba Nemca s tujim državljanstvom. V Kočevje je poslala država kot svojega poverjenika inženirja Franca Stiglica, v Sotesko pa enaintri desetletnega gozdarskega inženirja Franja Sevnika iz Župelevca na Bizeljskem.

Ko je bil po dolgem zavlačevanju zakon o agrarni reformi leta 1931 le sprejet, je bil med velikimi posestniki preplah. Vsak se je poskušal reševati po svoje. Feliks Stare na Kolovcu je zemljo prepisal ženi in se pustil, na papirju, od nje celo ločiti, da bi ohranil zemljo. Tu di knezom Auerspergom so nazadnje vzeli precej manj, kot bi po zakonu morali; samo 17.000 hektarov namreč in jim pustili 5.500 hektarov. Knezi so ohranili še vedno največja in najlepša gozdna posestva v naši deželi.

Soteški graščak kljub temu ni priznal agrarnega zakona. Namesto 22.000, kot je zahtevala agrarna reforma, je ponudil državi 7.000 hektarov. V bitko za veleposest je zapletel avstrijsko, pozneje tudi nemško diplomacijo in nazadnje celo kneza Pavla Karadžordževića v Beogradu. Začelo se je spletkarjenje, podkupovanje, izsiljevanje in gospodarsko strahovanje. Auersperg-Breunner je ustavil veliko parno žago pri svojem gradu, da bi »izstradal vso dolino«, kot je že prej zagrozil, in jo pognal na svoje barikaade proti državi.

(Nadaljevanje sledi)

Počasi in zanesljivo - korak za korakom

V Brežicah želijo žene vrtec za malčke do treh let — Denar za opremo je na razpolago, samo prostora še ni — Šolarje naj bi v prostem času bolj navezal nase PARTIZAN — Veliko žena čaka na zaposlitev

Tovarišica Angelca Verstovškova sodi med tiste delovne žene, ki se z vedrino lotijo družbenih nalog in se ne uklonejo, če jih ni moč takoj uresničiti. V Brežicah jo pozna kot prizadevno predsednico komisije za družbeno aktivnost žensk. V pogovoru je povedala, da skuša komisija ob pomoči obč. odbora SZDL vplivati na ugodno reševanje vseh težav, s katerimi se dnevno srečujejo žene.

«Katera vprašanja pa so v središču pozornosti?»

«Otroško varstvo že od vsega začetka. Mislim na tiste najmanjše, za katere ni prav nobene ustanove, zaposlene

matere pa so prisiljene odnesti lepe tisočake za osemurno oskrbo. V Tomšičevi ulici smo predlagale otvoritev novega oddelka vrtca. Tam bi namestili samo negovalko, ki bi skrbelo za malčke do treh let. Pri občinski skupščini smo našle za razumevanje in je pripravljena urediti prostor. Tudi denar za opremo je na razpolago. Dobili smo ga od metliške BETI, ki ima svoj obrat v Dobovi. Trenutno nas ovira pri načrtih le še to, ker ne vemo, če nam bo garnizon Cerklje predvideni prostor res lahko odstopil.

Ze ves čas razpravljamo tudi o potrebi po šolskem varstvu, da bi otroke zaposlenih staršev odtegnili od slabega vpliva ceste. Za sedaj to ni možno, vendar smo kljub temu priporočile šolam več svobodnih dejavnosti, če le morejo najti prostor in čas za te vzgojne oblike. V Brežicah bi lahko šolarje v prostem času najlaže pritegnil PARTIZAN. Pripravljeni smo, da bi bili starši hvaležni za to.

Veliko smo na sejah govorili tudi o zaposlovanju žena, za katere v Brežicah primanjkuje delovnih mest. Letos se nam obeta nova možnost, če bomo dobili konfekcijsko delavnico. Zavodu za zaposlovanje je komisija priporočila, naj bi omogočil zaposlitev v prvi vrsti tistim prijaviteljкам, ki bi se s tem izkopalje iz težkih socialnih razmer. V novi šivalnici bodo lahko našla zaposlitev tudi dekleta, ki zapuščajo šol-

ske klopi osemletk in imajo zdaj le malo možnosti za vključitev v delo.

Kot vidite, le prodiramo z našimi zamislimi in tudi podpore smo deležne, čeravno napredek ni tako hiter in učinkovit, kakršnega bi želele. Korak dalje pri uresničevanju naših načrtov bomo skušale napraviti v tem mesecu, ko bo Socialistična zve-

za sklicala razširjeno sejo o otroškem varstvu, zaposlovanju žena in mladine, o poklicnem usmerjanju, mladinskem prestopništvu in drugih ženskih vprašanjih, je prepričljivo izjavila tov. Verstovškova. J. I.

Opozorilo sadjarjem

V preteklih letih so bile zaradi neugodnih vremenskih razmer, predvsem pa zaradi zanemarjenosti nasadov, povprečne sadne letine. Največja nevarnost za sadovnjake je ameriški kapar, ki se je silno razširil. Na vsakoletna opozorila lastnikom nasadov so le redki sadovnjaki bili očisti in poškopljani. Postalo je neobhodno potrebno, da letos in v prihodnjih letih obvezno škropimo in čistimo sadno drevje.

Zvezni in republiški zakon o varstvu rastlin zahtevata, da so posestniki rastlin dolžni skrbeti za varstvo rastlin in škropljenje sami plačati. Ker je ameriški kapar proglašen za karantenskega škodljivca, se mora čiščenje in zimsko škropljenje izvesti na vsem s kaparjem okuženem območju. Zimsko škropljenje uniči kaparja do 95 odst.

Zaradi obsežnosti terena brežiške občine bomo letos škropili v naslednjih vaseh: Dolenja vas, Spodnji Pohanci, Arnova sela, Artiče, Glogov brod, Dečna sela, Mali vrh, Globoko, Piršen breg, Brezje, Bojsno, Blatno, Dednja vas, Pišce, Podgorje, Pavlova vas, Sromlje in Curnovec. V dveh letih bi zajeli celotno področje občine. Seveda priporočamo, da bi že letos na področju cele občine lastniki škropili sadno drevje, saj je za njih same to najbolj koristno. V omenjenih vaseh pa je škropljenje obvezno pod težo kazni. Priporočamo škropljenje z rumesnan pasto ali oljem. Pred škropljenjem je treba očistiti staro skorjo, mah, lišaj in suhe polomljene veje. Upoštevajte navodila, ki so priložena škropivom, da ne boste zastrupljali čebel in drugih živih bitij!

Očistiti in poškopljati morate do 10. marca. Če sami ne morete škropiti, se do 5. marca prijavite pri KZ Brežice — obrat Globoko in pri KZ Bizeljsko v obratu Pišce. Ti obrati bodo imeli škropilne ekipe, ki bodo po 10. marcu poškopile vse do takrat še nepoškopljeno sadno drevje na območju, ki je predvideno za obvezno škropljenje sadnega drevja. Lastniki bodo to škropljenje plačali sami. Za kršitev akcije bodo kaznovani z denarno kaznijo. Da bo škropljenje uspešnejše, je potrebno sadovnjake tudi pognojiti.

Olga Kopinč
inž. agronomije

Tečaj prve pomoči v Brežicah

V Brežicah poteka tečaj prve pomoči, ki je namenjen prostovoljnim bolničarjem. Prirejata ga občinski odbor RK in civilna zaščita. Tečaj bo trajal 80 ur. Hkrati poteka tudi 20-urni tečaj prve pomoči, ki je obvezen za učence 7. razredov osnovne šole, obiskujejo pa ga tudi učenci 8. razredov. Pri RK pripravljajo tudi tečaj za nego bolnika. Z obveznim tečajem prve pomoči za 7. razred osnovne šole so začeli najprej v osnovni šoli na Pišecah.

Razveselite znance in svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Na Bizeljskem za dan žena

Na sestanku aktiva komunistov na Bizeljskem so se med drugim pomenili tudi o skupni prireditvi za dan žena. Za pogostitev, ki bo 6. marca, bodo prispevali: KO SZDL, šola, KOVINA in KZ Bizeljsko. Pogovorili so se tudi o tem, kako uskladiti delo med posameznimi osnovnimi organizacijami ZK, o delu krajevne skupnosti in o načrtih krajevne skupnosti za letos. Na sestanku aktiva so poslušali poročilo o delu osnovnih organizacij v podjetju KOVINA in v KZ Bizeljsko. Komunisti so ugotovili, da bi bilo treba urediti okolje združnega doma, pošte in gostišča ter novih stanovanjskih blokov.

PREJSNJO SREDO je imela bizeljska osnovna šola

pionirsko odredno konferenco. Poročali so vsi predsedniki razrednih skupnosti. Šolski radio je ob tej priložnosti pripravil petminutni program. Spored odredne konference je bil ponovljen v nedeljo, 27. februarja, da so ga lahko slišali tudi starši pionirjev in drugi vabljeni gostje. Ludvik Metelko, predsednik občinske Zveze DPM Brežice je sporočil, da je odred zasedel drugo mesto na tekmovanju, imenovanem »20 let v svobodi« in prejel 200 N din nagrade. Podelili bodo tudi še knjižna darila dvema pionirjema, učencu osmega razreda Martinu Zupanu, ki je napisal najboljšo nalogo (v občini) med tekmovanjem, pa bodo dali posebno knjižno nagrado. R. K.

Živahno leto v gimnaziji

Za dijake brežiške gimnazije je letošnje šolsko leto zelo pestro. Pred dnevi je obiskal šolo šahovski mojster Viktor Parma. Priredil so simultanko, na kateri je igralo 40 dijakov in 6 profesorjev. Več o tem berite danes na športni strani!

V počastitev Prešernovega dneva je gimnazija povabila v Brezice nekaj slovenskih književnikov, ki so brali dijakom odlomke iz svojih del. Dijaki so bili obiska sodobnih liter-

rarnih ustvarjalcev zelo veselji. Skoda, da ni bilo podobne prireditve za javnost, saj se Brežičani slovenskega kulturnega praznika sploh niso spomnili.

Na šoli dela tudi dramska sekcija. Naštudirala bo Molièrovo komedijo »Namišljeni bolnik« in jo uprizorila v počastitev 20. obletnice obstoja brežiške gimnazije. To obletnico bo zavod proslavil tudi z izdajo zbornika.

NOVO V BREŽICAH

PUSTNO VZDUŠJE JE SREČNO MINILO. Vse je presenetila množična pionirska maškerada, v kateri je sodelovalo več sto šolarjev in cicibanov. Spreved pisanih otroških mask je šel od šole proti gradu, od tam pa je zavil v novi del mesta v Hrašnici.

BREŽICE SO SE PRAV POSEBEJ OZIVELE V ČETRTEK, ko se je nabralo v mesto na tisoče ljudi. Prišli so iz celotnega Posavja, z Bizeljskega in celo s Hrvaškega, da bi si ogledali Kurentov pogreb. Skoda, da se pustovanje v Brežicah ne lotijo še bolj načrtno, saj bi ob tej priložnosti lahko privabili v mesto tudi veliko turistov.

V TRGOVINAH JE ZADNJE CASE manj kupcev in nekatere prodajalne tekstila prodajo v primerjavi z lanskim obdobjem do 30 odst. manj blaga. Finančni učinek sicer ni manjši, manjše so le količine.

NA ZIVILSKEM TRGU JE BILA PONUDBA V SOBOTO spet zelo velika. Se vedno je napredaj dovolj jajc — po 50 par in solate

Pustni sejem v Pišecah

Učenci osnovne šole v Pišecah so priredili pustni sejem, na katerem so prodajali jedi, slaščice in pijače. Bilo je na izbiro dovolj obloženih kruhkov, sadnih sokov in drugih dobrot. Mladim sejmarmjem je najprej pošla torta. Letos so na veliko pustovali po vseh osnovnih šolah. Predšolski in šolski otroci so se v Brežicah zvrstili v dolgo povorko mask, pustni praznik pa so lepo proslavili tudi na šolah v Dobovi, Artičah in Pišecah.

vseh vrst. Merica regrata ali motovilca velja 40 par. Kilogram radica so ponujale prodajalke po 4 din, medtem ko je v zelenjavni trgovini po 6 dinarjev. Zdjaj je tudi obdobje sira in smetane. Za merico obojega zahtevajo kmetice poldrugi dinar.

V VRBINI IN NA TRAVNIKIH V OKOLICI MESTA je te dni veliko otrok in odraslih nabiralo regrat in tako so na sprehodih v naravo združili ljudje prijetno s koristnim. Letos je to zelo zgodaj in gospodinje niso v zadregi za dobro in poceni solato.

Piščki gasilci preurejajo dvorano

Gasilci v Pišecah so se z vsvo vnemo lotili preurejanja dvorane v gasilskem domu. Obnovili so pod, postavili novo peč in napeljali boljšo razsvetljavo. Zdjaj bodo skušali dobiti še nove stole in dvorana bo pripravljena za kulturne prireditve. — Članom gasilskega društva so tolikšen trud pri obnavljanju kulturne dvorane pomagale družbene organizacije, predvsem Socialistična zveza. Svoj delež je prispevalo tudi prosvetno društvo.

Zdjaj bo kulturno življenje lahko spet zaživelo. Na odru bodo kmalu nastopili šolarji, obetajo pa si tudi gostovanja drugih igralskih skupin. Prizadevni piščki gasilci zaslužijo priznanje za tolikšen trud pri obnavljanju dvorane, ki je zdaj na voljo vsem organizatorjem kulturnega in družabnega življenja.

Pred grajskimi kaščami v Brežicah natovarjajo vsekleničeno vino za kupce širom po Sloveniji. Povpraševanje je veliko in prodaja poteka brez zastojev (Foto: J. Teppey)

Veliko besed za skromna dejanja

Kaj ko bi prelistali zapisnike o turizmu in izpisali dolgo vrsto neuresničenih sklepov, da bi jih spet sprejeli med nove naloge? — Majhne stvari so včasih pomembnejše od velikih!

Poglejmo tokrat turizem z druge strani in prepričali se bomo, da so bili načrti za njegov napredek v brežiški občini resda širokogrudni in raznovrstni, da pa so bila dejanja mnogo skromnejša. Če odštejemo gradnjo Čateških Toplic, ki so največji turistični objekt v Brežicah, potem skorajda ni kaj pokazati. In če bi prelistovali sklepe v zapisnikih turistične zveze in društev, bi večino teh lahko spet zapisali med nove naloge.

Za primer samo ureditev Krke, kjer je vse po starem. Kopalnice pred Horvatičem še vedno nima slačilnic niti sanitarij, čeprav se zdržuje tam največ kopalcev. Tudi za gostinske usluge ni poskrbljeno. Parkirnih prostorov vzdolž Krke ni

dovolj in avtomobilisti se ustavljajo lahko kjerkoli. Kako bo letos? Je kdo, ki se bo za to resno zavzel in načrte tudi izpeljal?

Turistična zveza je napovedala široko izobraževalno akcijo, da bi ljudi pripravila na bližajočo sezono. Lastniki turističnih sob naj bi se predvsem seznanili, kako naj ravnajo, da bodo gostje zadovoljni z bivanjem in oskrbo pri njih. Razvilo naj bi se tekmovanje med naselji, da bi naši kraji dobili lepšo zunanjo podobo, da bi bili bolj čisti in bolj urejeni. Toda samo predavanja pri tem ne bodo pomagala. Saj je nekaj poskusov take vzgoje že bilo, toda ostalo je le pri besedah. Nikjer niso pokazali resne zavzetosti za odpravo teh pomanjkljivosti.

Najslabše pa je najbrž v novem mestnem naselju, kjer je okolica blokov ob Bizeljski cesti postala pravo smetišče. V tem primeru bi moralo nastopiti turistično društvo in ostro opozoriti hišne svete na zanemarjenost, če se na to ne spomni nihče drug.

V Brežicah ljudje vsako leto opozarjajo na postavitve klopi pred avtobusno postajo, v parku pri gradu in na drugih javnih mestih. Mesto bi bilo lahko mnogo lepše, če bi bolj gojili javne nasade. Prostor pred železniško postajo na primer že čaka vrtnarja, prav tako prostor od avtobusne postaje do prosvetnega doma in še marsikje drugje.

Vse to so sicer drobne stvari, ki bi jim bil kos z majhnimi izdatki, vendar kaže, da so nekateri gluhi za te potrebe, hkrati pa se navdušujejo za velike, drage in zategadelj še dolgo neuresničljive načrte. Zakaj ne bi začeli z malim? Saj tudi turizem nima tukaj velikih razsežnosti in se bo najbrž le postopoma razvijal. Izkušnje zadnjih let govori, da je bolje imeti manj načrtov, pa več volje in načrtnosti pri delu!

J. Teppey

Delovno predsedstvo na konferenci pionirskega odreda v osnovni šoli na Bizeljskem (Foto: Foto krožek osnovne šole Bizeljsko)

BREŽIŠKE VESTI

Medobčinsko sodelovanje je postalo nuja

Odborniki so ugotovili, da bo samo z medobčinskim sodelovanjem mogoče zagotoviti kvalitetne inšpekcijske službe — Vedno več vprašanj odbornikov-kmetov, ki kažejo na vrsto nerešenih odnosov na vasi — Občina Krško je prenesla sredstva DIF k Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu

Na dnevnem redu občinske seje v Krškem, ki je bila 26. februarja, je bilo 11 točk. Najprej so odborniki razpravljali in sklepali o poročilu o delu upravnih organov občine Krško. V razpravi so se dotaknili dela inšpekcijskih služb, zmanjšanja upravnega aparata in izboljšanja kvalitete dela. Glede inšpekcijskih služb so menili, da bodo veliko lažje in uspešneje delovale v medobčinskem sodelovanju. Lotili so se tudi razprave o kvalifikacijskem sestavu uslužbencev uprave ter dobili pojasnilo, da bo treba sestav izboljšati, kar je dol-

goročnejša naloga. Sklenili so upravnim organom prepustiti denar, ki bo prihranjen z zmanjšanjem števila uslužbencev, da bi lahko le-te boljše plačevali in dobili več strokovnjakov. Precej besed je bilo izrečenih o zaostankih v zemljiški knjigi, ki prizadeje mnoge davkoplačevalce. Po sklepu seje bo zadevo raziskal in predlagal rešitve tajnik občine. Nasploh so ugotovili, da je občinska uprava pomemben organ, ki mora biti kar se da blizu občana in organiziran tako, da je občanu v prid.

Ko so razpravljali o poro-

čilu o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1965, so se dlje časa pomudili ob izgubah v restavraciji pod Gornjanci v Kostanjevici in v Zavodu za zaposlovanje invalidov v Brestanici. Nato so potrdili odlok o izdatkih za potne in druge stroške upravnih organov ter pooblastili posamezne delavce v občinski upravi za odločanje in vodenje v upravnem postopku.

Odborniki so po krajši razpravi določili količino lesa, ki je iz letnega poseka namenjen domači porabi v kmečkih gospodarstvih. Na predlog sveta za kmetijstvo in gozdarstvo bo v občini Krško namenjenih letos domači porabi 12.500 kub. metrov lesa listavcev in 1000 kub. metrov lesa iglavcev. Merila za določanje količin, ki pripadajo posameznim gospodarstvom, bo določil statut KGP Brežice. Odborniki so nato določili najnižje nagrade za vajence, pooblastili skupščino Celje, da sprejme odlok o medobčinskem skladu za pospeševanje kmetijstva in potrdili priključitev Uradnega vestnika Celje k Zavodu za informacije v Celju.

Dopolnili so odlok o prispevkih in davkih občanov z olajšavami za borce, ki jih je predlagala občinsko združenje borcev Krško ter potrdili pripojitev Valvazorjeve tiskarne v Krškem k PAPIR-KONFEKCIJI Krško. V zadnji točki dnevnega reda so z enim vzdržanim glasom potrdili prenos občinskega investicijskega sklada k Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu pod pogojem, da omenjena banka teh sredstev ne sme odtujiti, Obs Krško pa si s posebno pogodbo izgovori pravico, usmerjati sredstva prenesenega sklada.

50 mladih delavk v letos ustanovljenem krškem obratu Tovarne perila LABOD Novo mesto se pridno privaja k delu. Januar in februar sta kot obdobje 2-mesečnega priučevanja hitro minila in s 1. marcem so že začele delati v redni proizvodnji, ko si bodo z lastnim delom rezale kruh. Delajo v dveh izmenah; v januarju so dosegle več kot 40 odst. norme (po planu bi je morale doseči 20 odst.), pa tudi v februarju so se kar dobro odrezale. Čeprav so večinoma še dekleta, jim čestitamo za 8. marec, dan žena! Na sliki: pogled v novi obrat (Foto: M. Jakopc)

Bolniške lahko veliko stanejo!

DS rudnika na Senovem je na zadnji seji sklepal o inventurnih razlikah. Tu ni bilo posebnih težav, ker ni bi-

V NEDELJO NA HOKEJ!

Sindikalna podružnica tovarne »Djuro Salaja« prireja v sodelovanju s podjetjem KOMPOS v nedeljo, 6. marca, avtobusni izlet v Ljubljano. Udeleženci si bodo v Ljubljani ogledali tekmo v hokeju na ledu med Kanado in Finsko, ki bo odigrana v okviru svetovnega prvenstva. Med člani kolektiva je za ogled tekme precejšnje zanimanje.

DANES

V KOSTANJEVICI

Danes, 3. marca 1966, zvečer ob 19. uri bo v Domu kulture v Kostanjevici predaval inž. LEV PIPAN. Predaval bo o Etiopiji, kjer je kot strokovnjak sam dalj časa deloval.

Ljubitelji kvalitetnih predavanj vjudno vabljani!

»Pustnim garačem« iz Brestanice: hvala!

Turistično društvo Brestanica je v nedeljo, 20. februarja, priredilo pustni sprejvod. V zabavnih in satirčnih točkah so se lotili mnogih napek in spodsrljav; med drugim so se v sprejvodu pokazali tudi »Rajhenburški grofje in grofice« v vsej svoji mogočnosti in lepoti... Seme, ki so predstavljale cestno inšpekcijsko in prometno policijo, so požele veliko smeja in so svoje delo res vzorno opravljale. Gledalci na Vidmu, v Krškem, v Brestanici in na Senovem so bili zadovoljni. »Pustni garači«, ki so dokazali, da se tudi z malimi da veliko narediti, če je le volja dobra, zaslužijo vso pohvalo! Priznanje tudi vsem podjetjem, ki so prireditev podprli! Želimo, da b prireditev postala tradicionalna.

S. Z.

Sami gradijo skakalnico

V Krškem se je skupina navdušenih mladincev odločila, da zgradi 30 metrsko smučarsko skakalnico. Ob vznožju hriba, ki se dviga nad dešnim bregom mesta, vsako popoldne pridno delajo. Zaletišče in mostiček so že napravili, sedaj urejujejo do-skokišče. Iztek nove skakalnice bo izpeljan čez kraj, ki je predviden za stadion za potrebe šolske telovadbe. Vsekakor moramo pohvaliti izredno zamisel in prostovolj-

lo bistvenih razlik. Precej težje naloga pa je imel svet, ko je odločil o nakazilu 6 in pol milijona Sdin, ki jih je treba nakazati socialnemu zavarovanju zavoljo bolniških izostankov do 30 dni! Na rudniku so namreč prekoračili dopustno število bolniških do 30 dni in zdaj je treba odšteti kazen. 6 in pol milijonov bodo nakazali iz sredstev skupne porabe, rudarjem pa bo seveda ostalo toliko manj za skupne potrebe (beri za družbeni standard).

Ne pozabimo, da bo v bodoče veljalo načelo: manj bolniških in več denarja!

R. KOZOLE

Stanovanjska enota je že zaživela

Samostojna enota za gospodarjenje s stanovanji, ki so last Tovarne celuloze in papirja v Krškem, je bila ustanovljena 1. januarja 1966. Enota že pripravlja nove pogodbe in odločbe za najemnike stanovanj. 25. februarja je pri izplačilu osebnih dohodkov v tovarni že odtegnila stanovalcem akontacije za najemnino. Hišni svet, ki so tem rešeni enega izmed svojih opravkov, zato pa se bodo lažje posvetili vzdrževanju stanovanj in stanovanjskih hiš. Dela jim ne bo zmanjkalo, saj kličejo po popravljenih žlebovi, strehe, pa tudi pralnice v stavbah, stopnišča in razne skupne naprave so ponekod zanemarjene in potrebne popravil.

v. n.

Senovo: 1930 ton premoga manj

Samoupravni organi rudnika na Senovem so ugotovili pri potrjevanju zaključnega računa za 1965, da proizvodni plan ni bil v celoti uresničen. Nakopali so 1930 ton premoga manj kot pa je določal proizvodni plan, kar je, preračunano v denar, za okoli 15 milijonov Sdin manjša proizvodnja. Manjši izkop je posledica pomanjkanja delovne sile, poslabšali so se izkopni pogoji in ukinili so en oddelek, kjer so kopali dozdaj premog itd.

R. K.

Iztrgajmo pozabi, dokler je čas!

V organizaciji ZB v Tovarni celuloze in papirja v Krškem so sklenili zbrati vse gradivo o življenju bivših borcev NOB, njihovih družin in vseh internirancev iz koncentracijskih taborišč. Organizacija je povabila vse člane kolektiva ter vse vajence in učence papirniške šole, naj ji sporočijo, če so osebno sodelovali v NOB, če je sodeloval kak njihov družinski član ali pa če so bili v internaciji. Organizacija ZB bo letos, ko praznujemo 25-letnico vstaje, priredila več srečanj borcev, več izletov v znane partizanske kraje in več proslav, nanje pa bo povabila vse, ki so v NOB sodelovali.

v. n.

Mala šola - veliko sodelovanje

Osnovna šola v Dolenji vasi pod Ljubo je mala podružnična šola, v katero prihajajo otroci iz petih vasi. Učencev je vedno manj in se ne ve, kako dolgo bo šola še obstajala.

Solo negujejo vsi ljudje iz okolice in v njej je žarišče vseh dejavnosti. Kar šola potrebuje in česar si pionirji zažele, dobijo od dobrih ljudi. V Krškem ima pionirski odred svojega skrbnega pokrovitelja — Gradbeno podjetje SAVO. Medsebojni stiki z njim so vedno tesnejši. Pionirji gostujejo pri njih, predstavniki SAVO obiskujejo pionirje na šolskih proslavah in jim prinašajo darila. Ne-

Skupščina zveze kulturno prosvetnih organizacij

V soboto, 5. marca ob 16.30 uri bo v sindikalni dvorani Tovarne celuloze in papirja v Krškem skupščina zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Krško.

pravno so dobili od njih klavirsko harmoniko, ko so jih obiskali na proslavi kulturne-gazetnika 8. februarja. Direktor podjetja in predsednik upravnega odbora sta se zanimala za potrebe šole in za stanje šolske zgradbe. Uprava tega podjetja dela sama v leseni baraki, v kateri tudi ni parketa, tehnična delavnica v šoli pa je zgrajena iz njihovega materiala. Največji delež je podjetje prispevalo tudi za televizijski sprejemnik, na katerem je mnogo šolarjev prvič gledalo televizijski program.

Pomembno vlogo pri povezavi šole z organizacijami ima njen svet staršev. Ne gre zapostavljati skrb družin prijateljev mladine za šolske otroke ob njihovih praznikih, tekmovalnih in izletih. Mnogo pomaga tudi organizacija Zveze mladine, saj vodi jo mladinci 6 krožkov na šoli.

Za plačilo naj sprejmejo vsi našo najtoplejšo zahvalo!

J. V.

Kmetje so iz protesta odšli!

Kmetovalci, ki so se udeležili nedavnega zbora kmetov zavarovalcev na Senovem, so zbor iz protesta zapustili še preden je bil končan. V vroči razpravi so ugotovljali, da še vedno plačujejo prispevek v gozdni sklad, ki je v drugih občinah že ukinjen, da plačujejo prometni davek od lesa, da še vedno prihajajo akontacije za davek v IV. proizvodnem okolišu, čeprav je bilo že večkrat sklenjeno, da je davek tam ukinjen, da je tarifa pri izstavljanju potnih listov za živino previsoka itd. Menili so, da se govori eno, dela pa nekaj drugega.

Na zboru so kmetje izbrali za svojega predstavnika v skupščino socialnega zavarovanja Slavka Mirta, kmeta s Senovega. Menili so, da plačevanje prispevka od površin ni dobro, pač pa bi bilo boljše, ko bi plačevali prispevek socialnemu zavarovanju od števila družinskih članov.

V razpravi so zelo kritizirali birokratizem, ki je v veljavi pri odkupu in plačevanju lesa. Kmet mora pri kupcu dobiti najprej dobavnico

za les, nato mora z njo na občino v Krško, od tam pa na upravo gozdnega gospodarstva Brežice. Sele čez ne-

kaj mesecev prejme izkupiček. Vpraševali so, zakaj ne more plačati lesa kupec neposredno? Zakaj mora kmet čakati na denar več mesecev, občina pa zahteva takojšnje plačilo davkov? Čemu le so potrebne takšne ceremonije?

Videti je, da kmetovalci niso dobili na vsa svoja vprašanja dovolj prepričljivih odgovorov, saj so zbor zapustili iz protesta, še preden je bil končan.

R. KOZOLE

Olajšava za borce kmete

Na seji Obs Krško so 26. februarja sprejeli odborniki dopolnitev odloka o prispevkih in davkih občanov. Z novimi določili 9. člena omenjenega odloka se borcem kmetom, ki jim je priznana dvojna delovna doba iz NOB, zmanjša osnova katastrskega dohodka: borcem iz 1941 za 2000 N din, borcem pred 9. IX. 1943 za 1600 N din, borcem po 9. IX. 1943 za 1200 N din, borcem od

15. IX. 1944 za 1000 N din in borcem od 1. I. 1945 dalje za 600 N din. Če je osnova manjša od prej naštetih olajšav, bo prizadetim borcem odpisan celotni predpis, sicer pa bodo plačali davek samo od razlike. Olajšava, ki je za borce kmete zelo pomembna, je bila sprejeta na predlog občinskega združenja borcev v Krškem.

Najnižje nagrade za vajence

Na seji Obs v Krškem je bil 26. februarja sprejet odlok o najnižjih nagradah vajencev. Po tem odloku pripada vajencem I. letnika najmanj 10.000 S din, vajencem II. letnika najmanj 15.000 S din in vajencem III. letnika najmanj 20.000 S din mesečne nagrade. Vajenec mora biti izplačan najmanj ena tretjina nagrade v denarju.

Lani je bilo začetih 161 gradenj

Referent za gradbene in komunalne zadeve pri Obs Krško je izdal lani 153 odločb o lokacijah; med temi je bilo 84 lokacij odloženih za gradnje v gradbenem okolišu, druge pa so dovoljevale gradnjo izven njega. Izdanih je bilo 235 dovoljenj za graditev objektov, z gradnjo pa so proslili začeli lani le na 161 objektih. Tarnanje, da je izdaja lokacijskih in gradbenih dovoljenj velika ovira pri razmahu gradenj, torej ne drži v celoti! V krški občini je bilo lani ugotovljenih 34 črnih gradenj. Izdanih je bilo 291 potrdil za posek gradbenega lesa.

Maškara na Senovem

DPD Svoboda Senovo je priredilo letos pustovanje v dvorani osnovne šole. Ob lepem programu in dobri postrežbi so se vsi gostje prijetno počutili. Med peslaci, ki so se vrtili ob zvokih glasbe, je bilo tudi nekaj uspešnih mask.

Maškara: odlično!

Na pustni torek zvečer je priredilo TVD Partizan Krško v svoji telovadnici že tradicionalno maškara. Dohodek prireditve je bil namenjen vzdrževanju doma. Prireditelj je obiskalo okoli 300 ljudi, vse vstopnice pa so bile razprodane v eni uri. Mask je bilo več kot 50. Za ples je igral odlični ansambel »Celulozas«, katerega so poslušalci večkrat nagradili s sproščenim aplavzom. Med drugim je zapel štiri popevke tudi zmagovalec zadnje TV oddaje »Pokazi, kaj znaša Milan Jevšnik«.

Poslušalci so mu dolgo pliskali. Organizacija prireditve je bila odlična, pa tudi izkupiček je bil precejšen.

v. n.

Pozen odgovor sevniških gasilcev

Po dveh in pol mesecih smo 26. februarja 1966 dobili odgovor, ki ga je v imenu sevniških gasilcev poslal tovariš Frenk Valant kot član predsedstva konference gasilskega društva v Sevnici. Gasilci odgovarjajo na naš članek, ki smo ga objavili v Dolenjskem listu 9. decembra 1965. Sevniški gasilci so imeli vso pravico do odgovora že naslednji dan po objavi in bi lahko svoje mnenje o sebi in svojem delu že davno povedali. Lahko jim zamerimo, da so na dobronamerni članek, za katerega smo dobili podatke iz uradnih virov v Sevnici, reagirali precej nekulturno. Pri tem mislimo na besede J. Smodeja, ki se je ob obisku mojstra Ivačiča na glas razburjal, češ »kaj še išče novinarika Dolenjskega lista v sevniškem gasilskem domu, v katerega nima več vstopa« (!). Tudi pozneje smo slišali na račun Dolenjskega lista več neprimernih govoric, ki gasilski organizaciji v Sevnici pač ne delajo časti. Je že tako: vsak odgovori na način, kakršnega je sposoben.

Ponavljamo, da je imel naš članek 9. decembra 1965 samo dober namen, saj smo s sleherni kritiko v 16 letih obstoja našega časnika vedno želeli samo pomagati, nikoli pa žaliti!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Članek »Odkrita beseda sevniškim gasilcem«, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 9. 12. 1965, je odjeknil med sevniškimi gasilci tako močno, da je bil na letni konferenci društva 16. februarja 1966 glavna točka razprave tako dolgo, dokler nismo sklenili: izvoljena gasilska komisija matičnega društva Sevnica naj s članom gasilske zveze pregleda vso zadevo. K so delovanju smo povabili še na-

čelnika za notranje zadeve občine Sevnica. V takem sestavu je obravnavala komisija omenjeni članek, iz katerega povzemam naslednje:

PGD Sevnica nima izvežbane ekipe in ne čolna, da bi se upala na deroče vode Save. Doslej se še ni pokazala potreba, kajti v okolici Sevnice se Sava ne razliva po ravninah. Iz struge izstopa samo Mirna in poplavlja travnike ob izlivu v Savo. Stab

civilne zaščite je dolžan skrbeti za nabavo čolna in za izvežbanje ekipe. — K osebnemu avtomobilu, ki je zdrknil v Mirno, niso bili poklicani gasilci, pač pa ga je ekipa električne izpostave v Sevnici nestrokovnjaško dvigala iz Mirne.

Drsalni prt je bil nabavljen, ker so gasilci smatrali, da je v Sevnici veliko blokov in da so pripravljeni za morebitne potrebe pri reševanju ljudi ob požaru. Vaj z drsalnim prtom niso imeli, ker je za izvedbo zadolžena republiška zveza v Ljubljani.

Občinski referent je več dni iskal posamezne gasilce zato, ker ni vedel ali pa ni znal poiskati poveljnika, ki je edini odgovoren za gasilsko orodje in ga je upravičen tudi razkazati.

Telefon v gasilskem domu je povezan s telefonom člana upravnega odbora in pride resnično do prekinitve, ker nepoklicana oseba večkrat izključil zvezo. V najkrajšem času bo uvedena stalna dežurna služba.

Članek je nadalje obravnaval napako, narejeno pred štirimi leti, ko je sofer — amater prevrnil avto v Sevnico. Obtožbo je državni tožilec umaknil. Ker pa obstaja gasilsko društvo že 80 let, bi moral članek zajeti kritično vso to dobo.

Odziv za ogled orodja in praktičnih vaj v Zagrebu je bil slab zato, ker podjetja niso obvestila posameznih enot. Od sevniškega matičnega društva sta se ga udeležila le dva člana.

Ce končno analiziramo dejavnost sevniškega gasilskega društva, ki je eno najdelavnejših v Posavju, verjetno pa celo v Sloveniji, razumemo, da je članek v Dolenjskem listu gasilce zelo ogorčil.

Vsako, ki dela, greši in sevniški gasilci priznavajo napake, so samokritični, žele si pa tudi priznanja. Pogumno lahko trdimo, da imajo sevniški gasilci neplačane stalnega gasilca že desetletja v osebi požrtvovalnega predsednika, katerega najdeš ob vsakem času v gasilskem domu.

FRENK VALANT

V Zabukovju bodo praznovali 8. marec

Prostor v osnovni šoli Zabukovja, kjer se je pred kratkim odvijal občini zbor krajevnih organizacij RK, je bil zaseden do zadnjega kotička. Menili so, da bi morali krvodajalstvu posvečati še več pozornosti. Članice RK bodo tudi letos pripravile proslavo za dan žena. V novi odbor sta bili spet izvoljeni za predsednico Stanka Vrtačnik in za tajnico Angela Hočevar.

S. Sk.

VID JERIČ:

Za orožje je šlo

V naši vasi je po kapitulaciji bivše jugoslovanske vojske in po prihodu Nemcev ostala manjša sovražnikova postojanka. Stela je komaj kakih 20 Nemcev — graničarjev. Sprva je kazalo, da so zelo priljubljeni med vaščani. Nemci so res poskušali biti kar se da ljubeznivi, ker so hoteli napraviti dober vtis. Med njimi sta bila celo dva, ki sta zelo dobro govorila slovenski. To sta bila Korošca.

Orožja je bilo povsod dovolj, v grmovju nad vasjo smo imeli skrito strojnico. Tja gor je hodil moj mlajši brat Mirko, ki mu je bilo 15

Malo niže od tegale kozolca, kakih 100 metrov proti šoli, bodo že letos začeli kopati temelje za novo trgovsko hišo v Sevnici. V njej bo imelo oddelek za železniško domače trgovsko podjetje, svoje lokale pa bodo imeli še JUTRANJKA, PEKO, MERX in nekatera druga podjetja.

LESA JE ŠKODA ZA KURJAVO?

V JUGOTANINU v Sevnici bodo izlužen les odslej prodajali — Kolektiv je sam zbral 1.400.000 Ndin za nakup parnega kotla na mazut

Kolektiv obrata JUGOTANIN si že dolgo prizadeva, da bi z izkoriščenjem izluženega lesa pocenil proizvodnjo tanina. Strokovnjaki so že načrtovali izgradnjo obrata za nadaljnjo predelavo odpadnega lesa v lesonit. Spr-

Odlikovanja zaslužnim občanom

V soboto bodo povabili v prostore občinske skupščine v Sevnici tiste zaslužne tovarišice in tovariše, ki bodo prejeli visoka delovna priznanja za 20-letno požrtvovalno delo pri izgradnji socializma. Cestitamo!

V Šentjanžu smo nabrali

OBČNI ZBOR ZVEZE BORCEV je bil minuli teden v Šentjanžu. Člani so potrdili stari odbor, tako da novega niso volili. Razpravljali so o spomeniku padlim, ki ga želijo postaviti v Šentjanžu. Spomenik bo veljal precej denarja, zato se zavedajo, da ne bo šlo zlahka. Organizacija je postavila doslej 2 manjša spomenika; enega na Murnicah, kjer sta padla narodni heroji Milan Majcen in Janček Mevželj, in drugega na Strasbergu v spomin 53 padlim.

VOJASKI VOJNI INVALLIDI so imeli 20. februarja v Šentjanžu sestanek. V zvezi s statutarimi spremembami v borčevskih organizacijah so se sklenili včlaniti v Združenje borcev NOV. ZB v Šentjanžu je s tem pridobila 35 članov.

DELO V VINOGRADH se je začelo v lepih sončnih februarjskih dneh. Vinogradniki se bojijo, da bo zelo zgodnji spomlad sledil hud mraz,

ki bi jih predelovalni obrat lahko dajal, bi bila investicija dokaj poceni. Ostalo pa je žal le pri načrtih. Kolektiv je namreč prejel zavrnjene odgovore in se torej gradnje novega obrata ne kaže lotevati. Kljub temu pa so drugje še potem gradili take tovarne.

V JUGOTANINU pa jim je bilo vseeno žal, da bi se naprej uporabljali izlužen les za kurjavo. Kolektiv je predvidel drugačno rešitev. Začel je zbirati sredstva za nabavo parnega kotla na mazut. Tako je prihranil 1.400.000 Ndin in kupil ekonomičnejši kotel. Izlužen les bodo zdaj prodajali za predelavo drugam. To je gotovo gospodar-

Še nekaj zanimivih števil iz Sevnice

Vest v zadnji številki DL dopolnjujemo z ugotovitvijo, da sodi k matični osnovni šoli tudi Razbor. Telče nad Tržiščem ima nerazvito osnovno šolo s podružnico pri Primožu, osnovna šola Tržišče pa ima podružnico v Krmelju. V šentjanško šolo hodijo učenci iz podružnic Kal in Veliki Čirnik.

S. Sk.

Iz Loke pišejo

Prosvetno društvo Primož Trubar iz Loke je priredilo prijetno pustovanje v Prosvetnem domu. Dvorana je bila nabit polna gledalcev, maskar pa je bilo 17. Cisti dobček priveditve je namenjen vzdrževanju Prosvetnega doma. Ob tej priložnosti se Ločani lepo zahvaljujejo Kopitarni Sevnica, konfekciji Lisca in sevniškemu trgovskemu podjetju, ki so prispevali nagrade za najboljše maske. Prav tako pa se zahvaljujejo gostišču Goršek in obratovodni zadrugi tov. Sinkovcu.

250 članov RK v Boštanjju

20. februarja je bil v boštanjški šoli občini zbor krajevnih organizacij RK. Po poročilih predsednika Alojza Lisca in tajnice Stemplicje se je razvila živahna razprava, v kateri so poudarjali, da bi morali v odbor pritegniti več mladine.

Volitve pa so pokazale, da bo moral z nekaj izjemami

delo še nadalje voditi dose-danji odbor. Letos je krajevna organizacija RK razdelila socialno ogroženim občanom 30.000 dinarjev, pridobili so tudi 30 novih članov, tako da šteje organizacija že 250 članov RK. Prav tako je na boštanjškem področju precej krvodajalcev.

S. Sk.

Kmetijski nasveti

DUŠIKOVA GNOJILA

Kljub temu, da je v zraku, ki je zmes plinov, skoraj tri četrtine dušika, ta čisti dušik rastlinam ni dostopen. Samo drobnozivke, ki žive kot gost na drobnih izboklinah na koreninah detelj in drugih metuljnic, lahko spremene ta dušik iz zraka v dostopno obliko. Zato tem rastlinam ni treba gnojiti z dušikom, celo škodi jim. Če na primer močno gnojimo z dušikom na travniku, bo detelj v sestavi ruše vedno manj, ker jim dušik ne prija.

Dušik je sestavina vsake žive snovi, v kateri je vezan v zapletenih amino-kislinah, ki so sestavine beljakovin. Nujno potreben je za rast, ker je sestavina listnega zelenila, s pomočjo katerega rastlina dela organsko snov. Zato ga potrebujejo predvsem mlade rastline, ki so začele rasti. Ker je latinsko ime za dušik nitrogenum, izhajajo mnoga imena za dušična gnojila iz te besede (nitromonkal, natrijev nitrat in podobno). Lastnost vseh umetnih gnojil je, da hitreje delujejo, toda njihovo delovanje ni tako dolgotrajno kot je delovanje hlevskega gnoja. Od dušikovih gnojil je še posebno hitro dostopna nitratna oblika dušika. Tak je

■ CILSKI SOLITER (ali natrijev nitrat). Je najstarejše dušikovo gnojilo, ki ima ime po deželi Čile v Južni Ameriki, kjer ga kopljejo kot pri nas pesek v peskopokih. Vsebuje 15 do 16 odst. čistega dušika in hitro ter močno pospeši rast. Je v obliki belih ali sivorjavkastih kristalov, slanega okusa in na jeziku hladi. Trosimo ga lahko do 500 kg na ha. Najbolj se je obnesel za prihranjevanje žit spomladi. Pred pol stoletja je bilo to gnojilo edino koncentrirano dušikovo gnojilo in na stotine ladij ga je vozilo v Evropo in drugod po svetu. Takrat pa so kemiki iznašli umetni način in tovarne so začele izdelovati razna dušikova gnojila: umetni soliter, norveški soliter (kalcijev nitrat), kalijev nitrat in najvažnejšega med njimi

■ NITROMONKAL (na vrečah z njim stoje tudi napisi: kalcijev-amonijev nitrat, kalkamon, apneni soliter in nemško ime kalkamonsalpetar), ki ga kmetje že dobro poznajo, ker ima zelo dober učinek, posebno za dognovanje rasti »pod lista«. Vsebuje 20 do 26 odst. dušika in je v obliki sivih, rjavkastih, zelenkastih ali belih zrnc, zelo prikladnih za trosenje. Ker vsebuje okoli 30 odst. apna, je zaradi tega zelo dober za našo zemljo, ker imamo zaradi precej obilnih padavin mnogo kislih zemljišč. Posebno dobro deluje kot gnojilo okopavinam, krompirju in koruzi. Njima ga lahko trosimo do 400 kg. Ima pa slabo lastnost, da hitro vpija vlago in se spremeni v trde kepe, ki jih je treba najprej razbijati, da ga lahko uporabljamo. Zato ga je treba hraniti v suhih skladiščih in zapirati okna, kadar je zunaj vlažen zrak. Da bi se temu izognili, so v Ameriki začeli izdelovati to gnojilo v zrnih, prevlečenih s snovjo, ki ne pusti blizu vlage, vendar se to gnojilo na našem trgu še ni pojavilo.

Prihodnjič o apnenem dušiku, amonijevem sulfatu in urei ter o splošnih načelih za gnojenje z dušikom.

MARJAN LEGAN
inž. agronomije

Gostinski vodnik po Sloveniji

Če bodo anketiranci pravočasno odgovorili, bo Gostinski vodnik že v letošnji sezoni vodil tuje in domače turiste k specializiranim gostiščem

Uredništvo zbornika »Po Jugoslaviji« pripravlja v obliki »Gostinskega vodnika po Sloveniji« opis vseh krajev in gostišč v Sloveniji, ki so znani kot specializirana gostišča s kakovostnimi jedili in pijačami. Namen tega vodnika je, da se poveča prodaja v gostiščih, kjer že imajo specialitete in da se v to usmerjajo tudi tam, kjer jih še nimajo. Vodnik bo iz krajevnega folklornega gradiva izbral najučinkovitejše možnosti, kako urediti specializirano gostišče, ki bo za kraj značilno. Gostišča bodo v vodniku razporejena na različne načine, da se bo turist lahko znašel, ko bo iskal posebno jedila, ki si jih želi. Seveda je pogoj, da bi imela gostišča ta-

ka jedila vedno na razpolago.

V Sloveniji imamo mnogo sposobnih ljudi, ki so pravi strokovnjaki v kuharski veščini in imajo tudi organizatorske sposobnosti ter voljo do dela v turizmu. Kmetijstvo se bo moralo še bolj truditi, da bo imelo kvalitetne prideleke, industrija pa, da jih bo znala predelati v kakovostno hrano.

Turizem je prenehal biti delovno področje ozkega kroga turističnih delavcev, zato je potrebno skupaj s kmetijskimi gospodarskimi organizacijami, z živilsko industrijo in gostinstvom pripraviti in kulturno servirati hrano in pijače tujim in domačim turistom.

Fn.

verjetno misli, da bomo zaradi divjega lova skrivali orožje. Postal je začuda priden pri delu, ki sem mu ga dal, ter je nabral in poskril precej orožja in municije. Po daljšem premisleku sem se odločil, da skrivnost zaupam tudi svojemu prijatelju Sladičevemu Pepetu, zavedajoč se, da bi delo v troje laže opravili. Pepe me sprva ni vprašal, zakaj skrivam orožje. Kadar me je videl s puško v rokah, mi je večkrat rekel, da je najbolj srečen, kadar je čimdlje od orožja. Verjetno se tudi zavoljo tega ni nič kaj rad navduševal za divji lov. Tako pa je bil pripravljen pomagati.

Ze čez nekaj dni so utihnil strelci okoli vasi in nikjer ni bilo mogoče videti odvrženih pušk. Ko so drugi vaški fantje videli, da zbiramo orožje in municijo, so hitro še sami stopili v akcijo, vendar vsak zase. Kmalu za tem so

Nemci razglasili, da je treba izročiti kakršnokoli strelno orožje njihovim oblastem. Kdor bi orožje kljub temu še imel, bo strogo kaznovan. Postal nas je malce strah, kaj bo, če Nemci zvedo, da smo poskrili toliko orožja in municije. Nastavili smo se nevarnosti, ne da bi vedeli, čemu nam bodo vse te reči, ki smo jih tako skrbno zbirali. Nekateri so skrivali orožje samo zato, ker so ga hoteli imeti, drugi so se navduševali za divji lov, vsi pa smo orožje obdržali za skrivnost. Pazili smo predvsem, da starejši ne bi odkrili, kaj imamo za bregom. Dobro smo vedeli, kako se odrasli bojijo; nikoli nam ne bi dovolili skrivati orožja. Začele so se širiti govorice, da bodo Nemci v preiskavah poskušali dobiti nazaj vojni material. Govorilo se je tudi, kako Nemci trdijo, da so vaščani poskrili orožje in da ga

Proračun občine v višini 715 milijonov sprejet

Odborniki so 26. februarja razpravljali o gibanju zaposlenosti in osebnih dohodkov ter o srednjeročnem programu razvoja občine — Po temeljiti obravnavi na predhodnih sejah, zborih občanov in posebnih posvetovanjih so sprejeli letošnji proračun občine — Skupščina je izglasovala domičil Gubčevi brigadi in razglasila gozd okrog njenega spomenika na Trebelnem za gozd s posebnim namenom — Obvezno flouografiranje prebivalstva bo v času od 15. do 22. junija letos — O uporabi prostih sredstev družbeno investicijske sklada, ki so bila prenesena na kreditni sklad novomeške banke in hranilnice, odborniki niso rekli dokončne besede.

Obširna razprava o gibanju zaposlenosti in osebnih dohodkov je pokazala na izredno slab odnos podjetij do visoko kvalificiranih delavcev in strokovnjakov, ki jih v podjetjih praktično ni, kljub za-vesti, da so potrebni in kljub večletnim priporoč-

Kmalu bo dovolj za razredni pouk učiteljev

V naši občini je pet popolnih in osem podružničnih šol. Samo nova šola v Trebnjem odgovarja vsem zahtevam sodobnega pouka. Najslabše stanje je glede na potrebe na Mirni in v Velikem Gabru, kjer je pouk tudi izven šole v neustreznih prostorih.

Na vseh šolah je od 40 sistemiziranih delovnih mest za predmetni pouk zasedenih samo 29. Od teh pa ima le 13 učiteljev ustrezno strokovno izobrazbo. Za predmetni pouk primanjkuje torej 27, za razredni pouk pa 9 učiteljev. Na višji pedagoški šoli se šola 14 slušateljev. Šole študentirajo za predmetni pouk 4, za razredni pouk pa 23 bodočih učiteljev.

Volitve v skupščino kmetijskega zavarovanja

Franc Jevnikar, Ivan Boh, Anton Klemenčič, Ivan Zorc in Jože Novak izvoljeni za člane skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov za občine Trebnje, Črnomelj, Krško, Metlika in Novo mesto

V trebanjski občini je bilo treba po določilih odloka o ustanovitvi komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov izvoliti 5 članov v skupščino komunalne skupnosti, ki bo v bodoče vodila skupnost. Od 6. do 13. februarja je bilo kljub rednim zborom občanov 5 posebnih zborov, na katerih so izvolili naslednje zastopnike: v Trebnjem so izbrali Franceta Jevnikarja, na Mirni Ivana Bona, v Mokronogu Antona Klemenčiča, v Sentičovrencu Ivana Zorca in v Dobrniču Jožeta Novaka.

Udeležba na zborih je bila zadovoljiva. Kmetje so bili seznanjeni s samofinanciranjem zdravstvene dejavnosti in o večjih pravicah, ki jih imajo, pa tudi o povečanih prispevkih. O njih so menili, da jih bodo mnogi težko zmogli, hkrati pa so izražali zadovoljstvo, da bodo njihovi otroci deležni istih ugodnosti

lom in opomnimo. Posebno poslanca Franci Kolar in Ludvik Golob sta ostro kritizirala obrtniško miselnost vodstev kolektivov, ki vodilne ljudi sicer visoko nagradujejo, zapostavljajo pa strokovnjake, posebno začetnike. Za razvojne službe in ekonomske analize ne skrbijo in žive iz rok v usta, je bilo ugotovljeno, ko je razprava prešla na teze o programu razvoja. Po mnenju poslanca Goloba so elementi kulture našli premalo mesto v njih. Odborniki Lap in Jevnikar sta začela s pripombo, da teze premalo govore o kmetijstvu, zelo obsežno razpravo, v kateri so mnogi govorniki ponovno opozorili na mnoga nerešena praktična vprašanja kmetijstva posebno sadjarstva.

Teze programa razvoja, ki naj bi bile osnova pri sprejemanju planov delovnih organizacij, so sprejeli pod pogojem, da se bo lje ugotovijo primerjalne prednosti gospodarskih dejavnosti v občini, da se da večji poudarek standardu, da se z osebnimi dohodki zavestno vpliva na boljše kvalifikacijsko

sestavo in zmanjšanje fluktuacije delovne sile. Posebna komisija skupščine bo izdelala in poslala priporočila delovnim organizacijam.

Po obsežnih pripravah je v soboto skupščina sprejela letošnji realno sestavljeni proračun v znesku 715 milijonov dinarjev. Republiške dotacije je 167 milijonov in 102 milijona od republike odstopljenih sredstev. Občina se je za letošnje odpovedala vsem ne-gospodarskim investicijam. V proračunu ni denarja za komunalne naprave, ker bodo te vzdrževali s prispevki tistih, ki jih uporabljajo. Krajevne skupnosti so dobile 5 milijonov in na eni prihodnjih sej bodo določili ključ delitve denarja med nje. Družbene organizacije in društva so dobila precej pičila sredstva, vendar to narekuje dejansko stanje. Vsekakor pa je premalo 4.000 novih dinarjev za letošnjo preventivo v kmetijstvu.

Letos bo potrebno varčevati in paziti takorekoč na vsak dinar. Pozdraviti je treba pobudo tajnika

Cirila Pevca, da bo za občinsko upravo posebna komisija odbornikov redno pregledovala stroške uprave, da bi administracija čimmanj obremenjevala gospodarstvo in standard. MARJAN LEGAN

Čakamo na tretjo žrtev?

Ne mine sestanek vaščanov Ponikev in sosednjih vasi, da ne bi znova opozarjali na zelo nevaren nezaščiten ovinek ceste, ki pelje pod mostom avtomobilske ceste v Ponikvah. Navadno plitva Temenica je prav na tem mestu toliko globoka, da je zahtevala že dve žrtvi. Na nepreglednem in nerazsvetljenem ovinku je potreben samo nepreviden korak — in nesreča je tu! Kaže, da stalni opomini vaščanov Cestnemu podjetju Novo mesto, ki bi moralo cesto zaščititi, prav nič ne zaležejo.

OBČINSKA KONFERENCA MLADINE V TREBNJEM

Z novim vodstvom poživiti delo!

V nedeljo, 27. februarja, je na občinski konferenci mladine nov 13-članski komitej, ki bo iz svojih vrst izbral novega predsednika, prevzel precej revno zupuščino prejšnjega komiteja — To mu naj ne jemlje navdušenja, da bodo imeli mladi več od svoje organizacije, kadar gre za njihovo uveljavljanje ali ko iščejo zdravo razvedrilo in zabavo

Na razpravi na konferenci je bilo iz iskrenih besed mladih govornikov čuti, kaj je tisto, kar razen objektivnih težav jemlje krila 2.500 mladincem v posameznih krajih, da ne pokažejo več. Ob nede-

lavnosti občinskega komiteja so aktivni sicer dosegli nekaj uspehov, vendar ne takih, ki bi jih lahko, če bi se kdo zanje zanimal. Mnogi sklepi prejšnje konference in drugi dogovori so ostali jalovi. V Mokronogu so ugotovili, da celo zabava ne vleče več in da je vtis, da se mladina na kmetih za ničesar ne zanima. Mlad delavec iz KEMOOPREME se je zavzemal za športno rekreacijo po enoličnem delu, na kar pa podjetje v sanaciji sploh ne misli. Mladinci šol so opozorili na slabo mentorstvo in prepuščeno. Drugi je zopet govoril o nepovezanosti vaske in tovarniške mladine tam, kjer je v vsakem izmed teh aktivov malo mladine. Delno krivdo o nedelavnosti mladine nosijo tudi druge družbene politične organizacije in pomanjkanje klubskih prostorov. Zrelejši pa so priznali, da je v precejšnji meri kriva mladina sama. Več govornikov je govorilo o zapostavljanju mladih pri zaposlovanju, o razliki med vaško in mestno mladino, o odklanjanju mladih

po prihodu iz šol in odhodih v tujino na delo.

Mnogo je stvari, za katere si mladi želijo odgovora in za katere je potreben organiziran nastop, seveda z uresničljivimi in tehtnimi zahtevami. Mladina ne sme nekaj zahtevati že zaradi tega, ker je mladina, temveč mora dokazati, da je poštena, delavna in sposobna ter vredna zupanja. Taj mladini je potrebno omogočiti izobraževanje in zaposlitev. Tudi na vasi se odpira mnogim lepa bodočnost. Mlade bo potrebno vključevati tudi v druge družbene organizacije in društva in iskati še druge načine zbiranja mladine, da bo začutila, da so to tudi njene organizacije. Prazen aktivizem ne pritegne več.

Konferenca je pokazala, da se mladina zaveda, da ni neka majhna generacija v senci prejšnjih in da ima voljo in pripravljenost ob pomoči starejših razvijati se v ustvarjalne ljudi. Želimo, da bodo uresničeni sklepi konference dokaz za to!

Proslava v čast dneva žena

Na predvečer dneva žena bo krajevna organizacija Socialistične zveze v Trebnjem priredila v čast praznika proslavo v prosvetnem domu. Program bodo svojim materam izvedli šolski otroci. Pozdravni govor bo imel Franc Režun.

Podobne proslave bodo tudi v drugih občinskih središčih.

Na Puščavi tudi za vodovod

Na zboru občanov na Puščavi so prebivalci izrazili željo, da se tudi do njih napravi priključek na mokronoški vodovod. Sklenili so, da bodo celotni izkop v dolžini 1200 m napravili sami s tem, da bo vsaka družina, ki bo dobila vodovod, izkopala 42 m jarka.

RDEČI KRIŽ: TUDI LETOS DAROVANJE KRVI

Pred polno dvorano zadržnega doma je imel v petek, 25. februarja, krajevni odbor Rdečega križa Trebnje redni občni zbor. Za najpomembnejši uspeh na tem plemenitem delovnem področju je zbor ocenil lansko krvodajalsko akcijo, ko je 201 član organizacije daroval kri. Drugo najpomembnejše delo je bilo zbiranje pomoči za poplavljenca in razdelitev Carre paketov pomoči potrebnim družinam in posameznikom. Premalo pa se je od-

bor zavzemal za boj proti alkoholizmu in se premalo vezoval z zdravstveno preventivno dejavnostjo.

Novi upravni in nadzorni odbor je voljan te dejavnosti v letošnjem letu bolje opravljati. Od 24. do 27. maja bo v Trebnjem krvodajalska akcija in zopet bo Rdeči križ čisti, ki bo pridobival nove ljudi, da bodo dali kri, ki rešuje mnogim življenjem.

Po občnem zboru je dr. Maležič predaval o raku.

kljub pozivu nočejo izročiti oblastem. Razmišljali smo, kaj bi napravili. Pa smo se odločili: brat Mirko naj vzame staro zlojmeno puško in nekaj municije, pa naj vse skupaj odnese na nemško komando. Nemci so bili zelo zadovoljni, ko jim je Mirko to prinesel. Celo pohvalili so ga, češ da je prvi, ki je ubogal njihov ukaz. Nemškemu povelju so se potem odzvali še nekateri starejši vaščani. Družgi smo v strahu skrili orožje še bolj na varno.

Kmalu je nekdo prinesel vest, da se bodo Nemci verjetno umaknili do Save, k nam pa naj bi prišli Italijani. Med vaščani je naraščalo nezadovoljstvo. Spraševali so nemške vojake, ali se bodo nemške umaknili in jih pustili res Italijanom. Vojaki so govorili, da o tem nič ne vedo, ker da še niso slišali ustreznega ukaza.

Z nemško posadko v vasi

smo preživeli nekaj več kot 15 dni. Nekega dne pa so Nemci nenadoma odšli iz Tihaboja v Gobrovko (Sv. Križ), kjer naj bi okrepili tamkajšnjo postojanko. Prav pošteno smo se oddahnili misleč, da smo tako bolj varni. Mislili smo si pač: do Gabrovke je dobre pol ure hoj, zato Nemci verjetno ne bodo hodili k nam. Pa smo se zmotili. V našo vas je še vedno dan za dnem prihajala patrola treh do petih vojakov. Zadrževala se je po ves dan. Vojaki so hodili od hiše do hiše, jedli in pili, kolikor so dobili. Prevelikega zanimanja niso kazali za nobeno stvar. Celo za orožje in municijo jim ni bilo več toliko mar kot prej, ko je bila vas še »njihova«. Morda so mislili, da so jim mirni in pokorni vaščani oddali ves skriti material.

Nekega dne, bila je ravno sobota, smo zvedeli, da na

Mirni pripravljajo demonstracije proti Italijanom. Za ta borbeni pohod so se začeli pripravljati tudi pri nas. Tisti, ki so nameravali sodelovati v pohodu, so osedlali konje in pripravili rdeče zastave s črnimi kljukastimi križi. Zanimanje za pohod je bilo veliko, odziv pa precej manjši. Popoldne smo zvedeli, da je v Trebnjem pravi pekel z Italijani, ker so tudi Trebanjci zahtevali, naj se Italijani umaknejo nazaj. To je vplivalo tudi na našo vas. Na pohod sta kljub temu odšla s konji in nemškimi zastavami dva naša fanta: Zonov Cal (Karel Jevšvar) in Sladičev Pepi (Jože Vrtačnik). Na Mirno ni hotel iti noben drug. Nemci so na Mirni demonstrante nagnali in prepodili na vse strani. Nekaj so jih pretepli in, kot se spominjam, tudi zaprli.

Pozno zvečer sta se Cal in Pepe vrnila domov. Videti sta

bila zelo klavrna. Nista razumela, zakaj so Nemci demonstrante nagnali, saj so zanje »navijali« ter jim tako izkazali lojalnost. Sklepari smo, da je do tega prišlo zato, ker so Italijani in Nemci zavezniki, ki da zato ne dovoljujejo, da bi se okupirano ljudstvo po svoji volji odločalo za tega ali onega okupatorja. Po tem »borbenem demaršu« so Nemci ostali bolj previdni, mi pa smo se jih čedalje bolj bali, zlasti fantje. S Pepetom sva se odločila, da skrijeva nekaj pušk in strojnico v večjo količino nabojev na podstrešje pokopališke mrtvašnice. Naradila sva načrt za akcijo in ga takoj začela uresničevati.

Delo sva opravila ponoči, ko so vsi že spali. Tako sva bila bolj varna in brez skrbi, da bi naju kdo videl. Moj očim je bil cerkovnik in je imel tudi ključce od mrtvašnice. V temni noči sem vzel

ključ in odšel na hriček bližje pokopališča, za kjer sva se zmenila s Pepetom. Luči so v vasi že pogasili, nad hišami je prežala tišina. Od časa do časa se je slišalo lajanje psov in skovikanje sov. Malce tesno mi je bilo pri srcu in komaj sem čakal, da pride sodelavec Sladičev Pepi. Nisem nanj dolgo čakal. Takoj, ko je prišel, sva začela vleči iz grmovja 10 pušk in lahko strojnico ter dva velika zaboja municije. Napolnila sva se na pokopališče. Obložen z orožjem sva se počasi in tiho približevala pokopališču. Prav narahlo sem odklenil mrtvašnico in prvi stopil vanjo. Nosil sem lahko strojnico »zbrojevko« in nekaj pušk. Pepi je nosil predvsem puške. Priznam, da mi ni bilo vseeno, tiščalo me je v grlu in strah me je bilo pri tem delu. Prvič v življenju sem pozno ponoči in brez luči hodil po pokopališču in mrtvaš-

nici. Ko sva s Pepetom vstopila, sem vzel ključ iz vrat, ne da bi o tem kaj povedal sodelavcu. Narahlo sem zaprl vrata, da bi bila zunaj videti zaklenjena. Tovor sva previdno zložila na mrliško mizo ter si oddahnili. Delo sva opravljala brez besed. Se danes se čudim, kako sva mogla zdržati v taki tišini. Zlezal sem na podstrešje, Pepi pa mi je (kos za kosom) podajal orožje tako dolgo, dokler ni bilo vse spravljeno na podstrešju. Ko mi je dajal zadnjo puško, je tiho rekel: »Mejdun, vse sem ti dal, kar sva prinesla.« S podstrešja sem zlezal skozi majhno odprtino. Odsila sva in zaklenila vrata. Tiho in previdno sva se odmikala od pokopališča. Vrnila sva se do grmovja, kjer so bili naboji. Precej utrujen sem bil, zato sem predlagal, da si odpokojeva. Sedla sva in se pogovarjala o uspehu. (Se nadaljuje)

To pač ni način sodelovanja in pomoči

Občni zbor gasilskega društva v Mokronogu — društvo je bilo ustanovljeno 3. julija 1882 (Ludvik Berg, Franc Pencga st., Janez Pleskovič, Janez Povše) — je bil 20. februarja v domu, obnovljenem le na pol. Zbor je potekal ob veliki udeležbi članov, ki so ob koncu sprejeli delovni program društva za leto 1966.

Kako majhno pozornost in pomembnost posvečajo napredku domačih društev družbeno politične in gospodarske organizacije, je udeležba na tem občnem zboru znova pokazala. Kljub vabilom ni nobena družbeno politična organizacija poslala na občni zbor svojega predstavnika, medtem ko je gospodarske organizacije zastopal le predstavnik kmetijskega obrata.

Gasilskemu društvu bi morale nuditi pomoč predvsem družbeno politične organizacije na čelu s Socialistično zvezo, ker bi društvo le tako lahko dokončno uredilo svoj dom in nabavilo opremo. »Strizirana« poročila družbeno političnih organizacij na njihovih letnih konferencah nič ne pripomorejo k napredku naših društev, ki brez pomoči krajevnih činiteljev je životarijo. Nepoučen opazovalec mokronoških razmer bi lahko dobil vtis, da so naše krajevne družbeno politične organizacije povsod tista gonilna moč, kar bi v resnici morale biti, vendar niso. Zato v Mokronogu zadnje čase nikamor ne pridemo in je tudi klub družbenih organizacij zaspal.

TREBANJSKE NOVICE

Več pristojnosti in manj denarja

Direktor Stanovanjskega podjetja Novo mesto Miha Hrovatič, dipl. ekonomist, v razgovoru o hišnih svetih — Kaj bo s tem samoupravnim organom, ki je v februarju ostal popolnoma brez denarja? — Ali bomo hišnim svetom zmanjšali doseganje samoupravne pravice?

— O hišnih svetih je zadnje čase veliko govoric in slišati je celo, do bodo ukinjeni. Kaj lahko poveš k temu?

— Hišni sveti ostanejo kot samoupravni organ stanovalcev še naprej, njihova vloga pa se pri upravljanju s stanovanji celo poveča. Izgubili pa bodo pravico neposrednega odločanja o finančnih zadevah, ker bo sredstva zbrala in jih delilo stanovanjsko podjetje. Hišni sveti bodo še vedno razpolagali z vrnjenim delom stanarin, to je s sredstvi, namenjenimi tekočemu vzdrževanju. Volili bodo nov organ: skupščino stanovalcev in pa svoje predstavnike v delavski svet stanovanjskega podjetja, ter preko obeh predstavniških organov posredno sodelovali o programu in nalogah stanovanjskega podjetja.

— Predsedniki hišnih svetov tarnajo, da so v februarju ostali brez denarja in brez pravice in da ne vedo kaj delati?

— Vsi hišni sveti so dobili 31. januarja pismeno navodilo, kako naj uskladijo svoje delo z republiški predpisi in z občinskimi odloki. Še ta mesec bodo vnovič obveščeni o spremembah v organizaciji hišnih svetov, hkrati pa bodo stanovalci izvolili nove, novi zakonodajni prilagojene samoupravne organe.

— Ste res odvzeli hišnim svetom vsa sredstva? Kako je z dohodki stališč v večjih stavbah, ker so, kot je slišati, ostale nekatere v februarju brez osebnih dohodkov?

— Po določilih zveznega zakona ne morejo hišni sveti po 1. januarju 1966 več imeti samostojnih žiro računov.

Danes plenum ObSS Novo mesto

Danes bo v Novem mestu plenarna seja občinskega sindikalnega sveta Novo mesto. Na njej bo tekel razgovor o tem, kako sindikalne organizacije uresničujejo stališča občnega zbora ObSS Novo mesto. Hkrati se bodo pomenili tudi o programu in vsebini dela občinskega sveta v letu 1966. Občni zbor ObSS je dal poseben poudarek delu sindikalnih podružnic, ki bodo morale kot osnovne organizacije sindikata v vsakodnevni praksi uresničevati skupna stališča, sprejeta na občnem zboru. Program dela ObSS zajema predvsem izboljšanje notranje zakonodaje v kolektivih, samoupravno rast in razvoj osebnosti proizvajalca, skrb za njegove vsakodnevne potrebe ter nekatera najpomembnejša gospodarska vprašanja v občini.

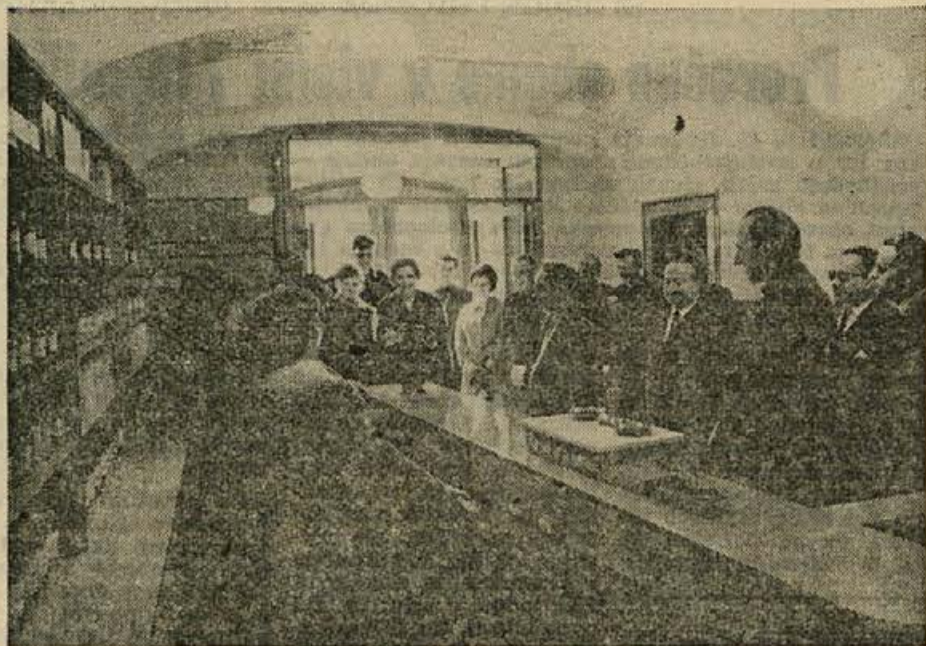
Zavoljo tega so bila njihova sredstva prenesena na naše podjetje, njihovi žiro računi pa ukinjeni. Glede osebnih dohodkov ljudi, ki so bili v delovnem razmerju s hišnimi sveti, pa lahko povem, da prevzemamo vse obveznosti dosedanjega delodajalca. Z vsemi prizadetimi bomo sklenili delovne pogodbe in jim izplačali dolžne zneske.

— Reorganizacija v gospodarstvu s stanovanji je prinesla veliko novega, videti pa je, da ljudje o tem zelo malo vedo. Kaj nam lahko, prosim, poveš o tem?

V soseskah, kjer so ljudi novosti v stanovanjski zakonodaji zanimale, smo o njih obširno govorili stanovalcem na zborih volivcev in na sestankih SZDL. Tudi vsi hišni sveti so, kot sem že omenil, prejeli podrobna navodila z našo okrožnico in so pač lahko sklicali zbere stanovalcev ter se z njimi o vsem pomenili. V zadnji številki Uradnega vestnika Dolenjske je bil razen tega objavljen poljuden sestavek o stanovanjski reformi, ki pove vse, kar mora občan vedeti. Za vsa dodatna pojasnila smo v našem podjetju vsakomur na voljo!

Tako so nam povedali pri Stanovanjskem podjetju Novo mesto. Nekaj pa le ne gre skupaj: hišnim svetom so odvzeli vsa sredstva (po zakonitih predpisih seveda), povedali so, da bodo imeli hišni sveti v bodoče manj denarja, v isti sapi pa trdijo, da bodo njihove samoupravne pristojnosti večje. Takšnega stanja seveda ni krivo stanovanjsko podjetje, pač pa zakonodaja, ki je najbrž v naglici prezrla pomembnost neposrednega samoupravljanja stanovalcev pri gospodarjenju s stanovanji. Samoupravljanja ni brez materialne osnove, to je že zelo stara ugotovitev. Kako jo torej uskladiti z dejanskim stanjem in s tem, kar smo slišali?

MILOŠ JAKOPEC

V soboto so v Dolenjskih Toplicah odprli lekarniško postajo v sklopu novomeške lekarne. Kolektiv Lekarne je s lastnimi sredstvi preuredil spodnje prostore hiše pri mostu v officino, laboratorij, sobo za kolektiv, stanovanje za vodjo postaje in sanitarije ter nakupil vso opremo. Zidarska dela je opravilo podjetje Remont iz Straže, opremo je izdelal mizarski mojster Gazvoda, projekt pa Silvo Jerman iz Projektivnega podjetja Emona. Stroški so znesli 17 milijonov starih dinarjev. Res lepa in kompletna lekarniška postaja je pomembna pridobitev za turistični in zdraviliški kraj s širokim zaledjem domačega prebivalstva. Na sliki: gostje si ob otvoritvi ogledujejo prostore nove postaje (Foto: M. Moškon)

Priznanje za 20 let svobode DPD Dušan Jereb

Poročati moramo se o lepi počastitvi kulturnega praznika Slovencev, ki so ga člani DPD Dušan Jereb v Novem mestu 15. februarja združili z 20-letnico društvenega življenja. Na proslavo so razen odgovornih predstavnikov ObS, ObO SZDL, ObK ZKS in drugih povabili tudi vrsto nekdanjih zaslužnih članov društva, ki so ta večer napolnili dvorano hkrati s Novomeškimi do zadnjega kotička. Predsednik društva Lojze Kastelic se je v kratkem nagovoru zahvalil članom in prijateljem društva za ustvarjalno sodelovanje, hkrati pa je prebral tudi imena tistih dolgoletnih članov in sodelavcev, ki so ob 20-letnici novomeške Svobode dobili še posebno pismena priznanja. Predstavniki sekcij so nato na odru prevzeli diplome, nabitno polna dvorana pa je prisrčno pozdravljala počastitev delovnih članov.

Nato se je razvil kvaliteten spored, v katerem sta najprej zapela mešani zbor učiteljskega in moški zbor društva pod vodstvom Toneta Marklja odlomek iz Verdijevega Nabucca. Pesem je bila podana izredno kvalitetno in jo je med drugimi posebej pohvalil tudi skladatelj Blaž Arnič, ki se je udeležil večera. Sledil je mešan program orkestra, solo točk in dvospelov, pri čemer so se zlasti odlikovali vsi člani zaslužnega orkestra pod vodstvom dirigenta Draga Sproca ter pevci Vladimir Drenovec, Rudi Mraz in Darino ter Mira Rangus. Pri klavirju jih je spremljal pianist Stane Pink. Priznani so ljudje, ki so se v kratkem nagovoru zahvalili članom in prijateljem društva za ustvarjalno sodelovanje, hkrati pa je prebral tudi imena tistih dolgoletnih članov in sodelavcev, ki so ob 20-letnici novomeške Svobode dobili še posebno pismena priznanja. Predstavniki sekcij so nato na odru prevzeli diplome, nabitno polna dvorana pa je prisrčno pozdravljala počastitev delovnih članov.

Po odmoru smo videli Linhartovo Zupanovo Misko, ki jo je s starimi znanci novomeškega odra na novo zredel Alenka Boje-Vrabc. Igrali so France Krač, Marija Šali, Franci Končija, Stane Gregorčič st., Alenka Boje-Vrabc, Ante Kotar in Polde Cifer. Scena je bila postavljena po zamisli Franceta Kralja, medtem ko so bile druge dolžnosti na odru v rokah Mare Glonar, Vinka Zabkarja, Petra Ciglerja, Stanke Gregorčiča ml. in Jožeta Mesarka.

V soboto zvečer, 5. marca, bo društvo ob 19.30 ponovilo svoj jubilejni kulturni program v počastitev dneva žena. Kdor ga ni videl 15. februarja oz. na takratni ponovitvi, naj si ga ogleda zdaj!

V Dol. Toplicah so gledali »Vaško Venero«

V nedeljo, 27. februarja, je v Dolenjskih toplicah gostovalo KUD Sentjanž na Dolenjskem in uprizorilo veselolero »Vaška venera«. V zimski sezoni je bila to prva kulturna prireditev v Dolenjskih toplicah. Igra si je ogledalo veliko Topličanov in obiskovalcev iz okoljskih krajev, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička. Prireditev je dokazala, kako si topličani žele kulturnih nastopov. D.G.

Delo topliškega RK

V petek, 25. februarja, je bil v mali dvorani prosvetnega doma v Dol. Toplicah občni zbor krajevne organizacije RK. Iz poročil o delu se je čutilo, da se društvo zaveda važnega poslanstva organizacije. Društvo je sodelovalo z občinsko organizacijo RK in predsednica N'na Nučič je bila na seminarju za vodenje tečaja prve pomoči v Novem mestu.

Za poplavljenca je društvo zbralo 123.000 starih dinarjev prostovoljnih prispevkov, podmladek RK pa je nabral 20 tisočakov. Pridobili so tudi več novih članov in želijo več moških pritegniti k sodelovanju. Na občnem zboru so pohvalili delo podmladka RK, ki je imel dva tečaja, skrbel za čistočo v šoli, zbiral hrano in obleko, skrbel za ptice pevke in obdeloval polje, kjer je pridelal hrano za šolsko kuhinjo. Obiskovalci zbora so želeli, da bi jim društvo priredilo več zdravstvenih predavanj. D.G.

jev prostovoljnih prispevkov, podmladek RK pa je nabral 20 tisočakov. Pridobili so tudi več novih članov in želijo več moških pritegniti k sodelovanju. Na občnem zboru so pohvalili delo podmladka RK, ki je imel dva tečaja, skrbel za čistočo v šoli, zbiral hrano in obleko, skrbel za ptice pevke in obdeloval polje, kjer je pridelal hrano za šolsko kuhinjo. Obiskovalci zbora so želeli, da bi jim društvo priredilo več zdravstvenih predavanj. D.G.

USPEH DIJAKOV: SKUPNA SKRB ŠOLE IN DOMA

Radi bi imeli lepo vzgojene ljudi

3. februarja letos smo poročali, kako je potekel letošnji I. zbor staršev dijakov gimnazije z oddelki učiteljskega in Novem mestu. Omenili smo, da je na zboru poročal o učnih in vzgojnih vprašanjih združene šole njen ravnatelj profesor Veljko Troha. Danes začnemo objavljati njegovo poročilo z zbora, saj smo prepričani, da bo zanimalo vse starše in vzgojitelje, prav tako pa tudi druge organe, ki imajo kakršnokoli skrb za to, da bomo imeli zdravo, lepo vzgojeno in dobro mladino, ki bo stopila v življenje kar najbolje pripravljena.

Kot na drugih področjih našega gospodarstva in kulturnega razvoja se tudi v šolstvu spreminja njegova vloga glede na potrebe in spreminjajoče pogoje. Med tem ko smo v povojnem življenju težili k temu, da čimveč ljudi študira, da se izobražuje, se kulturno dviga ne glede na ozko specializacijo, je proces spreminjane vloge srednje šole pa tudi gimnazije v tem, da nam sicer gre za to, da čimveč mladine študira, vendar s pogojem, da vemo kakšnega strokovnjaka naše življenje potrebuje, na kakšnem mestu bo najbolj ustrezal in kje bo dosegel najboljši delovni uspeh v prid sebi in družbi. Ne gre nam torej zgolj za to, da je nekdo izobražen, temveč da je izobražen v določeni smeri. Seveda je zaradi tega pri-

šlo do nekaterih sprememb tako v gimnaziji sami kot tudi na učiteljski. V čem so te spremembe?

Spremembe na gimnaziji se kažejo v naslednjem:

- dodajanje družboslovnih predmetov v višjih razredih gimnazije (sociologija, filozofija),
 - poglobljanje posameznih predmetnih področij s tako imenovanimi praktičnimi znanji,
 - prirodoslovni predmeti so vezani na laboratorijsko delo,
 - tehnična vzgoja z delom v proizvodnji in nov način izobraževanja teorije s praktičnim delom, s tehnološkimi procesi itd.
- Vse te spremembe seveda še niso tako izpopolnjene,

kot bi morale biti, saj terjajo poleg želja tudi jasne koncepte o tem:

Kaj gimnazija v trenutnem življenju je? Ali je to splošno izobraževalna šola, ki predvsem pripravlja dijake za vpis na univerzo, ali pa naj omogoča tudi izobrazbo zaključnega tipa, to je usposablja dijake tudi za morebitno opravljanje poklica, ne da bi se vpisali na visoko ali višjo šolo? Oba navedena pojma o vlogi gimnazije je vsebovala resolucija o gimnaziji, to pa je tudi sestavni del zakona o gimnaziji, ki naj bi bil v kratkem sprejet.

Tu se ni mogoče spuščati v podrobnosti in v kritiko, ali je to potrebno ali ni, pomembno pa je, da tak način dela terja več denarja, tudi drugače strokovnjake za nekatero predmetno v okviru »praktičnih znanj« kot so stenografija, strojepisje, knjižničarstvo itd. V razmerah, v kakršnih delamo, je seveda težko zadovoljiti te potrebe, zato zaenkrat na naši šoli pomenijo »praktična znanja« zgolj poglobljanje, specializacijo tistih predmetov, ki jih navadno dijaki izberejo glede na to, iz katerega pred-

meta bodo opravljali končni izpit in kaj bodo študirali. Z izboljšanjem zlasti materialnih razmer smo skušali zadostiti praktičnim znanjem, kot poglobljanju predmetov in seveda čisto praktičnim znanjem, saj vemo, da vsi dijaki vendarle ne gredo na višje in visoke šole, pa bi njim napravili precejšnjo uslugo, če bi jim dali poleg solidne splošne izobrazbe še vsaj nekaj poklicne, da bi se na ta način lažje zaposlili.

Kot že omenjeno, pa terja ta sodobnejši način poučevanja globljo organizacijo dela, ta pa je združena z večjimi denarnimi zneski. Vsa prej našeta področja se v glavnem opravljajo tako, da se razred razdeli na dve ali več skupin. Za dosledno zadovoljevanje načel po takem pouku pa bi potrebovali več ustrezno opremljenih prostorov, ki jim stavba, grajena za drugačne namene šolanja, ne more zadostiti.

Učiteljske, ki je od 1. marca preteklega leta združeno z gimnazijo, v taki obliki kot je, odмира. Reforma osnovne šole in splošen družbeni razvoj sta pokazala, da učitelji s tako izobrazbo, kot so jo dobivali doslej, ne morejo več opravljati tako kvalitetno in ustrezno nalog, kot so jih lahko doslej. Gre predvsem za to, da bodoči učitelji, tudi razredni, dobijo šir-

šo splošno izobrazbo, ki jim jo lahko nudi gimnazija splošnega tipa in po absolvatoriju nadaljujejo šolanje na dagoški akademiji, ki jih usposablja strokovno za razredne in predmetne učitelje. V tem smislu smo šele na začetku. Tako imenovani pedagoški oddelki gimnazije imajo predvsem namen usmerjati dijake, ki končajo gimnazijo, na študij za pedagoške delavce. To je njihov namen, vendar imajo dijaki teh oddelkov možnost nadaljevati študij na katerikoli višji ali visoki šoli. Ti oddelki so nekoliko bolj obremenjeni na teden, ker imajo nekaj več likovne in glasbene vzgoje, kar jim lahko le koristi, nikakor pa jim ne more škodovati. To je vredno poudariti predvsem zato, ker se pojavlja napačno mnenje, da so absolventi pedagoških oddelkov gimnazije hkrati tudi že učitelji in da so torej ti oddelki le preoblikovani oddelki učiteljske.

Med nove naloge sodijo prav gotovo končni izpiti tako na gimnaziji kot na učiteljski. Ti izpiti se pravzaprav spreminjajo iz leta v leto in nikakor ne morejo dobiti neke stalne oblike, ki bi dosledno stabilizirala pripravo dijaka nanjo, pa tudi šole ne bi povzročala toliko dodatnih nalog. Sedanja maturacija je kompromis stare (dijak je opravljal izpite iz več

predmetnih področij) in nove (dijak je moral predložiti izpitnemu odboru seminarsko oz. diplomsko delo in ga zagovarjati). S to kompromisno obliko, mature so učitelji sicer zadovoljni, toda ne povsem, saj preveč poudarja ena predmetna področja, zanemarljiva pa druga. No, letos bo matura takšna kot lansko leto, ta čas pa bodo prišle malenkostne spremembe, ki bodo veljale za maturante v šolskem letu 1966/67.

Omenjal sem predvsem novosti v našem izobraževalnem delu, saj druga predmetna področja več ali manj poznamo in so, kar je prav, hrbtenica izobraževanja na srednji stopnji.

Če bi se sedaj vprašali, kako opravljamo te naloge, kaj nas ovira pri tem delu, kakšne uspehe in neuspehe doživljamo ob tem, bi na to ne mogli na kratko in povsem določno odgovoriti. Zadržal bi se predvsem pri vprašanih, ki zadevajo učence, starše kot neposredno prizadete in tudi šole, ki ima dolžnost izobraževati in vzgajati.

1. Prvo tako vprašanje je, ali so dijaki preobremenjeni. Ali na splošno zmorejo to, kar bi jim radi dali? Mislimo, da so dijaki preobremenjeni, toda bolj količinsko (glede na število ur) kakor pa kakovostno.

(Nadaljevanje sledi)

Ureditveni načrt Bršlina odobren

Odlok o financiranju nove ljubljanske bolnišnice in odlok o dodelitvi šentjernejških in škocjanskih gozdov v gospodarjenje dvema organizacijama zavrjnena — Delovne organizacije v novomeški občini prepočasi izdelujejo programe in načrte za prehod na 42-urni delovni teden

Oba zbora občinske skupščine v Novem mestu sta na 24. skupni seji v soboto, 26. februarja, sprejela odlok o ureditvenem načrtu Bršlina, odlok o notranji organizaciji uprave občinske skupščine, sporazum o določitvi samoupravnih pravic med občinsko skupščino in občinskim javnim pravobranilstvom in odlok o razpisu nadomestnih volitev v zbor delovnih skupnosti v volilni enoti št. 1. Po daljši razpravi pa so odborniki zavrjnili odlok o medobčinskem financiranju gradnje nove ljubljanske bolnišnice in odlok o dodelitvi gozdov v gospodarjenje, ki ga je odklonil že svet za kmetijstvo in gozdarstvo. Na seji so sprejeli še priporočilo delovnim organizacijam o uvajanju 42-urnega delovnega tedna in obravnavali premoženjsko pravne zadeve, volitve, razrešitve in imenovanja.

Ureditveni načrt Bršlina je odbornikom obrazložil eden izmed projektantov inž. arh. Marjan Lapajne. O pomenu tega načrta za nadaljnji razvoj Bršlina je govoril predsednik sveta za gradbene in komunalne zadeve ter urbanizem Tone Valentinčič. Rekel je, da je svet dvakrat razpravljal o ureditvenem načrtu Bršlina, da je bila o njem javna razprava in naj skupščina odloči sprejme, upošteva vse pripombe in predloge občanov. Ureditveni načrt je vezan na urbanistični načrt Novega mesta in med drugim že upošteva novi priključek na avtomobilsko cesto, ki bo speljal na ugodnejšem terenu kot sedanja dva v Karteljevem in Mačkovoču. Skupščina je odlok o ureditvenem načrtu Bršlina soglasno sprejela.

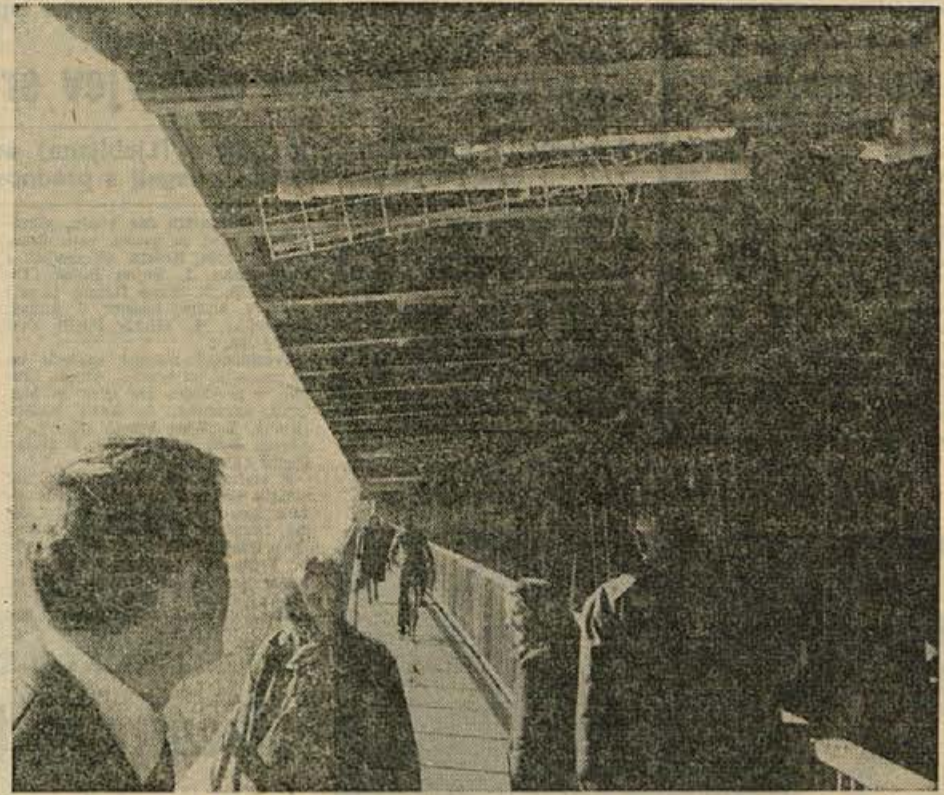
Komu gospodarjenje z gozdovi na šentjernejškem območju?

Predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo Erno Šali je skupščini sporočil, da svet ni bil za osnutek odloka, po katerem bi na škocjanskem in šentjernejškem predeju gospodarila GG Novo mesto in KGP Brežice, temveč naj bi z gozdovi v mejah novomeške občine gospodarilo samo GG Novo mesto. Ker pa novi zakon o gozdovih ne dovoljuje spremembe meja na ta način, kar je povedal tudi tajnik Franci Kuhar, je bila skupščina v dvomih, kako glasovati. Odborniki Škocjanskega predela so vnaprej povedali, da za odlok, kot je pripravljen, ne bodo glasovali. Ker se je izkazalo, da bi bila ob vseh nejasnostih kakršnakoli odločitev prehitra, je skupščina potrdila sklep sveta za kmetijstvo in gozdarstvo oziroma je odlok o dodelitvi gozdov na šentjernejškem in škocjanskem območju v gospodarjenje tej ali oni gozdni organizaciji zavrnila.

ma je odlok o dodelitvi gozdov na šentjernejškem in škocjanskem območju v gospodarjenje tej ali oni gozdni organizaciji zavrnila.

Rok za programe o krajšem delavniku je kratek!

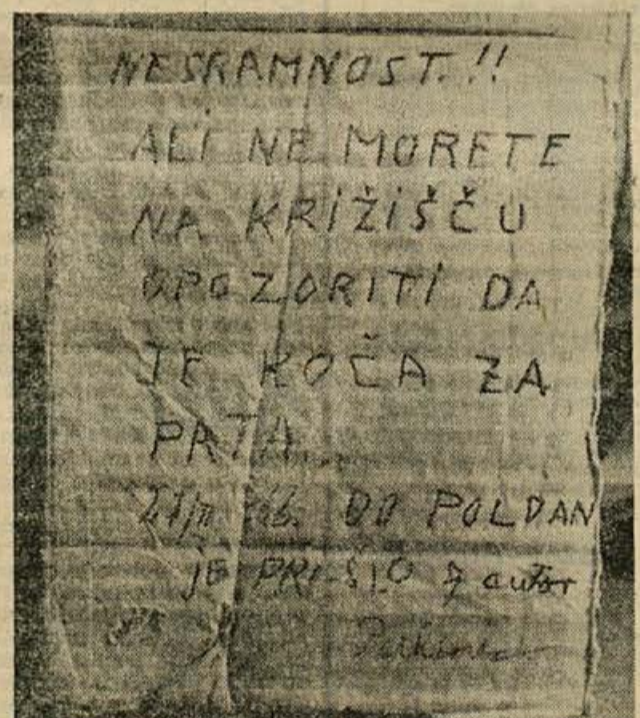
Skupščina je znova opozorila delovne organizacije, naj ne pozabijo na prehod na 42-urni delovni teden. Po informaciji, ki je bila posredovana odbornikom, potekajo v delovnih organizacijah priprave za sprejemanje načrtov in programov za prehod na skrajšan delovni čas precej počasi. Rok za izdelavo je 8. april 1966. Do zdaj so skupščini ustrezne načrte in programe predložili: NOVO TEKS, VODOVOD IN KOMUNALNO PODJETJE. Priporočilo skupščine velja predvsem tistim delovnim organizacijam, ki so na tem področju najmanj napravile.

Konzolni most čez Krko na Lokj s pridom uporabljajo ljudje z obeh strani bregov skozi ves dan. Ne samo pešci, tudi kolesarji se silijo s svojimi kolovrati vmes! Zvečer postane most vse bolj samotni, saj so brezvestni »junaki« že v drugo in tretje pokvarili in razbili skoraj vse luči na mostu. Občina mora »žrtvovati« lepe denarce za popravila razsvetljave in kratkovidni škodljivci najbrž ne pomislijo, da gre ta strošek tudi iz njihovega žepa! Na občini so povedali, da bo prvi, ki ga bodo zalotili pri razbijanju, plačal za vse nazaj. (Foto: M. Moškon)

Ljubljanska bolnišnica — kolektivna skrb Slovenije

Načelnik oddelka za družbene službe Jože Suhadolnik je obrazložil osnutek medobčinskega odloka o programu financiranja graditve nove ljubljanske bolnišnice v letih 1966 do 1970. Vrednost za obdobje znaša nad 19 milijard dinarjev. Nekateri republikanski poslanci so pripomnili, da je poslanci so pripomnili, da je v tej vsoti upoštevana tudi zgraditev onkološkega inštituta, torej učnega objekta, pomembnega za vso Slovenijo. Poslanci so zatrjevali, da so bili tako informirani v Ljubljani. Direktor Komunalnega zavoda za socialno varovanje Zvone Sušteršič, tudi sam poslanec in član ene republikanske komisije, je zanimal, da bi bilo financiranje zgraditve onkološkega inštituta zaobseženo v vsoti 19 milijard dinarjev, ki naj bi jo prispevale občine bivšega ljubljanskega okraja skupaj z republiko. Zvone Perc in Ivo Novšak sta zatem ugovarjala dosedanjemu načinu zbiranja sredstev za novo ljubljansko bolnišnico, češ da so občine bivšega ljubljanskega okraja preveč obremenjene in niso samo one dolžne prispevati za zgraditev objekta, od katerega bo imela koristi vsa Slovenija. Tudi drugi odborniki so menili, naj bi za to bolnišnico prispevale sredstva vse občine v Sloveniji. Ker osnutek odloka za financiranje zgraditve tega objekta upošteva samo občine bivšega ljubljanskega okraja, ga odborniki novomeške občinske skupščine na sobotni seji niso sprejeli. »Nova ljubljanska bolnišnica je slovenska kolektivna odgovornost,« so poudarjali.

Tole sporočilo si lahko novomeško planinsko in turistično društvo zatakne za klobuk! Napis ob cesti čez Gorjance še vedno vabi izletnike 11 kilometrov daleč h koči pri Gosposidični, ki je že celo zimo zaprta. V nedeljo je bilo pri koči 18 avtomobilov: 7 popoldne in 11 popoldne. Namesto turizma — dolg nos! Mar ne bi že na »Vahti« opozorili s primerno tablo, da je planinski dom pri Gosposidični zaprt?

Dolenjske Toplice: prispevek za perišče

Na zadnjem sestanku so se volivci v Dolenjskih Toplicah dogovorili, da bodo popravili streho nad periščem ob odtoku termalne vode. Izvolili so tudi tričlanski odbor, ki naj bi skrbel za ureditev. Odbor je že zbral prispevke občanov. Kaže, da popravilo strehe same ne bo dovolj, temveč bo treba poskrbeti še za dober odtok nesnažne vode, ki zastaja v perišču.

Obrtno podjetje „USLUŽNOST“ NOVO MESTO

s svojimi servisi:

- KOVINARSKIM — Resljeva 2
- VULKANIZERSKIM — Partizanska cesta 4
- KLEPARSKIM — Ragovska cesta 2
- MIZARSKIM — Brod 28
- ČEVLJARSKIM — Prešernov trg 14
- SIVILJSKIM — Kristanova 12/a

in z grupo za gradbena dela: zidarska, elektroinštalaterska, vodoinštalaterska, pečarska, tesarska, krovna, slikopleskarska, adaptacijska dela in za proizvodnjo vrtlakov na Germovi 4

vam nudi usluge po solidnih cenah in pod strokovnim vodstvom. Naročila sprejemamo v upravi podjetja — Kristanova 12/a, in v obratih — Germova 4.

Koristno predavanje v Mirni peči

Pred kratkim smo imeli v Mirni peči zanimivo predavanje s filmom o tuberkuloznih in rakastih obolenjih, ki ga je organiziral občinski odbor RK v Novem mestu skupno s krajevno organizacijo RK. To je bil prijeten, sproščen pogovor, za katerega smo zdravniku hvaležni. Predavatelj je zelo lepo in na razumljiv način pojasnjeval, karkoli smo ga vprašali. Skoda je le, da se ni še več ljudi predavanja udeležilo, zlasti pa smo pogrešali onih, ki se poklicno ukvarja

POTUJOČI KINO NOVO MESTO

predvaja ameriški barvni vestern film »Črna narednik« v naslednjih krajih:

- 5. 3. v Skočanju ob 19. uri,
- 6. 3. v Brusnicah ob 15. uri,
- 6. 3. v Mirni peči ob 19. uri,
- 7. 3. na Otočcu ob 9. uri,
- 8. 3. v Smarjenskih Toplicah ob 19. uri in
- 9. 3. na Uršnih selih ob 19. uri.

IZ DOLENJSKIH TOPLIC

ODTOČNI KANAL ZA PRT — Na cesti proti Dol Sušicam so že pred meseci popravljali cestišče, od katerega je pri Zvanovi hiši speljan odtočni kanal v Sušico. Kanal je bil splošno slabo pokrit, tako da se je plošča že kmalu vdrla in zaprla vodi odtok. Zdaj ob vsakem nalivu voda kar dere po cesti. Nikogar ni, ki bi kanal popravil, ljudje pa se zaradi tega čedalje pogosteje pritožujejo.

PLES V MASKAH — V topliški dolini je bilo predpustno razpoloženje precej živahno. Na pustno nedeljo je bila v zdraviliški restavraciji maskarada. Podobne zabave so bile v Podturnu, kjer so jo organizirali gasilci, v Straži in še kje. Veselo razpoloženje z maskami je bilo opaziti tudi na sam pustni torek zvečer v vseh gostinskih lokalih. D. G.

Novomeška kronika

NA MESTNIH NJIVAH je že izkopana jama za temelje XI. stanovanjskega stolpca, ki ga namerava zgraditi SGP Pionir za kupece. Jutri popoldne ob 9. uri bo v prostorih samskega doma pri Pionirju v Bršlinu posvetovanje vseh zainteresovanih za odkup stanovanj v tem zadnjem stolpču na mestnih njivah; pomenili se bodo o načinu in pogojih sofinanciranja, sporazumno pa bodo določili tudi rok za dograditev stolpca, s katerim bo izgradnja velikega sodobnega naselja na Mestnih njivah zaokrožena.

GLASBENA SOLA BO ODPRILA oddelek za solo petje. Vsi, ki želijo peti, naj se prijavijo v pisarni Glasbene sole na Cesti herojev. Petje bo poučevala profesorica Olga Krejčič iz Ljubljane.

GORENSKA V SLIKAH IN MELODIJAH je naslov predavanja, ki ga bo imel naš stari znanec iz dvoran, Stane Tavčar iz Kranja. Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela ga je povabil, da bi novomeškim poslušalcem in gledalcem pripovedoval o zakladnici lepote in melodije na Gorenjski. Predavanje bo naslednji četrtek, 10. marca ob 19. uri v sindikalni dvorani na Društvenem trgu. Predavatelj si bo pomagal z bogato glasbeno opremo in 360 barvnimi diapozitivi. Staneta Tavčarja se spominjamo iz leta 1962, ko nam je pripovedoval svoja doživetja z afriškega kontinenta, kamor se je odpravil na mopedu.

PO VRHOVCU ULICI se odvija vedno večji promet, za karkršnega ozka cesta ni primerna. Malokateri voznik to upošteva in vozi previdno, drugi pa brezobzirno pritiskajo na plin. Dobro bi bilo hitrost omejiti, še preden bo avto povozil otroka.

SOCIALISTIČNA ZVEZA PRAVLJA v počastitev 8. marca mednarodnega dneva žena svečano proslavo v Dому kulture. Prireditelj bo v soboto, 5. marca zvečer ob 19.30 uri za vse prebivalce mestnih terenov SZDL, Kandije in Bršlina. Nastopil bo moški pevski zbor, pevel v solo točkah in dvospelih, uprizorili pa bodo tudi Linhartovo županovo Micko. Vstopnine ne bo.

NA PONEDELJKOVEM ZIVLJENSKEM TRGU so bila jajca ob

NE ZAMUJAJTE PREDSTAV!

Ob zadnji predstavi ljubljanske Drame na novomeškem odru smo bili priče zamujanja nekaterih obiskovalcev predstav v našem gledališču. Kakih osem ali deset odraslih je prišlo v dvorano, ko se je prvo dejanje že odvijalo; vstajanje s stolov škripanje, dviganje celih vrst gledalcev itd., vse vpliva mučno na gledanje predstave in resno moti potek dela, zbranost igralcev in poslušalcev ter je sploh podoba nekulturnega odnosa posameznikov do kulturnih prireditelj. Upravi gledalšču svetujemo, da vrata v dvorano točno ob napovedanem času zapre, zamudnike pa spusti v dvorano šele v prvem odmoru! Izjem tu ne more in ne sme biti, sicer bomo take razvade trpeli še leta in leta!

O. G.

Zmaga kočevskih pionirjev sredi Ljubljane

V dvoboju s pionirsko vrsto Tabora (Ljubljana) so mladi telovadci iz Kočevja v višjem razredu zmagali s prednostjo 18,30 točke

Tekmovanje je bilo 27. februarja na Taboru v Ljubljani. Z zmago 261,70 : 243,40 točke so mladi kočevski telovadci prestali prvo hujšo preizkušnjo, kar so začeli v okviru TVD Partizan redneje vaditi po tekmovalnem programu za pionirsko orodno telovadbo.

S po osmimi tekmovalci sta se vrsti pomerili v višjem in nižjem razredu. Višji razred je tekmoval v parternih vajah, na bradlji, dro-

gu, v preskokih čez konja, plezanju po vrvi in prosti vaji. Zmagal je Jože Koleta (Kočevje) s 55,50 točke, 2. Bojan Bačar (Tabor 53,90, 3. Stane Kenda (Koč.) 53,40, 4. Andrej Lunder, 5. Andrej Trobentar, 6. Mirko Furlič (vsi Koč.) itd.

Tekmovalci nižjega razreda so se pomerili na bradlji, drogu, kroglju, v preskoku čez kozo in parterni telovadbi. 1. Karli Koleta (Koč.), 2. Tone Vlasič (Koč.), 3. Avgust Jerebičnik (Koč.), 4. Bojan Ciglič (Koč.) itd.

Z vrstama sta bila v Ljubljani vodnik Lojze Okoren in pomočnik Jože Starc ter sodniki: Drago Bizal, Dominik Trobentar in Andrej Arko. Predsednik ObZZTK Kočevje D. Trobentar je ljubljanske telovadce povabil na povratno srečanje v Kočevje drugo nedeljo v marcu. Na vrsti so še prijateljska

tekmovalja v Novi Gorici, Mariboru, na Viču in tekmovalje za republiško prvenstvo. Mladi telovadci predstavljajo najzornější oddelek pri TVD Partizan.

Lenart Šetinc prvi v Brežicah

Brežiški šahovski klub bo do republiškega brzopoteznega prvenstva mest — to bo 20. marca v Brežicah — organiziral več turnirjev, da bi se igralci dobro pripravili. Prvi tak turnir so organizirali 18. februarja. Med 14 igralci je presenetljivo zmagal Lenart Šetinc z 10 in pol točke, drugo mesto delita Recer in Valenčak, četrta je Banda, 5. do 7. so Može, Osojnik in Kopicnik itd.

REPUBLIŠKA KEGLJAŠKA LIGA KONČANA

»Pionir« šesti v Sloveniji

V soboto in nedeljo je Pionir gostoval v Ljubljani v okviru zadnjega kola republiške kegljaške lige 8 x 200 lučajev. Ker je ekipa Pionirja imela pred zadnjim kolom odlično sedmo mesto, je hotelo mesto obdržati in se s tem uvrstiti na državno prvenstvo. Tega prvenstva se udeležijo iz Slovenije najboljših sedem ekip.

V soboto so tekmovalci Pionirja nastopili na kegljišču Maksa Perca. Kegljšče ne ugaja novomeškemu kegljašču, zato je bila njihova naloga še težja. Med prvimi štirimi tekmovalci sta bila boljša Legiša z 852 in Hren z 839 keglji. Zidanek jih je podrl 815, Rodič pa 778. Drugi štirje tekmovalci so bili boljši, še posebej Mrzлак — 863, Barbič 862, pa tudi Krušič je z 828 zadovoljil, enako tudi Romih z 810. Tako je ekipa dosegla 6645 kegljev (povpreček 830,6), torej kar soliden rezultat, ki pa je na tem kegljišču zadoščal le za 11. mesto od 16 ekip.

V nedeljskem nastopu na težkem kegljišču Slovana se je odločala usoda Pionirja v borbi za sedmo mesto. Na tem kegljišču je le trem ekipam uspelo doseči več kot 800 kegljev. V prvem paru je dosegel odličen rezultat Zidanek 829 kegljev, Rodič pa 782. Še bolje se je odrezal drugi par: Legiša je dosegel 838, Hren pa 835 kegljev. To je obetalo odličen ekipni rezultat, če bi ostali štirje tekmovalci držali povpreček 800 kegljev. Vendar sta popustila Romih (759) in Barbič (778). Zato je bila naloga igralcev v zadnjem paru še težja. Krušič in Mrzлак sta svojo nalogo

zadovoljivo opravila, saj sta držala povpreček, vseeno pa bi z dodatnimi šestimi keglji prehiteli ekipo Branika na tem kegljišču. Krušič je dosegel 813, Mrzлак pa 798 kegljev. Ekipa Pionirja je v tem nastopu dosegla 6430 kegljev, kar je četrti rezultat na tem težkem kegljišču. To je pomagalo, da je ekipa tudi v končnem vrstnem redu prišla na šesto mesto, česar ni nihče pričakoval pred pričetkom lige.

Končni vrstni red po slabih točkah:

Triglav 10, Branik 18, Jesenice 19, Gradis 39, Konstruktor 41, PIONIR 45, Puzinar 46, Ljubljana center 46, Brest 51, Kranjska gora 62, Slovenija ceste 57, Lokomotiva Mb, 64, Celje 70, Slovan 67, Rudar 78 in Koper 94.

Zadnje štiri ekipe izpadajo iz lige, prvih sedem pa gre na državno prvenstvo. Šesto mesto Pionirja je največji uspeh dolenskih kegljačev na 200 lučajev.

Za zaključek še vrstni red Pionirjevih posameznikov:

Tekmovalc:	skupaji:
1. HREN	5029
2. MRZLAK	5015
3. KRUSIC	4952
4. LEGISA	4938
5. BARBIC	4872
6. ZIDANEK	4058
7. ROMIH	4834
8. RODIC	4802
9. TURK	797

Čestitamo vsem tekmovalcem Pionirja!

»Krka« premagala »Jugodietetiko«

Mladinska organizacija v tovarni zdravlja KRKA je 26. in 27. februarja priredila športno srečanje z mladino iz farmacevtske tovarne JUGODIETETIKA iz Zagreba. Pomerili so se v šahu, kegljanju, namiznem tenisu in streljanju z zračno puško.

V šahu je zmagala KRKA s 6:1, prav tako v namiznem tenisu, kjer so igralci KRKE Berger, Šonc in Kovacic gladko zmagali. KRKA je zmagala tudi v kegljanju z 263:134 in v streljanju z zračno puško ter tako postala tudi zmagovalca srečanja, čeprav so bili gostje favoriti. Na svečanem zaključku je pokroviteljica tekmovalca magistra Slaparjeva izročila ekipi KRKE prehodni pokal. Tako tekmovalca med mladinskima aktivnoma obeh tovarn bodo postala tradicionalna. Zagrebčani so povabili mladince iz KRKE na povratno srečanje v Zagreb že v maju.

M. GREGORČIČ

V Kočevju vodi Rudi Karničnik

Na mladinskem šahovskem prvenstvu Kočevja, ki se je pričelo 21. februarja, vodi Rudi Karničnik s 4 in pol točkami, drugi je Teodor Dobri s 4, tretji Lojze Obravčič s 3 in pol itd. Pričakujejo, da bo v boj za prvo mesto posegel še Maks Volk. Turnirja se udeležuje 14 šahistov, od tega imata dva tretjo in deset igralcev četrto kategorijo, dva mladince pa še nimata kategorije. Igrajo v domu telesne kulture. Urnik igranja je ta-

ko prejezen, da nemoteno lahko igrajo tudi tisti udeleženci, ki so popoldne v šoli ali v službi. Uprava doma je nabavila nekaj šahovskih ur, tako da imajo igralci popoln šahovski inventar. O izidu prvenstva bomo še poročali.

A. ARKO

Krško - Hrastnik 4,5 : 5,5

V III. kolu zasavske šahovske lige so Krčani doma podlegli boljšim Hrastničanom s 5,5:4,5. Krša ekipa, ki je kot favorit nastopila v najboljši postavi, ni zmogla gostov. Za Krško so zlagali: Levčar, Rupar, Riedel in mladinka Zorkova, inž. Preskar pa je remiziral.

V IV. in zadnjem kolu te lige je Rudar iz Trbovelj v srečanju v Trbovljah premagal Krčane s 6,5:3,5. Krčani so tudi tokrat nastopali brez mladink in brez boja izgubili 2 točki. Rupar in Levčar sta z izvrstno igro v zadnjem kolu premagala nasprotnika Jazbeca in Ruglja ter dokazala, da štjejeta med najboljših šahiste v Posavju. Od Krčanov so dosegli pol točke še Zorko, Kmetec in Mirč.

Pavk

Svoboda - Metalna 366 : 343

Kegljško tekmovalje obeh ekip v borbenem dvoboju se je končalo z zasluženjo zmago Svobode.

Prvi meter DL brezplačno na hokej

Peter Pogačnik, meter v stavnicah CP DELO, se je lani takoj, ko je izvedel, da bo Ljubljana prizorišče svetovnega in evropskega prvenstva v hokeju na ledu, prijavil za abonama na vseh ljubljanskih tiskanih. Ker je bila to prva prijava na svetu, mu je organizator priveditve poklonil brezplačne vstopnice za vse tekme A skupine v približni vrednosti 80.000 starih dinarjev! Peter Pogačnik je vodja ekipe, ki vsako sredo metira naš list.

RECER PREMAGAL PARMO!

V Brežicah je prejšnji teden gostoval mladi slovenski šahovski vele mojster Bruno Parma. V gimnaziji je igral simultanko na 33 deskah proti učencem in profesorjem. Vele mojster je 29 partij dobil, štiri remiziral (z Ireno Kolar, Vladom Milinaričem, prof. Kuglerjem in prof. De Costo), izgubil pa le z Marjanom Recerjem. (Foto: Recer)

Novomeščani so zmagali proti Stopičanom v namiznem tenisu

Pred dnevi so se pomerili v namiznem tenisu v telovadnici osnovne šole Novo mesto učenci iz stopiške in novomeške osemletke. Najprej so tekmovala dekleta.

Stopiško šolo sta zastopali Maj-

da Erllak in Vera Ambrožič, novomeško pa Alenka Doljak in Mojca Pučko. Obe ekipi sta bili precej izenačeni, zato je bil rezultat neodločen 2:2.

V naslednjih tekmah so nastopili fantje. V prvi ekipi Stopič sta nastopila Jože Staniša in Boris Stopar, v drugi pa Vilko Hribar in Janez Kavšek. Za novomeško šolo so nastopili v prvi ekipi Nebojša Solak in Dušan Pezelj ter v drugi Andrej Blažon in Boris Sepetavc. V tekmovalju prvih ekip so gostje izgubili 3:0. Z istim rezultatom je tudi druga ekipa Novoga mesta premagala nasprotnika.

Za določitev prvega mesta sta se nato srečali obe ekipi novomeške osemletke. Pezelj in Solak sta z dobro igro premagala sošolca s 3:1 ter tako zasedla prvo mesto. Sepetavc in Blažon pa drugo. Tretje mesto pripada II. ekipi iz Stopič.

Po polurnem počitku sta ekipi pripravili še šolsko prvenstvo za posameznike. Prvak stopiške šole je postal Vilko Hribar, slede mu Stopar, Staniša in Kavšek. Med Novomeščani pa je prvo mesto zavel Solak, drugo Blažon in tretje Pezelj.

J. P.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Hribar, Jože Krese, Ivan Zupančič, Alojz Zupančič, Vida Luzar in Jože Lakovšek, člani kolektiva Krka, tovarna zdravlja Novo mesto; Tončka Brudar, upokojenka s Plemberka; Anton Srebrnjak, Franc Pavlinič in Franc Hrovatič, člani kolektiva IMV Novo mesto; Antonija Klemenčič, posestnica iz Laz; Karel Nahtigal, član kolektiva ZTP, kurilnica Novo mesto; Ivan Vovk, krojač s Polovrha; Pavla Jordan, članica kolektiva ONZ Novo mesto; Jože Klemenčič, član kolektiva Podjetje za PTT promet Novo mesto; Marija Zupančič, gospodinja iz Gotne vasi; Ottilija Kekec, dijakinja Kmetijske srednje šole Novo mesto; Ivan Surla in Stanko Staniša, člana kolektiva G. O. Novo mesto; Marija Kmet, gospodinja iz Mihovca; Janez Veršič, pietar z Dolnjega Suhorja; Ivan Ambrožič, posestnik iz Podgrada; Francka Bohte, gospodinja iz Vinje vasi; Ana Fornecel, gospodinja iz Mihovca; Marija Sučević, članica kolektiva Labod Novo mesto; Zorka Kovačič, gospodinja iz Stranske vasi; Terezija Cimermančič, gospodinja iz Vinje vasi; Jože Mežnar, upokojenec iz Vinje vasi; Marija Plantan, gospodinja iz Uršnih sel; Ana Kulovic, gospodinja iz Uršnih sel; Marija Povše, gospodinja iz Dobindola; Dragica Svajger, gospodinja iz Uršnih sel; Alojzija Blatnik, gospodinja iz Uršnih sel; Anica Šobar, gospodinja iz Uršnih sel; Marija Rauh, gospodinja iz Uršnih sel; Slavka Zurga, gospodinja iz Dobindola; Marija Klobučar, gospodinja iz Uršnih sel; Marija Gazvoda, gospodinja iz Pristave; Slavka Povše, gospodinja iz Uršnih sel; Ana Kobe, gospodinja iz Dobindola; Jože Kralj, posestnik iz Verduna; Jože Klobučar, posestnik iz Uršnih sel; Ivan Janka, posestnik iz Gornjih Sušic; Marjan Kulp, posestnik iz Uršnih sel; Neža Povše, gospodinja iz Uršnih sel; Slavica Povše, gospodinja iz Uršnih sel.

Na konferenci pionirskega odreda v osnovni šoli na Bizeljskem so se pogovarjali tudi o delu šolskega športnega društva in najboljšim članom izročili prehodne pokale (Foto: Foto krožek osn. šole Bizeljsko)

RAZPIS TEKMOVANJA ZA »POKAL MARŠALA TITA«

Komisija za šah pri občinski zvezi za telesno kulturo Novo mesto razpisuje tudi letos množično tekmovalje na štirih deskah (in dve rezervi) za Pokal maršala Tita. Nastopijo lahko vse šahovske organizacije, društva, šole, sindikati, JLA in drugi iz območja novomeške občine z neomejenim številom ekip. Igralo se bo po izločilnem sistemu. Tekmovanje mora biti končano do konca marca. Stroške udeležbe nosijo nastopajoči sami. Prijave prinesite 4. 3. od 19. do 20. ure v šahovsko sobo v poslopju stare pošte.

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

ALKOHOLNE PSIHOZE

Pred meseci smo na tem mestu obravnavali alkoholizem kot bolezen in kot navado, ki je naredila, dela in bo še naredila veliko zla pri nas in v svetu. Prekomerno pitje alkoholnih pijač vseh vrst, ki preide v stalno navado in končno v bolezensko »poptrebo« po alkoholu, uničuje blaginjo posameznih državljanov, družin pa tudi družbe, saj je alkohol kriv za marsikatero nesrečo, nepravilnost, zanemarjanje dela in neuspeha pri delu, žal, pa tudi za kriminal. O tem je bilo že veliko napisanega. Oglejmo si še nekaj najvažnejših duševnih bolezni, ki jih povzroča alkoholizem ali, kakor jim tudi pravimo, psihoze.

Akutni alkoholni delirij nastane že lahko pri pitju majhnih količin alkoholnih pijač in prav to ga razlikuje od običajnega pijanega stanja. Pri tem deliriju oseba, ki ni popila veliko in je na zunaj popolnoma v redu, nenadno pade v težko zamračeno stanje, ki je podobno božjastnemu. Bolnik je poln silnega strahu, pozna samo sebe, vsega drugega pa ne spozna več, tudi najbližjih oseb. Zato se brani groze, ki ga napada, razbija okrog sebe in lahko poškoduje samega sebe ali prisotne, lahko tudi ubije. Po nekaj minutah je takega delirija konec, bolnik zaspi. Ko se zbudi, nima pojma o tem, kaj je počel, ker izgine iz spomina vse od začetka delirija pa do takrat, ko se je zbudil.

Alkoholna ljubosumnost se pojavi pri pijancih, ki pijejo alkoholne pijače že daljšo dobo. Ljubosumnost se pojavi v njegovi duševnosti kot prava blodna misel, torej misel vsiljivka, in se vsidra s tako silo v njih, da njihovemu zakonskemu tovarišu skoraj popolnoma onemogoči vsako gibanje in delo. Zaradi popuščanja spolne moči, ki je posledica stalnega pitja alkoholnih pijač, začne taki alkoholiki iskati vzrok svoji nemoči pri zakoncu, ki se za njih ne zanima več, ker je do njih hladen itd. Grede še naprej in sumijo za razmerje s svojim zakonskim tovarišem vsakega svojega prijatelja in znanca. Kontrolirajo vsak korak zakonca, vsak gib, vsako obleko itd. Večinoma so taki bolniki moške po 40 letu starosti, ki pijejo že dalj časa. Ker za svojo blodno misel ne najdejo dokazov, pretepajo svoje žene in jih na druge načine mučijo, včasih celo ubijejo.

Korsakovljeva psihoza se prav tako pojavlja pri alkoholiki, ki pijejo že nekaj let. Zanimivo je, da za to psihozo oboli več žensk kot moških. Zaradi vnetja živcev v spodnjih okončinah dobi tak bolnik bolečine v nogah, kar se pozna tudi pri težji hoji. Pri tem se pokaže povečana razdražljivost, nemirnost in kmalu nesposobnost zapomniti si kaj novega, izpad nekaterih dogodkov, ki so vezani na določen čas ali prostor. Zaradi tega ti bolniki v pogovoru zamaše izpada mesta v svojem spominu ali pa nezapomnjene stvari z izmišljotinami. Tak bolnik počasi izgubi vsako orientacijo in ga je zelo lahko zavesti na nepravilno in neresnično pripovedovanje dogodkov.

Delirium tremens je menda še bolj znan med nestrokovnjaki izmed vseh alkoholnih psihoz. Bolnik zboli za to boleznijo navadno med 30. in 50. letom. Več je takih bolnikov, ki zbole za delirijem zato, ker pijejo le žgane pijače, manj pa je onih, ki pijejo vino ali pivo. Bolezen nastopi lahko nenadoma, včasih pa se razvija počasi. V vsakem slučaju gre za silen strah, ki ga doživlja bolnik posebno zvečer in ponoči. Strah je tako močan, da se bolnik zaradi njega zbudi. Včasih doživlja tak strah ves poten in nemiren bolnik tudi na poti domov iz gostilne ali pa mu ni preveč jasno in zaradi tega večkrat ne ve, kje je in kaj dela. Doživlja razne vidne in slušne halucinacije, vse pred njim se giblje kot v kinu, na odru ali na televiziji. Najbolj pogosto vidi drobne živali, miši, podgane, ribe, mravlje, kače. Vse polno je tega in vse to gre nanj, drvi po sobi sem in tja, skače, se prepleta, nori. Bolnik se tega brani, pozneje se živali navadi, se živi in miruje vse preplašen in preznojen.

Alkoholna halucinoza tudi nastane pri ljudeh, ki pijejo alkoholne pijače že dolgo. Nastane pa prej kot delirium tremens, 3 leta pitja že zadošča za razvoj te bolezni. Bolezen se začne počasi, kadarkoli čez dan, s slušnimi halucinacijami. Bolnik sliši zvonjenje, trkanje, kašljanje, pokaenje parketa pri hoji itd. To mu vcepi strah, vendar bolnik dobro in precej časa prenaša te svoje bolezenske duševne vtise in ga njegovi sodelavci ali družina ne opazi kot bolnika. Stanje se slabša in bolnik kmalu sliši govor, posamezne besede in podobno, ki mu vse v glavnem očitajo njegovo pitje. Sliši npr.: »pijanec«, »poglej se kakšen si«, »bedak«, »ničvrednež« itd. Bolnik je kljub temu še vedno nasmejan in tudi dobre volje, vendar pije naprej, da bi udušil glasove s pijanstvom. Pozneje večkrat podleže kakšnemu zapovedujočemu glasu v njegovi glavi, ki mu pravi npr. »ubij se«, »kaj se živiš«, »bolje je, da se ubiješ, ko si tako propadel«. Posedica je samomor.

Zdravljenje vseh teh psihoz ni lahko. Nekatere sploh niso ozdravljive. Pravi boj proti njim je preventiva, to se pravi, zbrati je treba toliko moči, da ne postane alkohol vladar in zapovednik človeka. Če je alkohol koga že vjel v svoje mreže, se je zelo težko spet izmotati. Torej: če ga že moramo piti, ga pijmo zmerno, po pameti, ne na prazen želodec in poznamo pravo mero!

Dr. BOZO OBLAK

Cisterna eksplodirala

V kočevskem podjetju »AVTO« je v soboto opoldne ubilo elektrovarilca Toneta Palčiča, medtem ko je ključavničar Mirko Debeljak nevarno poškodovan — Materialno škodo še ocenjujejo

V soboto, 26. februarja ob 12.52 le prišlo do težje nesreče v delavnici »Avto« Kočevje, pri kateri je izgubil življenje 30-letni elektrovarilec Tone Palčič, hudo pa se bil poškodovan ključavničar Mirko Debeljak. Eksplozirala je 16-tonska avtocisterna. Kako je prišlo do nesreče, še vedno ni popolnoma ugotovljeno. Po eni varianti sta ponesrečenca električno varila zapiralni poklopce cisterne, po drugi pa sta menda poklopce že popravila in va-

riila vilice. Med varenjem sta bila na cisterni. Eksplozija je vrgla oba delavca v strop (nakar sta padla vsak na eni strani cisterne na tla), prebila strop delavnice in močno razdejala streho. Razen tega je odneslo več metrov daleč kose vrat delavnice in razbilo več šip na delavnici in v bližini.

Med nesrečo ni bilo v delavnici drugih delavcev, ker so štirje prav nekako takrat odpeljali drugo cisterno iz

delavnice, dva vajenca pa so tudi poslali na neko drugo delo. Stanko Zupanc, mizar, ki je delal v bližnji mizarški delavnici »Ataa«, je o nesreči povedal:

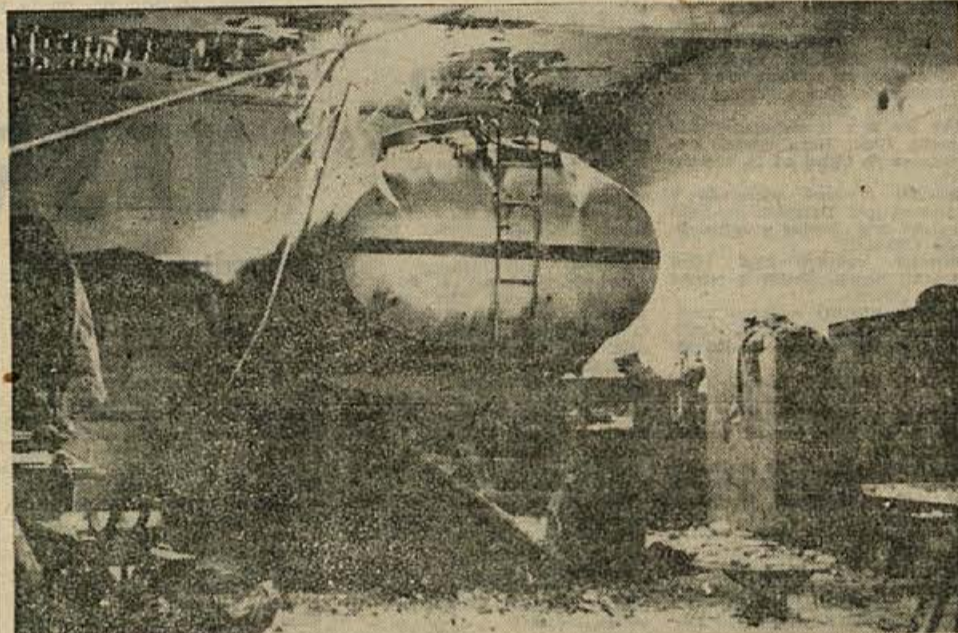
— Ko sem zaslišal eksplozijo, sem bil prepričan, da je razneslo kislikovo jeklenko. Niti pomislil nisem, da bi lahko eksplozirala cisterna, saj smo jih pri nas že večkrat varili. Stekel sem ven. Takrat je bilo vse zmešano, vsi so skakali sem ter tja,

iz delavnice, kjer sta varila Palčič in Debeljak, pa se je valil dim. Franc Burja, naš mehanik, je stekel v delavnico in ustavil varilni aparat. Potem sem šel še jaz notri. Našla sva oba ponesrečenca, ki sta ležala vsak na eni strani cisterne. Pri zavesti nista bila.

Ponesrečenca so odpeljali v Zdravstveni dom, kjer so ugotovili, da je Palčič mrtev, težko poškodovanega Mirka Debeljaka pa so prepeljali v Ljubljansko bolnišnico.

Vzrok nesreče še vedno raziskujejo.

JOZE PRIMC

Pogled na razdejano delavnico in cisterno, ki je eksplozirala. (Foto: Jože Svete)

V ZAPOR ZA LAŽNO PRIČEVANJE

Peter Henigsman, Anton Štefanič in Miko Jakljevič obsojeni na zaporno kazen zaradi lažnih izpovedb pred sodiščem

V kazenskem postopku zoper A. K. in Z. S. zaradi kaznivih dejanj goljufije v službi in ponareditve uradnih listin je okrožno sodišče v Novem mestu ugotovilo, da je obtoženec nagovoril 3 priče. Na zaslišanjih in pred sodiščem so trdovratno vztrajali pri svojih izjavah, vendar je eden izmed njih povedal po pravici, ko tajiti ni bilo več mogoče.

Peter Henigsman, Anton Štefanič in Miko Jakljevič, vsi iz okolice Črnomlja so hoteli obtoženega A. K. razbremeniti krivde, zato so na vajali, da so prodali žagi Suhor v letu 1961 precejšnje ko-

ličine lesa, za katerega naj bi Henigsman prejel okoli 200.000 din, Štefanič 100.000 din in Jakljevič okoli 200.000 dinarjev. Ugotovljeno pa je bilo, da nobeden teh prič na suhorsk žago ni prodal lesa, ker ga sploh ni imel.

Ze od vsega začetka je bilo sumljivo, da so prav trije obtoženci vsaki in brat obtožene računovodkinje prodali les, ne da bi bile za prodano količino lesa izstavljene dobavnice v treh izvodih, da les ni bil evidentiran, da ga šoferji niso vozili in da sploh nihče od zaposlenih v obratu ni zanj vedel. Izkazalo se je, da je obtoženi A. K. nagovo-

ril svoje svake za krivo pričevanje, da bi tako njegovo krivdo zmanjšali in ko je sodnikov zmanjkalo, je v svoje nečedne posle pritegnil še brata obtožene računovodkinje.

Laž pa ima kratke noge in tako je prišlo krivo pričevanje na dan. Okrožno sodišče v Novem mestu je pred kratkim zadevo obravnavalo ter obsodilo zaradi krivega pričevanja in lažnih izpovedi Petra Henigsmana na 6 mesecev zapora, Antona Štefaniča na 5 mesecev zapora ter Miko Jakljeviča na 4 mesecev zapora.

POTROŠNIKI!

V I. nadstropju trgovine

NOVOTEHNA v Novem mestu

GLAVNI TRG 11

je odprt nov oddelek, v katerem vam je na voljo bogata izbira izdelkov

kombinata »JUGOPLASTIKA«

TU LAHKO DOBITE:

- žensko, moško in otroško konfekcijo
- žensko, moško in otroško zimsko ter poletno obutev

GALANTERISKE IZDELKE:

kovčke, potovalne torbe, šolske in ženske torbice, denarnice, igračke za vodo itd.

GOSPODINJSKE IZDELKE:

razne skodelice, servise za črno in belo kavo, škatle za hladilnike, lijake, čaše, žlice za sadne sokove, ščipalke za perilo, otroške igračke iz PVC paste in številne druge praktične izdelke.

OBISČITE NOVI ODELEK v novomeški trgovini NOVOTEHNE, tudi če ne nameravate že zdaj kaj kupiti — velika izbira najnovejših izdelkov kombinata »JUGOPLASTIKA«

vas bo vsekakor zanimala!

Sostanovalca je okradel

Te dni je bil Branko Topolovec, kovač brez zaposlitve, obsojen na okrožnem sodišču v Novem mestu zaradi velike tatvine, ki jo je zagrešil na škodo svojega sostanovalca v Dobovi pri Brežicah.

Decembra 1964 se je obtožene pri posestniku H. K. v Dobovi zaposlil kot delavec, stanoval pa je skupaj z Martinom Herakovičem. Slednji je imel navado svoje stvari vedno zaklepati v omaro. Tudi na novega leta dan 1965 je popoldne omaro zaklenil, spravil ključ ter se napolnil v vaško gostilno. Njegov sostanovalec je kasneje prišel za njim, vendar nista sedela pri isti mizi. Ko je Martin Herakovič zvečer prišel v sobo, je našel omaro odprto, iz nje pa so izginili njegov dežni plašč, najlonska srajca, kravata in čevlji, kar vse je bilo vredno okoli 25.800 din.

Kdo je tat so kmalu ugotovili, ker je tistega dne Branko Topolovec nenadoma odšel iz Dobove. Tako se mu je mudilo, da je svojo delavsko knjižico in zdravstveno

izkaznico pustil kar pri gospodarju.

Ob zaslišanju je trdil, da mu je oblačila sostanovalec posodil, toda verjel mu ni nihče, zlasti zato, ker je že po odhodu z Dobove pisal gospodarju, da bo odnesene stvari plačal.

Ob upoštevanju vseh olajšilnih in obtežilnih okoliščin je senat okrožnega sodišča obsodil Branka Topolovca na 3 mesece zapora, pogojno za dve leti. Razen tega mora oškodovanemu Martinu Herakoviču plačati 25.800 din.

Ponoči izbruhnili požar v Kočevju

27. februarja ob 3.20 je izbruhnili požar v štirinadstropni hiši v Kolodvorski ulici 8 v Kočevju. Vzrok požara: slabo izoliran dimnik v leseni steni. Požar se je hitro razširil po ostalih votlih stenah in zajel strešno ogrodje. Preden je gasilec uspešno požar pogasiti, je povzročil za okoli 30.000 novih din škode.

Medtem smo prišli že v dolino Radulje in se bližali cilju. Prikazovala so se lepša polja in tudi vasi so bile videti bogatejše. Toda travniki so bili vsi nekam čudno sivorjavi. Šiman mi je razložil, da je to od povodnji, ki nastopi ob vsakem večjem nalivu. Krka je le še kakih deset kilometrov oddaljena, zato se temu ni čuditi. Radulja dela po levi dolini neversetne ovinko, zato ne more odtekati. Ze sama struga uniči mnogo lepega sveta. Spet dokaz več, da je javna uprava bila Dolenjski mačeha.

Nad cesto se je videlo lepo polje, obdelano z veščo roko. Široka ploskev samih njiv brez tistih mej in parcel, ki režejo kmečka polja. Šiman vé vse. Zato ga pobaram, čigavo je to polje.

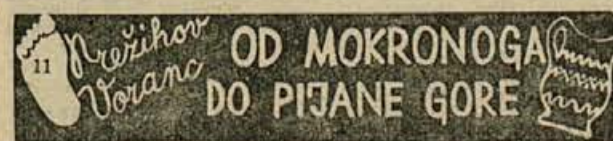
»Farovško,« mi pravi in takoj razlaga dalje: »Škocijanska fara je velika; ima dvanajst podružnic in škocijanski fajmošter je velik gospod. To še ni nič, kar vidite tukaj. Škocijanski farovž ima tam pri Krki travnik, ki dá trideset voz sena in ki ga še noben škocijanski fajmošter nikoli videl ni...«

Zmerom ista pesem: kadar začne molčeti Šiman govori o polju, ne more zlepa nehati.

Škocijan. Takega sejma še nisem videl; že vhod v vas je bil zatrpan z množico sejmarjev, živine in voz. Trajalo je več kot pol ure, preden sva se s Šimanom prerila do sejmišča. Velikanski prostor je bil prepoln ljudstva, živali vseh vrst in vseh mogočih vpreg. Škocijan se je potapljal v nepopisen sejmarski hrup. Ko sem si vse ogledal, mi je spet prišel na misel tisti »Slovenčev« gospodarski strokovnjak o dolenjskem vprašanju. Mogoče pa ima mož le prav, kajti tu je bilo nakopičenega ogromno blaga. Toda ta slika je bila dvostranska; ljudstvo, ki se je mešalo sredi tega bogastva, je bilo mršavo, slabo oblečeno in raztrgano. Podoba je bila, da je polovica sejmarjev že zjutraj bila pijana.

Šiman je postavil kravo v vrsto in čakal kupca, jaz pa sem si ogledoval sejem in Škocijan. Vas ima lepo lego, a drugih posebnosti tam ni. Slovenski misijonar Knoblehar ima na rojstni hiši spominsko ploščo. Tudi naš jezikoslovec Metelko se je rodil v škocijanski fari, vendar v vasi ni nobenega vidnega spomina nanj.

Čez dobro uro sem se spet vrnil k Šimanu. Mož je še vedno stražil svojo kravo. Njegov obraz je bil sicer nespremenjen, toda glas, s katerim mi je razlagal, da ni pravega kupca, je bil očitno malodušen. Bosa deklica, ki je stala pri kravi, pa je imela žalosten obraz. Njene sanje o novih čevljih so najbrž splahnele.

Potem si je Šiman hotel ogledati sejem ter je meni izročil prodajo živinčeta. Naročeval mi je:

»Recite, da je krava bila pred tremi meseci pri biku in da se potem ni več pojala. Tri mesece je še ravno tista doba, ko za brejost ni mogoče jamčiti.«

»In koliko naj jo cenim?«

»Recite tri jurje. Sejem je slab.«

Tri jurje. Na cesti je Šiman zahteval še tri jurje in pol.

Obljubil je, da se koj vrne, toda celi dve uri ga ni bilo od nikoder. Spočetka sem se bal, da bom moral brez njega skleniti kupčijo, toda ta strah me je kmalu minil, kajti kupca za kravo skoraj ni bilo. Neke mešetar si jo je prišel dvakrat ogledat. Ko sem

mu povedal, da je krava bila pri biku in da je najbrž breja, česar pa ne morem jamčiti, se mi je mož loka-vo nasmešnil, kakor bi mi hotel reči:

»Ali misliš, da sem trapast?«

Potem je zginil, ko pa se je spet vrnil, mi je rekel:

»Dva jurja dam za maršo, pa naj je bila pri biku ali ne.« Za tako ceno sevé nisem mogel skleniti kupčije.

Nek postaren kmečki par se je tudi zanimal za kravo. Kupca sta bila slabo oblečena in že na videz reveža. Ženi so bile všeč velika, nabrekla kravja vimena.

»Ali je dobra molznica? Koliko pa ima mleka na dan?« me je spraševala.

»Molznica pa molznica. Sest litrov ga ima še zdaj dnevno, čeprav je breja.« sem zatrjeval, kakor sem prej slišal Šimana, čeprav sem dobro vedel, da je Šimanka doma klela, ker mi ni mogla dati mleka niti liter na dan. Šiman je to jutro ni pustil pomolsti, zato so bila vimena tako nabrekla.

Ze sem se bal, da bi moral za reveža ociganiti drugega reveža, ko sta kupca le jela zmajevati z glavami in se odstranila.

Zatem se ni oglasil noben kupec več in celi dve uri sva z boso deklico brezdelno varovala nesrečno žival sredi sejmskega vrveža. Tudi v njem postaja tak nevhvaležen opravke napoved dolgočasen, ako predolgo traja. Okrog naju so kupci in prodajalci krič barrantali, kadar so se pogovarjali o Hitlerju. Videl sem, da jim obrazi žare v skrivnem upanju. Tisti, ki so stali blizu mene, so me pri tem sumljivo gledali in si nezaupljivo mežikali. Imeli so me pač za gospoda, ki mu ni zaupati. Hočeš nočeš me je bilo sram, sram zaradi slovenske gospode, v kateri je to ljudstvo vide-lo svojega sovražnika.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 4. marca — Kazimir Sobota, 5. marca — Janez Nedelja, 6. marca — Danica Ponedeljek, 7. marca — Tomaz Torek, 8. marca — Bojanka Sreda, 9. marca — Franciška Cotrtok, 10. marca — Viktor (40 muč.)

ČESTITKE

Dragi hčerki in sestri Fani in Novak iz Kočevja, Trg Svobode 26, želi vse lepo za 25. pomlad mama in brat Martin iz Gaberja.

Ljubemu sinu Jožetu Stezinarju iz Toronta v Kanadi želi za god mnogo zdravja in sreče, obe družini pa lepo pozdravlja mama iz Lipovca.

Dragi ženi Jožici Kranjc iz Novega mesta iskreno čestita za življenjski praznik in želi skorajšnje svidenje mož Ivan. Čestitki se pridružujeta Vera in Jernej.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je 12. 2. 1966 v Metliki umrl naš brat

STANKO ŠTUKELJ

Zalujoče sestre in brat

Namesto cvetja na grob pokojnega prof. Rudolfa Kranjca iz Novega mesta je mr. Hedy Bergman iz Novega mesta poklonila Zvezi slepih Novo mesto 20.00 Ndin. Iskrena hvala!

ZAHVALE

Ob izgubi našega dragoga očeta in moča

ANTONA PENCA

z Maloga Slatnika

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so darovali vence in ga spremlili na njegovi zadnji poti. Prav lepa hvata tudi Francu Avscu za poslovalne besede.

Zalujoča žena Marija, siovi Jože, France in Ivan z družinami; hčere Anica, Mici z družino in Francka z Danico.

Zahvaljujem se vsem, ki so sočustvovali z mano in kakorkoli pomagali na zadnji poti naše ljubljene žene in mame

REGINE ŽAGAR

z Kočevja

Zahvaljujem se tudi vsem članom kolektiva Lesne industrije Kočevje in mojim sodelavcem iz obrata šaga, kakor tudi sosedom in vsem sorodnikom

Zalujoči mož Janez z otrokoma Jankom in Bojanom.

SUPERAVTOMATICNI PRALNI STROJI

vseh znamk ZADNI MODELI!

Nudimo garancijo, uredimo vse izvzorne listine. Plačilo v vseh valutah. Devizni račun pri Banca commerciale, Trieste, 10650/0 PEROTTI-EXPORT, VIA CARPISON 20, TRIESTE

RADIO LJUBLJANA

VSAR DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 4. MARCA: 8.05 Operna matineja, 9.25 Domače vize — domači ansambli, 10.15 V istrskem načinu, 10.35 Novost na knjižni polici, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Tone Gorše: Obnova namiznih sort grozdja, 12.40 Iz narodne zakladnice, 14.35 Francoske in baskovske pesmi, 15.20 Napotki za turiste, 15.45 Novo v znanosti, 17.05 Petkov simfonični koncert, 18.45 Kulturni glasboj, 20.00 Iz arhiva opernih melodij, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 5. MARCA: 8.05 Glasbena matineja, 9.45 Četrte ure z ansambli, 10.15 Iz oper bemaških skladateljev, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt pred pomladjo, 12.40 Ansambel Rudja Bardorferja in pihalna godba RTV, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov, 17.05 Gremo v kino, 18.45 S knjižnega trga, 20.00 Sobotni

PREKLICI

Erklavec Alojz, Vrtača, Semič, prepovedujem vožnjo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, bom proti njemu sodnijsko postopal.

Jože Zagar, Dol Karteljevo 26, Mirna peč, opozarjam, da prepovedujem pašo in vožnjo po vseh mojih parcelah katastrske občine Zagorica. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Drago Ibrebernik iz Trebnjega izjavljam, da so navedbe, ki sem jih napisal v članku, objavljenem v 41. številki »Dolenjskega lista« v letu 1965 v rubriki »Pisma uredništvu« pod naslovom »Direktorja sta se zmenila«, bile podane na osnovi nepravilnih informacij ter se zato opravičujem prizadetemu direktorju TSS Mirna.

Franciška Srebrnjak s Potov vrha, Novo mesto, opozarjam vsakoga pred nakupom, ker moj sin Ivan Srebrnjak in njegova žena Marija nista upravičena prodajati moje nepremičnine in premičnine.

OBVESTILO

OBVESCAM vse interesente, ki potrebujejo mizarske usluge, da izključim vse vrste oken, vrat in kuhinjske opreme po naročilu in želji naročnika, solidno, iz kvalitetnega materiala in po zmerni ceni. Mizar Stanislav Črtalič, Dobrava 1, Kostanjevica.

MALI OGLASI

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 novi dinar. — Redni tasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta

PRDAM brezhiben pralni stroj in centrifugo. Naslov v upravi lista (187-66).

PRDAM desni štedilnik na drva. Naslov v upravi lista (169-66).

PRDAM DOBRO OHRANJEN ra dio »Savica«. Ogljed pri Glugovšek, Cesta herojev 14, Novo mesto.

PRDAM MOPED Colibri, dvobrziški. Naslov v upravi lista (173-66).

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vašemu vprašanju dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Kmetijske zadruge — živinorejci!

Krušne drobtine

malo starejše, a popolnoma užitne za živinsko krmo, dobite od 35 kg naprej v obratu Pekarne Ločna po ceni 1,30 ND za 1 kg.

Pekarna in slaščičarna NOVO MESTO

PRDAM ELEKTROMOTOR 5,5 KS ter 0,8; 220 V. Ponudbe na upravo lista pod »Pocene«.

PRDAM TELEVIZOR RIS Zagreb anteno, stabilizator in kabel. Naslov v upravi lista (176-66).

PRDAM PEČ na drva za kopalnico in nevzdljivo kad. Knafelo, Gubčeva 4, Novo mesto.

PRDAM ALI DAM v najem vinograd pod zelo ugodnimi pogoji. Hrastar, Bršlin 17, Novo mesto.

STANOVANJSKO HISO staro 10 let, na Bregah pri Krškem s parcelo 16 a, ob cesti, prodam. Naslov v upravi lista (181-66).

SKORAJ NOV italijanski otroški voziček prodam. Gostilna Drenik, Gotna vas, Novo mesto.

UGODNO PRDAM HISO, gospodarsko poslopje, mlin in 3 ha zemlje na Velikem kamnu. Vprašati pri Rudolfu Kozole, Vel. Kamen 45, Koprivnica.

PRDAM MOPED na dve prestay v voznem stanju, Anton Strajnar, Brezovica 16, Smarjeta

PRDAM KOZOLEC na 8 oken — enojni, in motorni stroj za okopavanje. Kump, gostilna Bršlin, Novo mesto.

FIAT 600 D v brezhibnem stanju proda Hadl, Novo mesto, Kristanova 12. Ogljed od 14. ure dalje.

PRDAM 17 arov vinograda v Smavru pri Dobriču po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi lista (192-66).

PRDAM vsejivo hišo blizu ISKRE Semič. Naslov v upravi lista (197-66).

PRDAM ROCNO motorno kosilnico v dobrem stanju in mlitilnico. Naslov v upravi lista (198-66).

UGODNO PRDAM moped »Colibri«. Mej vrti 2, Novo mesto.

PRDAM AVTOMOBIL FIAT 1100 E. Rome, Novo mesto, telefon 21-222.

ISCEM RES POSTENO žensko za varuhinjo dveh fantkov, starih 3 leta. Inž. Primožič, Ljubljana, Pržan 19.

GOSPODINJSKO POMOČNICO srednjih let sprejemem. Inž. Vedlin, Ljubljana, Pohorskega bataljona 187.

ISCEM GOSPODINJSKO POMOČNICO. Hlavaty Zagorka, Nad mlino 9, Novo mesto.

GOSPODINJSKO POMOČNICO isče tričlanska družina. Pogoji ugodni. Oglasite se ali pišite na naslov Janez Pirnat, sodnik, Brežice, Kettejeva 4.

DEKLE DOBI HRANO in stanovanje za pomoč v gospodinjstvu, ali pa honorarno zaposlitve. Naslov v upravi lista (190-66).

ISCEM MIZARKEGA POMOČNIKA. Stanovanje in hrana zagotovljeno. Plut, Božičevh 5, Suhor pri Metliki.

ISCEM MIZARKEGA POMOČNIKA. Hrana in stanovanje v hiši. Mizarstvo Milan Oražem, Ribenska 14, Bled.

KUPIM SOBO in kuhinjo ali večjo sobo v bližini Novega mesta. Tone Lužar, Partizanska 2, »Zelenina«, Novo mesto.

KUPIM PARCELO za zidanje enostanovarske hiše v najbližji okolici Novega Mesta. Plačam takoj. Na upravi lista.

OSEBA, ki je 22. 2. 1966 zamenjala ženski plašč v hotelu Kandija, naj ga tja vrne. Bila je opazovana.

20. 2. SEM IZGUBIL moško zapesno uro »Dawila« od Smarjete do Otočca in nazaj do Bele cerkve. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi na naslov: Janez Simončič, Brezovica 32, p. Smarjeta.

ISCEM GOSPODINJSKO POMOČNICO, srednjih let, vajeno kuhe in gospodinjstev, ali mlajšo upokojenko k tričlanski družini. Ponudbe s podatki pošljite na oglasni oddelček lista pod oznako »Ob Savis«.

SPREJMEM SOSTANOVALKO. Alojzija Rozman, Glavni trg 4, Novo mesto.

PRDAM KAD ZA KOPALNICO in peč na drva, zelo lepo ohranjeno. Mizar Stanislav Črtalič, Dobrava 1, Kostanjevica.

PRDAM OTROSKI VOZICEK, kombiniran, zelo lepo ohranjen. Ogljed popoldne, Marjana Ahlin, Novo mesto, Adamičeva.

SPREJMEM dimnikarskega vajenca. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Zadoluje 6 razredov osnovne šole. Stanislav Arh, dimnikarski mojster, Kamnik.

VZAMEM ZACETNICO za pomoč v gospodinjstvu. Možna priložitev strojnega pletilstva. Naslov v oglasnem oddelku.

SLUŽBO DOBI dekde na lepem gorenjskem posestvu, Franc Kalan, Polšica, p. Podnart.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega žolčca ali jeter in žolča, ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogasko »Donate« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri podjetju HMETJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINO

Brežice: 4. in 5. 3. ruski barvni film »Kje je Ahmed?«, 6. in 7. 3. ameriški film »Od tu do večnosti«, 8. in 9. 3. jugoslovanski film »Sovražniki«.

Crnomelj: 4. in 6. 3. angleški barvni film »Gangsterska petorica«, 8. in 9. 3. ameriški film »Amerika — Amerika«.

Kočevje »Jadrani«: 4. do 6. 3. ameriški barvni film »Sladka Irma«, 7. in 8. 3. italijanski film »Bubovo deklet«, 9. in 10. 3. francoski film »Nevarne zvezde«.

Kostanjevica: 6. 3. ameriški film »Osamljeni so hrabri«.

Metlika: 5. in 6. 3. ameriški film »Nihalo groze«, 7. in 8. 3. ruski film »Kutuzov«, 9. in 10. 3. francoski film »Lopovi velikega srca«.

Mokronog: 5. in 6. 3. nemški film »Winnetou«.

Novo mesto »Krkas«: 4. do 7. 3. ameriški film »Ona in njeni možje«, 9. in 10. 3. italijanski film »Zakonska postelja«.

Sevnica: 5. in 6. 3. ameriški film »Salamon in Sabas«, 9. 3. italijansko-francoski film »Slasti sobotnih večerov«.

Sodražica: 5. in 6. 3. angleški barvni film »Peklerski klubi«, 7. in 8. 3. barvni film »Avanture Huckleberryja Fynasa«, 9. in 10. 3. ameriški barvni film »Aprilska ljubezen«.

Ribnica: 5. in 6. 3. zahodnonemški kriminalni film »Tolpa groze«.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Tešak iz Dragomlje vasi — Marjana, Anica Jelen iz Krškega — Igorja, Anica Plut iz Trnovca — Slavica, Jožeta Vrtovec iz Sevnice — Greto, Jožeta Primož iz Smolenje vasi — Branišlava, Angela Juršinič iz Nove Lippe — Jožeta, Martina Zidarič iz Luterskega sela — Vesno, Ivanka Zupančič s Srednjega Lipovca — Ivanko, Danica Golež iz Metlike — Mojco, Angela Jermanič iz Drušče — Petra, Ivanka Stupar z Velikega Lipovca — dečka, Viktorija Brule iz Gornjega Suhadola — deklco, Marija Gačnik z Jame — dečka, Marija Zupančič z Jame — dečka, Jožeta Weiss iz Crnomlja — deklco, Majda Smrke iz Starega trga — deklco, Kristina Lilič iz Radovice — deklco, Amalija Jordan iz Kostanjevce — dečka, Silvestra Staro iz Krškega — dečka, Anica Zupančič iz Broda — dečka, Martina Uhan iz Dolnje Nemške vasi — deklco.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Liseo iz Osredka — Darka, Radmila Rostoder iz Bršlina — Jasmino, Tončka Brezar iz Lokve — Brigito, Stefka Guštin iz Trnovca — Mojco, Ivanka Strajnar iz Dolnjih Ponikev — Marto, Martina Potočar iz Velike Bučne vasi — Tatjano, Elka Arabadžija iz Bršlina — Boža, Ana Vidmar z Skočjana — Anico, Slavka Cizel iz Kiscjana — Matjaža, Anica Te